

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SAMFUNDET
FOR DANSK
GENEALOGI OG
PERSONALHISTORIE
STIFTET 1874

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT

49DE AARGANG

(9. RÆKKE 1. BIND 1. HÆFTE)

1928

UDGIVET AF
SAMFUNDET FOR DANSK GENEALOGI OG
PERSONALHISTORIE

INDHOLD

	Side
Til Medlemmerne	1
To Breve fra Architekten, Professor G. F. Hetsch til Architekten H. C. Stilling. Ved Redaktør <i>Gustav Hetsch</i>	4
Walter. Af Ingeniør <i>Vilh. Marstrand</i>	14
Hvorfor Meir Goldschmidt mente, at Postvæsenets Brevkasser var røde. Af Arkivar og Bibliotekar i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet <i>H. Hjorth-Nielsen</i>	27
Danske og Norske Studerende i Padua. Af Underarkivar i Rigsarkivet, cand. mag. Frk. <i>Henny Glarbo</i> . (Fortsættes)	32
Uddrag af Christopher Friderichsen Fabricius' Optegnelsesbog. Ved <i>Albert Fabritius</i>	45
To Breve fra C. F. Hansen til Harsdorff. Ved Adjunkt <i>Fr. Weilbach</i>	49
Lidt om den dansk-norske Familie Hals. Af Postmester <i>C. Klitgaard</i>	57
Familien Schive-Deichmann. Af Kontorchef <i>Louis Grandjean</i>	61
Fortegnelse over den danske Stamtavle-Litteratur i Aarene 1925 og 26	66
Smaa Meddelelser	72
Spørgsmaal og Svar: Simon Crøger—Fich—Ridiger—Povlsen—Bræmer—Klinge—Høyer- Ambders	78
Samfundets Regnskab for 1925	80

I KOMMISSION: J. H. SCHULTZ ¹/₈ KØBENHAVN

MAJ 1928

Spørgsmaal af genealogisk og personallhistorisk Natur kunne Samfundets Medlemmer erholde optaget i Tidsskriftet. Disse sendes til Samfundets Sekretær: Arkivar og Bibliotekar i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet *H. Hjorth-Nielsen*, Malmøgade 5, St. København Ø.

Samfundet for dansk Genealogi og Personallhistorie.

Medlemsbidraget er 12 Kr. aarlig.

Samfundet har siden dets Stiftelse i 1879 udgivet:

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT

1. Række, Bind I—III (1880—82) ved *F. Krarup*.
1. — , — IV—VI (1883—85) ved *G. L. Wad*.
2. — , — I—IV (1886—89) ved *G. L. Wad*.
2. — , — V—VI (1890—91) ved *H. W. Harbou*.
3. — , — I—III (1892—94) ved *H. W. Harbou*.
3. — , — IV—VI (1895—97) ved *G. L. Grove*.
4. — , — I—II (1898—99) ved *C. E. A. Schøller*.
4. — , — III—VI (1900—03) ved *G. L. Grove*.
5. — , — I—VI (1904—09) ved *G. L. Grove*.
6. — , — I (1910) ved *G. L. Grove og Paul Hennings*.
6. — , — II—VI (1911—15) ved *Paul Hennings*.
7. — , — I—VI (1916—21) ved *Paul Hennings*.
8. — , — I—VI (1922—27) ved *Paul Hennings*.

Foruden det aarlige Navneregister i Tidsskriftet findes i Aargangen 1892 Indholdsfortegnelse for 1.—2. Række (1880—91), i Aargangen 1904 Indholdsfortegnelse for 3.—4. Række (1892—1903) og i Aargangen 1916 Indholdsfortegnelse for 5.—6. Række (1904—1915).

Aargangene 1880—1882 og 1898 er udsolgt. Prisen for Aargangene 1883—1885 er 6 Kr. og for Aargangene 1886—1903 3 Kr. pr. Bind. Aargangen 1892 sælges ikke særskilt. — Prisen for Aargangene 1904—1915 er 5 Kr. pr. Bind. De efter 1915 udkomne Aargange koster 75 Kr. pr. Aargang. — Enkelte Hæfter sælges ikke.

Personallhistorisk Tidsskrift kan kun erholdes, naar Medlemsrettigheder i Samfundet erhverves. Henvendelse herom sker direkte til Bestyrelsens Sekretær, Arkivar og Bibliotekar i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet *H. Hjorth-Nielsen*, Malmøgade 5, København Ø. Foreninger og Biblioteker har Adgang til at blive Medlemmer af Samfundet.

Til Medlemmerne.

Den 22. Oktober 1926 stiftedes paa et Møde i Oslo »Norsk slektshistorisk forening«, der ifølge de samme Dag vedtagne Love har til Formaal at vække og fremme Interessen for Ættegranskning og Personhistorie, i hvilken Anledning Foreningen udgiver »Norsk slektshistorisk tidsskrift«, der foreløbig vil udkomme med to Hefter aarligt, hvert paa ca. 6 Ark. Den nye Forening fik straks 400 Medlemmer og i Løbet af det følgende Aar yderligere 300. »Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie« fik ved sin Stiftelse i 1879 260 norske Medlemmer; i 1885 var dette Tal gaaet ned til 200 og i 1927 til 90, hvoraf 22 var Institutioner. Heraf faar man det bestemte Indtryk, at der i Norge er stor Interesse for Slægtshistorie, men at man mindre og mindre har følt sig tilfredsstillt ved den Plads, norsk slægtshistorisk Forskning kunde faa i et fælles dansk-norsk Tidsskrift. Under disse Omstændigheder fandt den danske Bestyrelse det rigtigt at henstille til den norske, at Samfundets norske Afdeling helt ophævedes, at Samfundet fremtidig kun lededes af den danske Bestyrelse og at dets Aktiver fordeltes efter nærmere Aftale. Denne Henstilling tiltraadte den norske Afdeling fuldt ud paa et den 29. Novbr. 1927 afholdt Møde, og Fællesskabet er dermed hævet ved Afslutningen af »Personalhistorisk Tidsskrift«s 8. Række. Samtidig ændres Samfundets Navn til »Samfundet for dansk Genealogi og Personalhistorie«.

Aktiverne fordeles saaledes, at Oplaget af »Personalhistorisk Tidsskrift«, de Gaver (Bøger og Manuskripter), der beror hos den danske Bestyrelse, den ved Fællesskabets Ophævelse tilstedeværende Kassebeholdning og Enkedronning Louises testamentariske Gave tilfalder Samfundet. Den norske Bestyrelse erholder: Dispositionsretten over Colletts Legat, som den under Navn af »Expeditionschef A. Colletts Fond til Fremme af Norsk Genealogi og Personalhistorie« skænker som et urørligt Fond til »Norsk slekthistorisk forening«, saaledes, at Renterne kan anvendes til Foreningens Formaal. De hos den norske Bestyrelse beroende, af afdøde Overkontrollør Blich tilvejebragte, Uddrag af Bergens Skifteprotokoller overdrages til Statsarkivet i Oslo. »En unævnts Legat« stilles til Raadighed for dets endnu i Live værende Stifter.

Det skal fremhæves, at Ophævelsen af Fællesskabet er foregaaet i fuld Forstaaelse af de foreliggende Forhold og uden Bitterhed fra nogen Side. Paa begge Sider er der Enighed om, at det danske Samfund og den norske Forening vil benytte enhver Lejlighed til Samarbejde, hvorved de i høj Grad kan bidrage til Fremme af personalhistorisk og genealogisk Forskning i begge Lande.

Med Hensyn til Fremtiden skal bemærkes, at der vil blive givet Medlemmerne af »Norsk slekthistorisk forening« Adgang til for reduceret Kontingent, 8 Kr., at indtræde i det danske Samfund, ligesom vort Samfunds Medlemmer vil kunne blive Medlemmer af den norske Forening for 6 Kr. aarlig. De ordinære Kontingenter er henholdsvis 12 og 10 Kr. Vi opfordrer indtrængende vore danske Medlemmer til at benytte sig heraf og give Meddelelse herom til vort Samfunds Sekretær, Arkivar og Bibliotekar i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet H. Hjorth-Nielsen, Malmøgade 5, St., København Ø.

Endnu skal blot bemærkes, at »Personalhistorisk Tidsskrift« ogsaa i Fremtiden med Glæde vil give Plads for enhver Afhandling, der har Interesse for begge Rigers Genealogi og Personalhistorie, hvad enten den stammer fra norsk eller fra dansk Haand. Dette

Arbejdsfelt tæller utvivlsomt ikke faa Dyrkere og Interesserede i begge Lande. Endnu fattes saaledes tidssvarende Stamtavler over en Række Slægter, der har afsat Grene saavel i Norge som i Danmark og gjort betydelig Indsats i begge Rigers Historie, og hvis Efterslægt endnu lever. Iøvrigt vidner den i de senere Aar stigende Benyttelse af vort Tidsskrifts Spørgerubrik om, at de to Landes genealogiske og personalhistoriske Forskere stadig har Brug for hinanden.

København, i April 1928.

BESTYRELSEN.

To Breve fra Architekten, Professor G. F. Hetsch til Architekten H. C. Stilling.

Meddelt af
Gustav Hetsch.

De to nedenfor meddelte Breve er skrevne af Architekten Gustav Friedrich Hetsch (f. 1788, d. 1864) til hans Elev Harald Conrad Stilling (f. 1815, d. 1891), da denne var paa sin første Udenlandsrejse. Efter i nogle Aar at have arbejdet som Murer-svend kom Stilling til at tegne hos Hetsch og blev 1839 Lærer ved dennes private Tegneskole. Efter at han i 1840 havde faaet den store Sølvmedaille, i Marts 1841 Æresmedaillen og i 1843 den mindre Guld-medaille, lykkedes det ham endelig at komme til at rejse i Maj 1849, og hans Ophold i Udlandet kom til at strække sig over halvsjette Aar. Efter Hjemkomsten betroedes der ham forskellige Arbejder, af hvilke Ombygningen af Peschiers Gaard (Landmandsbanke) og Omdannelsen af Børsbygningens Indre kan nævnes. 1856 blev han Bygningsinspektør og 1871 Stadsbygmester i København. Stilling var kun en enkelt af de mange danske Architekter, som Hetsch gennem sin Lærervirksomhed fik Indflydelse paa. Af andre nævnes J. H. Nebelong, Winstrup, Theophilus Hansen, Hans Christian Hansen, N. S. Nebelong og F. Meldahl, hvis Navne vil genfindes nedenfor. Brevene er karakteristiske for Hetsch. Den livlige Form, ikke sjældent med ret skarpe Sidehug og sarkastiske Bemærkninger, bærer Vidne om hans levende Aand, der var usvækket af de svundne 62 Aar. Understrømmen i Brevene er Kærligheden til Kunsten, som han formaner den gamle Elev til at sætte over alt, formaner ham til at arbejde for og dygtiggøre sig i; det gælder at benytte Tiden, at se og at lære. »Strøb, Bødker, strøb«.

I.

À Monsieur Stilling, Architecte, Pensionnaire de l'Académie royale
de Danemarck à Paris, Hôtel de Beauvais, Rue du Musée.

Khm. d. 13. Januar 50. Søndag Formiddag.

Tak, kiære Stilling, for Deres venlige Skrivelse og for de interessante Efterretninger som De har meddeelt mig om mine gamle Venner. Jeg haaber ogsaa, at de faa Kamerader, som jeg endnu har i Paris, vil modtage Dem med Fornøjelse, naar De bringer Hilsener fra mig. Deriblandt er Gau¹⁾ og Caristie²⁾ de to, som jeg er mest fortrolig med. Derefter vil Hittorf³⁾ hvis

Bekjendtskab jeg gjorde ved mit sidste Ophold i Paris, gjerne høre noget fra mig og afdøde Brøndstedt⁴⁾ — kan De faa fat paa Vanclemput (?), Haudembourg⁵⁾, Gauthier⁶⁾ og andre som Caristie vil kunne opgive Dem Addresserne [paa], saa vil det glæde dem, hvad De kan fortælle dem om.....(?), London, Cøln etc. Selv [hos] min Lærer Lebas⁷⁾, hos hvem jeg var en kort Tid, ligesom hos Rondenlet fils⁸⁾, hos hvem jeg beder at spørge efter min gamle Contoircamerad Boucault, vil De blive venligt optaget, og altid have den Fordeel at gjøre et Bekjendtskab mere i det store Paris, hvor Mænd af Faget kan være hinanden nyttige. — Achille Leclerc⁹⁾ kiender jeg for lidt for at han endnu vilde erindre mig, og Labrouste¹⁰⁾ kiender jeg slet ikke, men De kan gjerne hilse fra Nebelong¹¹⁾, som har været en Tid lang paa hans Atelier. Benyt nu Deres Ophold saa godt som muligt i Paris, og hold Dem ikke formeget til Landsmændene, thi derved lærer man ikke saa meget som af de Indfødte, eller i det mindste Bosatte. — Jeg har altid gjort mig det til Princip, saa meget som muligt at holde mig til de Folk, som hørte til det Land, hvor jeg opholdt mig, eller til andre Fremmede, men kun leilighedsvis til Landsmænd. Derved har jeg lært meget, med Hensyn til Sprog, Fremgangsmaader etc. etc., som jeg neppe vilde have opnaaet, naar jeg kun havde holdt mig til Tyske. — Imidlertid beder jeg ikke destomindre ret venlig hilse især Konradse¹²⁾ for hvis Talent jeg har stor Agtelse, og om hvem jeg jevnlig har hørt noget igiennem Winstrup¹³⁾ Breve. — Ballin¹⁴⁾ ligesaadan, jeg haaber han benytter sit Ophold hos Hr. Levy¹⁵⁾ paa bedste Maade. — Melbye¹⁶⁾ burde stræbe at blive grundigere end hans sidst fremsendte Arbejder vidne om, ellers gaar han snart udaf Moden, — vi har seet mere end een Pragtblomst visne — og det saameget snarere, naar den overøstes med altfor meget Roesvand fra ukyndige Blomsterelskere. — Dog jeg haaber det bedste, og glæder mig til Udstillingen til Foraaret. Her er i den sidste Tid foregaaet adskillige Forandringer i Bygningsfaget, som Koch¹⁷⁾ i Forening med Ministeren har udført. — Indlagte Seddel viser Hovedpersonen derved. — Af de 5 Inspecteurposter ere de 3 alt besatte med Friis¹⁸⁾ og Kørnerup¹⁹⁾ for Siælland og Bindsbøll²⁰⁾ for Jylland med Residenz i Aarhus. — De to andre ere den 7. Januar opslaaede som vacante, nemlig den i Fyen, med Residenz i Odense, og en i Kiøbenhavns nærmeste Omegn. — Gagen er 600 Rdl. og 200 Rdl. til Contoirhold, 3 Rdl. daglig Betaling paa Reiser, og Godtgjørelse for Befordring efter indgiven Regning. — Det sidste Embede er alt paa en Maade besat med Nebelong, som er constitueret der, og han vil ogsaa erholde det som fast, efter at den formelle Vacancetid er udløbet.

Derimod vil det i Fyen kunne erholdes af en eller anden af de i Udlandet sig opholdende Stipendiater, hvortil naturligtvis C. Hansen²¹⁾ i Athen har den første Ret, ifald han søger det. Koch bad mig at melde ham og Winstrup, som nu er i Athen, disse Tildragelser, ligesom han ogsaa har paalagt mig at gjøre Dem bekendt dermed, for at forbeholde Dem Deres Ret til Fremtiden. Der er nemlig i Statsraadet taget den meget vigtige Beslutning, at kunde af Academiet dannede Architecter og Stipendiater skulde kunne gjøre sig Haab om slige Embeder, og dertil vælges de dueligste iblandt disse. — Derfor kunde Deunzer²²⁾ ikke blive ansat, og C. Møller²³⁾ har erholdt en privat Post hos Koch. For Dem staar nu adskillige Reiseaar tilbage, men det er dog godt, at man nu veed, at der er noget i Vente, og der kan jo, naar Freden kommer i Stand, blive Udsigt til flere Embeder, baade i Jylland, Slesvig og Holsteen etc. for hvem der kan siden forliges med disse Godtfolk. — Hidtil ligge alle offentlige Arbejder stille, kun private Huse skyde op som Paddehatte, alt under Hr. Hagemans²⁴⁾ Bestyrelse. — Han har ogsaa fuldendt en Bygning paa St. Annæplads, som jeg gav Slip paa, fordi Hr. Fibiger²⁵⁾ ikke tillod mig at udføre den efter de approberede Tegninger og forquaklede alting, saaledes at jeg blev kied deraf. Jeg kommer nu til at anlægge Proces imod ham, fordi han heller ikke vil betale 600 Rdl. i Honorar for mig og Tvede²⁶⁾ og Petersen²⁷⁾, som derved har arbejdet for ham og ere betalte af mig. Det skal mere mig at forfølge denne ..... igien[nem] alle Instanzer til Højeste Ret og til Dommedagen. I Fredags er min Christian²⁸⁾ bleven Malersvend med Udmærkelse og skal nu see til, om han ogsaa kan blive til noget i Konstens Rige, som fortien[er] at kaldes udmærket. — Hvis ikke, saa behøver han dog ikke at tigge. — Jerichau²⁹⁾ er nu Professor, og at Ursin³⁰⁾ er nylig død, har De vel allerede faaet at vide. — Kolberg³¹⁾ er Hofcavaleer med 1000 Rdl. Gage for at more hans Majestæt og hans Nærmeste. — I disse Dage kom til Academiets Bedømmelse et Project af Hr. Hageman, foranlediget af Hattemager Lorenzen³²⁾, som vil rive Marmorkirken ned og i dens Sted sætte en Søile à la Napoleon, ligesom paa Plads Vendôme, men ikke af Bronze, men af Steen fra Ruinen. — Det øvrige af Pladsen skal danne et Torv omgiven af 16 til 18 Gaarde i den bekendte saakaldte Jøde-Stil, som Hr. Huusslagter Heiman³³⁾ & Compagnie lade bygge udi. — Naturligtvis afviser Academiet dette smukke Indfald og holder paa, at Ruinen med Tiden burde anvendes til en eller anden til dens Hovedform passende Bygning, det være Kirke, Fredens Halle, National-Museum eller deslige, og at Pladsen omkring samme bliver ikke overladt Speculationsegoismen, men opføres efter en fremtidig

Plan, som kan erholde Nationens og de Sagkyndiges Bifald, og maatte udarbeides af bedre Kræfter end Hr. Hage- og Stillmann³⁴⁾. — Bygningsadministrationen er opløst. Etatsraad Buch³⁵⁾ er gaaet af med Pension, ligesom Hornbek³⁶⁾. Truelsens³⁷⁾ er bleven Academiets Forvalter i Ursins Sted. Hansen³⁸⁾ i Wien er bleven Lærer i Architectur ved Ingenieuracademiet og har i Forbindelse med Førster³⁹⁾ faaet et høist interessant og omfattende Arbejde, nemlig et Tøihus med Geværfabrikker etc., som vil beskjæftige ham i 3-4 Aar, — han behøver altsaa ikke at tænke paa Hiemveien. — Nu er Klokken halv 6 og jeg skal ud — Imorgen mere —.

Mandag Kl. 11½ F. M. Nu først kan jeg komme til at fortsætte, hvor jeg slap igaar, thi der kom den ene efter den anden, og imorges gav jeg Opgaverne til Architectur-Concursen istedet for Koch. Vi vare i aftes i Casino med min Familie, for at see Nytaarsnatten 1850 — et meget vittigt og morsomt Product, som gjør Nar af mange Forhold — især de politiske —. Huset var propfuldt og bliver det næsten hvergang, naar de bedre Stykker gives af det langeske Selskab. Der var vist henved 3000 Mennesker, Hoved ved Hoved. — Det saa godt ud fra Galleriet og mindede om de gamle Romerske Amphitheaterforsamlinger. — Casinoactierne staae nu bedre, og snart kan denne Anstalt blive flot igjen. De afbetale Giæld og give Renter — men endnu ingen Udbytte af Actierne⁴⁰⁾. Kan De i Paris faa fat paa adskillige gode Modeller og Gibsafstøbninger til Brug for vore Skoler, saa beder jeg, at De anskaffer og samler deraf, saameget som muligt, især af gode antike Ting, græsk især, — men ogsaa gode Dyrformer enten efter Natur eller af dygtige Kunstnere. De veed jo selv, hvad vi har, og hvad savnes. — Især vilde det tekniske Institut være taknemmelig derfor og Academiet med Tiden ligesaa, naar vi først er bleven omorganiseret. — De kan sagtens staae lidt i Forskud saa længe, indtil vi enten paa den ene eller den anden Kant kan godtgjøre Deres Udlæg. — Eller ogsaa skriv herhiem til Academiet og spørg, om De maatte sende slige Ting, som De kan faae og finder passende. — Selv gode Renaissance-Fragments eller gothiske etc. etc. ere velkomne. — Kunde De faae fat paa gode colorerede Tegninger af antike Monumenter og faae Lov til at copiere nogle efter slige Studier, hvoraf Gau,[¶] A b e l B l o u e t⁴¹⁾ eller andre skulde være i Besiddelse, f. Ex. Hittorf, saa var det deiligt, om vi kunde faae saadan noget hertil, enten naar De kommer tilbage eller fremsendt, hvortil ieg nok skulde svare Dem, at disse Studier ikke skulde blive tabte for Dem. — De vil høre, hvorledes de franske Stipendiater virke for deres Uddannelse og Konstens Fremskridt i Hiemmet. — Meget kan være forældet i deres Anskuelser og altfor romersk.

Men meget er vist ogsaa at profitere af de bedre og mere fordomsfrie Architecter af den nyere Skole, som jeg rigtigt nok ikke kiender, men dog maa haabe, at den duer noget. — Kort, søg og tænk paa os i alle Retninger, men især med Hensyn til vore Lærestalter, thi der bliver det nye Danmark opdraget til ikke alene at staae lige med andre Nationers unge i Verden, men om muligt til at kunne hæve sig over sine Naboer. — Gjør Dem bekendt med Indretninger af denne Art, med deres Organisation, Bestyrelse, Lønninger etc. — Især læg Dem efter Varme- og Ventilations-Apparater ved Theatrene, thi her myrder man Folk endnu under Fornøielserne, især i det kongl. Skuespilhuus. — Carl Møller har neppe bragt stort Udbytte hjem fra sin Extrareise til Paris, som han foretog netop i en saadan Retning. — Søg at gjøre Bekiendtskab med en eller anden dygtig Poëlierfumiste, — og med deres Fabrikker. I min Tid var en vis Trabucci den bedste, hvis Bekiendtskab jeg skyldte Percier⁴²⁾ — men dette Huus existerer maaske ikke mere — Kort, strøbødker, strøb. — Det kommer altsammen til Nytte — om ikke strax — saa dog med Tiden, og vi trænge saa umaadeligt til alt Slags Fremskridt. Men allermeest i Bygningsfaget. Dette vil De selv erkiende jo længer jo meer. For Dem selv maa De søge at blive saa grandios som muligt, og afkaste alt smaaligt, som kaldes i Paris Architecture de boutique. — Nu lev vel. — De bedste Hilsener fra min hele Familie og Deres hengivne

H e t s c h .

II.

Al Signor Stilling, Architetto. Pensionato dell'Academia
reale di Danimarca, à Roma, al Caffé greco.

Khn. d. 9. Novbr. 1850.

Alt længe har jeg havt isinde at tilskrive Dem, kiære Stilling, og at takke Dem saavel for Deres Brev som for de mig tilsendte Bøger. — Modtag min Tak nu, især for den lille Veiviser, som ikke alene meget interesserede mig, men ogsaa har glædet adskillige Venner, som ere bekendte i Paris, f. Ex. T. Lund⁴³⁾, Thiele⁴⁴⁾ etc. — Den Rondenlet, som har sendt mig sin Bog, er ikke den, jeg meente, men en Cousin af min gamle Ven Romain Rondenlet, som nu er død, efter hvad den andens Brev meddeeler mig. Denne unge var i sin Tid en Lærling og Steenhugger, Søn af

en Broder af gamle Fæder R o n d e l e t, hos hvem jeg har arbeidet i flere Aar, og som var R o m a i n s Fader. — Jeg troede ikke, at den unge, hvis Fader vi kaldte L a p i n b l a n c, paa Grund af, at han altid var hvid som en Møllerknægt, var blevet til Noget, og glæder mig derfor at finde i ham en Bekiendt, til hvem jeg kan adressere gode Venner udi Bygningslauget. — At mine andre Venner, saasom G a u, C a r i s t i e, G a u t h i e r, H i t t o r f etc. have viist Dem venlig Opmærksomhed, glæder mig meget, og at Hr. L e b a s var mindre naadig, er tant pis pour lui. — Hans og min Lærer P e r c i e r vilde have været hierteligere, dersom han havde levet endnu, og modtaget Hilsener fra mig ved Dem. Jeg glæder mig især [til] ved Deres Hiemkomst at see alle de interessante Studier, som vil være en Frugt af Deres Reise og af den Flid og Utrættelighed, hvormed De benytter Deres Ophold i Udlandet. — R o s e n f a l k⁴⁵⁾ har fortalt mig en heel Deel derom. — Han er kommet sig godt efter denne Tour, og har vundet sit Helbred igien. — C o n r a d s e n⁴⁶⁾ er givt eller skal snart til det. — Jeg har i lang Tid ikke seet noget til ham. — Een af Grundene, hvorfor jeg ikke har skrevet tidligere, er den, at jeg meget længe har ventet paa Efterretning om Hansens⁴⁷⁾ Ankomst. — Endelig har jeg modtaget et Brev fra ham, hvor han meddeler mig, at han er i Wien for at besøge sin Broder, der er forlovet med Prof. F ø r s t e r s Datter og har høiest interessante Arbeider. — Navnlig Hovedpartierne af et uhyre Arsenal, som koster Millioner. I Allgemeine Bauzeitung kan De finde Planen dertil. — Men denne findes vel neppe i Rom. — Ved sin Afrejse fra Athen har Christian [Hansen] af Kongen erholdt et Tilbud om at blive Bygningsdirecteur etc. med 2000 Rdl. Gage, men havde alt besluttet at tage hiem og rejste derfor bort med S c h a u b e r t⁴⁸⁾. I Triest har han nu Arbeider for Loids (!) Dampskibsselskab, som vil koste 400 000 Gylden, og D a h l e r u p⁴⁹⁾ vil overdrage ham ogsaa store Arbeider, saaledes at jeg ikke kunde andet end raade ham, at tøve lidt endnu, før han giver sig i vores Vold, med en Gage af 600 Rdl. og en Masse af Beretninger og Skriverier, hvorover N e b e l o n g klager gudsjammerlig. — B i n d e s b ø l l er nu i Aarhus med hele Familien og maa tillige passe M e y e r s⁵⁰⁾ Tjeneste i Slesvig, da denne blev taget til Fange paa Grund af schlesvigholsteinske forræderiske Fremfærd for skiulte Vaaben i Domkirken etc. etc. Den lille E d d e⁵¹⁾ er nu hos ham i Aarhus for at hielpe ham, men maatte frikjøbe sig fra Soldaterlivet med 450 Rdl. — thi saa lille han var, saa blev han dog paa Grund af Undermaal ansat som Trainkudsk, thi andre Feil havde han ikke. Gamle C a r l M ø l l e r⁵²⁾ gaaes reent forbi, og han har Intet andet at bestille end slide lidt for Koch, naar denne fløiter. H o r n b e c k⁵³⁾ er gaaet af og gaaer

spadsere (!) ligesom saa mange andre Pensionister, seer paa Billederne i de mange Boglader, som i den senere Tid kigge udaf de store Glasvinduer af eet, høist to Stykker — à la Hambourg. *Friis*⁵⁴⁾ holder sig til *Koch*⁵⁵⁾, og Koch tærer af sit gamle Fedt, som nok efterhaanden smelter. — Hr. Hagemann har faaet en Eftermand: Hr. *Schytte* — første Architect i Island og autor af flere Sukkerhuse eller Marzipanhuse à la Hagemann. Derimod bliver *Herholdt*⁵⁶⁾ en virkelig dygtig Karl og studerer med Alvor. — Den lille *Wolff*⁵⁷⁾ bestyrer Arbeidet paa Holsteinborg i *Nebelongs* Navn, der blev valgt til Architect efter *Kramps*⁵⁸⁾ Død. Min Lille *Petersen*⁵⁹⁾ hjælper igien *Wolff*. Den anden *Wolff*⁶⁰⁾, Gartnerens Søn, er i disse Dage gaaet til Armeen tiligemed *Billedhugger Ussing*⁶¹⁾. — *Meldahl*⁶²⁾ og *Heinrich Hansen*⁶³⁾ ere i Spanien, hvorfra *Meldahl* kommer tilbage til Concurstiden næste Aar, medens *Hansen* vil reise til Scotland og England — i London vil han og *Winstrup* møde til den store Industriudstilling, hvortil begge have modtaget Understøttelse fra den reiersenske Fond ifølge min anbefaling. — *Seidelin*⁶⁴⁾ har ligeledes faaet Understøttelse til en Reise i Tydskland, — han arbejder for *Malling*⁶⁵⁾, indtil han kommer afsted. — Og *Winstrup* har desuden faaet et Aars Forlængelse af Academiets Stipendium. — De møder ham maaskee i Italien et eller andet Steds, thi han har nu forladt Athen, hvor han har udført interessante Studier, som tildeels ere hiemsendte. Naar De kommer hjem, saa haaber jeg, at Tiden har forandret sig, og at der bliver noget at bestille for Architecterne, thi for Øieblikket er Alting meget stille, med Undtagelse af nogle Privatlygter(!), som opføres af Modebygmesteren. Læg Dem nu i Rom blot ret efter den egentlige Architectur i sin Storhed. — Saaledes at man endnu efter Aarhundreder kan sige, dette er smukt og grandioست og characteristisk — pragtfuldt eller simpelt — Alt efter de givne Fordringer. — Medens man om et Par Aar vil ligesaa meget lee af nogle kjøbenhavnske Neubauter som af ditto Hamburger — omtrent som man leer, naar man seer en Modejournal, der er en Snes Aar gammel, og som man har fundet høist smagfuld i sin Tid. — Der skal nu bygges et Teater-Tivoli; Gud veed, hvem der faar dette Arbeide? I Casino er der skeet en Deel Forandringer, for at gjøre Salen og især Theatret mere brugbar til Skuespil, — thi det er denne Slags Fornøielser, som har bragt Casino ud af sin Gield, saaledes at Actierne nu giver Udbytte, og søges, medens man tidligere kunde kjøbe dem for 1 Rdl. Salens Storhed har jo rigtignok tabt derved, men dog er der frelst saa meget som mulig under *Bouchoris*(?) og *Nebelongs* Veiledning. — Langes Selskab, som spiller der, har altid fuldt Huus. I denne Tid have vi Ole

Bull⁶⁶) her, som giver Concert paa Onsdag. — Iforgaars var der en smuk Fest i Anledning af Ørsted's⁶⁷) Embedsjubilæum. Naturen, som ellers i November Maaned ikke er smilende, spenderte en af de smukkeste Eftermiddage til at Fasangaarden i Frederiksberg Have kunde overleveres ham af en Deel gode Venner, som havde foranstaltet denne Gave. — Regieringen har skjænket den til Ørsted for hans og Konens Levetid, uden Godtgjørelse. — De dertil indsamlede Penge blev derfor anvendt til at meublere og istandsætte 4 af Hovedværelserne og til at udføre to Buster i Marmor, af Bissens⁶⁸) Haand, hvoraf den ene skal opstilles i den polytekniske Lærestanstalt, medens den anden bliver Familiens Eiendom. Kongen gjorde Ørsted til Geheimeraad (Excellence), Universitetet sendte ved dets Rector Magnificus, Prof. Stein⁶⁹) en Doctor Ring med Minervas Guldhoved omgiven af Diamanter, Studenterforeningen gjorde ham til Æresmedlem og gav ham et Fakkeltog, Industriforeningen og Polyteknikerne sendte Deputationer og Heiberg, Ole Bang og Plog gjorde smukke Digte etc. Jeg selv hjalp til [ved] den ovennævnte Indretning og havde nok at bestille [med] at bringe alt istand i omtrent 8 Dage, da Etatsraad Seidelin⁷⁰) boede paa Gaarden indtil de sidste Dage af October. — Oehenschläger boede her tidligere, og Ørsted havde netop ønsket et saadant Sommerophold for sin Alderdom. Jeg har ogsaa nu opslaaet mit Paulun om Sommeren i Taarbæks Havn, hvor jeg om Løverdagaften tager ud og bliver til Mandag. — Det er deilig derude langs med Stranden og Dyrehaven, hvor jeg tumler mig fra Morgen til Aften. — Christian⁷¹) skal ogsaa male der efter Naturen — han maler i denne Vinter hos Eckersberg⁷²) og gjør ganske gode Fremskridt. Nu skal jeg ud paa Toldboden, hvor vi i denne Sommer bygger det høire halvrunde Boutikpartie, men heller ikke andet. At Scavenius⁷³) til Basnæs er død af Cholera i Tøplitz, veed De maaske. Han reiste derhen for at cureres for Rygradsmerter. Det gjør mig og alle, som kiendte ham, meget ondt; baade jeg og Winstrup taber derved en Deel behageligt Arbeide, som uden hans Død ikke saa snart havde faaet Ende. Deres Ven Petersen har meddeelt mig et Brev fra Chamounix, som [har] interesseret mig meget, og af ham hørte jeg ogsaa, at jeg nu kunde adressere Brevet til Rom. Hils alle gode Venner, som kiender mig i Rom. Min hele Familie tiligemed Deres Ven Christian sender de venligste Hilsener. — Gud give blot, at min tilkommende Svigersøn Capitain Holck⁷⁴) var rigtig rask igien. — Han fik et Strejfskud i Brystet, og uagtet Saaret er lægt, saa synes det dog, at selve Lungerne har lidt ved Slaget paa Ribbenene. Alle de andre ere vel, baade store og smaa, Gustav Møller⁷⁵) er fangen i Glückstad og bliver Lieutenant

naar han kommer hjem. Technisk Institut har kjøbt Bagerkroen⁷⁶⁾ i Læderstrædet, og endelig faar vi vel Resten af Elementarclasserne derhen. — Farvel, Deres hengivne

Hetsch.

Noter.

1) Gau, Frantz Christian, (1790—1854), fransk Architect. — 2) Caristie, Auguste Nicolas, (1783—1862), fransk Architect og Arkæolog. — 3) Hittorf, Jacques Ignace (1792—1867), fransk Architect. — 4) Brøndsted, Peter Oluf, (1782—1842), dansk Arkæolog. Om hans Ophold i Paris se de af N. V. Dorph i 1850 udgivne »Uddrag af B.s Rejsedagbøger«. — 5) Haudebourt, Louis Pierre, (1788—1849), fransk Architect. — 6) Gauthier, Martin Pierre, (1790—1855), fransk Architect. — 7) Lebas, Louis Hippolyte, (1782—1867), fransk Architect. — 8) Rondelet, mulig Billedhuggeren Guillaume Rondelet, Søn af Jean Baptiste Rondelet, (1743—1829), fransk Architect. Under Hetschs Ophold i Paris o. 1808—1810 var han Konduktør hos Rondelet, da denne restaurerede Kirken St. Génévieve. — 9) Leclerc, Achille, (1785—1853), fransk Architect. — 10) Labrouste, en af Brødrene Theodore (1799—1885), eller Henri (1801—75) Labrouste, franske Architecter. — 11) Nebelong, Niels Siegfred, (1806—71), Architect, Elev af Hetsch. — 12) Conradsen, Harald, (1817—1905), Billedhugger og Stempelskærer. — 13) Winstrup, Laurits Albert, (1815—89), Architect. — 14) Ballin, Joel, (1832—85), Kobberstikker. — 15) Mulig: Levy, Emile, (1824—1900), fransk Historiemaler. — 16) Melbye, Anton, (1818—75), Marinemaler. Opholdt sig i Udlandet, bl. a. i Paris, i Aarene 1846—1858. Hetschs Udtalelser om hans Arbejder falder sammen med det i Weilbachs Kunstnerleksikon anførte. — 17) Koch, Jørgen Hansen, (1787—1860), Architect. — 18) Friis, Frederik Ferdinand, (1793—1865), Architect. — 19) Kornerup, Peter Ernst Iver, (1794—1875), Architect. — 20) Bindsbøll, Michael Gottlieb Birchner, (1800—56), Architect. — 21) Hansen, Hans Christian, (1803—83), Architect. — 22) Deuntzer, Johan Jakob, (1808—75), Architect. Tog 1850 Borgerskab som Murermester. — 23) Møller, Carl August, (1805—65), Architect. — 24) Hagemann, Peter Christian (Christopher). (1810—53), Architect. »Mere en forretningsdygtig Mand end en Kunstner«, siger Weilbach. Opførte bl. a. Rædselen Slagterboderne ved Nicolaj Kirke. — 25) Sejldugsfabrikør A. Fibiger, der ejede og beboede Norgesgade 170, nu Bredgade 26, hvor den engelske Legation har til Huse. — 26) Tvede, Frederik Vilhelm, (1826—91), Architect. — 27) Petersen, Vilhelm Valdemar (1830—1913), Architect. — 28) Hetschs Søn Christian Frederik H. (1830—1903), Architecturmaler. — 29) Jerichau, Jens Adolf, (1816—83), Billedhugger. Blev 26. November 1849 Professor ved Akademiet. — 30) Ursin, Georg Frederik Krüger, (1797—1849), Professor, Matematiker. Udgav 1828 »Geometri for Kunstnere og Haandværkere« og, i Forbindelse med Hetsch, »Geometrisk Tegnelse«. — 31) Kolberg, Andreas Johnsen, (1817—69), Billedhugger. Blev i 1849 Professor og Inspektør ved Fr. VII.s private Malerisamling. Havde i sin Tid været Elev af Hetsch, »der troede, han skulde opdrage en Bygmester i ham«, (Weilbach), men K. brød ud og blev en ret tarvelig Billedhugger. Man synes at mærke Hetschs Skuffelse i hans noget haanlige Omtale af K. — 32) Lorentzen, Hans Peter, († 1855), Grosserer. Om det nævnte Projekt se Villads Christensen: København 1840—1857 S. 44 f. — 33) Heymann, Isaac Wulff, (1818—84), Handelsmand. — 34) Stillmann, Johan Andreas, (1822—75), Architect. Var i Hagemanns sidste Aar Konduktør hos denne. — 35) Buch, Johannes, († 1864),

Administrator i Bygningskommissionen, Kommitteret i Rentekamret, Etatsraad. — ³⁶) Hornbeck, Christian Bernhard. (1772—1855), Arkitekt. 1823—1849 Hofbygmester. — ³⁷) Truelsen, Peter, († 1889), Forvalter ved Kunstakademiet, Kammerraad. — ³⁸) Hansen, Theophilus, (1813—91), Arkitekt, Elev af Hetsch. — ³⁹) Førster, Ludvig, Arkitekt i Wien, Theophilus Hansens Svigerfader. — ⁴⁰) Stilling, til hvem Brevene er skrevne, havde — før sin Udenlandsrejse i Maj 1849 — opført Casino efter Georg Carstensens Planer. — ⁴¹) Blouet, Abel, (1795—1853), fransk Arkitekt. — ⁴²) Percier, Charles, (1764—1838), fransk Arkitekt. — ⁴³) Lund, Troels, (1802—67), Teatermaler. — ⁴⁴) Thiele, Just Matthias, (1795—1874), Forfatter. — ⁴⁵) Rosenfalk, Carl Julius, (1815—78), Dekorationsbilledhugger, Afrejste i September 1848 til Italien og vendte hjem i Løbet af 1850. — ⁴⁶) Den i første Brev omtalte Billedhugger C. ægtede 17. November 1850 Regina Louise Ørngaard. — ⁴⁷) Hans Christian Hansen, se ovenfor. — ⁴⁸) Schaubert, Eduard, (c. 1800—c. 50), tysk Arkitekt, opholdt sig fra 1830 i Grækenland. — ⁴⁹) Dahlerup, Hans Birch, (1790—1872), Søofficer; 1849—51 og 1861—65 i østrigsk Tjeneste. — ⁵⁰) Meyer, Vilhelm Frederik, (1799—1866), Arkitekt, Bygningsinspektør i Slesvig og forblev i dette Embede efter 1864. — ⁵¹) Formentlig Carl Rudolph Ette (1826—1902), Murermester. — ⁵²) Carl Aug. Møller, se ovenfor. — ⁵³) Chr. Bernh. Hornbeck, se ovenfor. — ⁵⁴) Fr. Ferd. Friis, se ovenfor. — ⁵⁵) Jørgen Hansen Koch, se ovenfor. — ⁵⁶) Herholdt, Johan Daniel, (1818—1902), Arkitekt. — ⁵⁷) Wolf, Wilhelm Carl Heinrich, (1833—93), Arkitekt. — ⁵⁸) Kramp, Peter Christian, (1817—50), Arkitekt. — ⁵⁹) Vilhelm Valdemar Petersen, se ovenfor. — ⁶⁰) Wolff, Hans Chr. Henning, (1828—80), Arkitekt. S. af Gartner v. Frederiksberg Slotshave Carl Adolf W. — ⁶¹) Ussing, Stefan Peter Johannes Hjort, (1828—55). — ⁶²) Meldahl, Ferdinand, (1827—1908), Arkitekt. — ⁶³) Hansen, Heinrich, (1821—90), Arkitekturmalers. Blev 1864 Hetschs Efterfølger som Docent i Perspektivlære. — ⁶⁴) Seidelin, Johs. Henrik Bernhard, (1820—63), Arkitekt. — ⁶⁵) Malling, Peder, (1781—1865), Arkitekt. Det var paa Mallings Opfordring, at Hetsch i 1815 tog Ophold i Danmark. — ⁶⁶) Bull, Ole Bornemann, (1810—80), norsk Violinist. — ⁶⁷) H. C. Ørsted fejrede 7. November 1850 sit 50 Aars Jubilæum som Universitetslærer og hyldedes da fra alle Sider. Fasangaarden, hvor Oehlschlæger havde boet i en Aarrække, overlodes han paa Livstid. En Række Festligheder, hvortil I. L. Heiberg, Carl Ploug og Lægen Oluf Lundt Bang havde skrevet Digte, afholdtes til hans Ære. — ⁶⁸) Bissen, Herman Vilh., (1798—1868), Billedhugger. — ⁶⁹) Stein, Sophus August Vilh., (1797—1868), Kirurg, var Rektor i Universitetsaaret 1849—50. — ⁷⁰) Seidelin, Ludvig Christian † 1865 s. fhv. Generaldecisor, Konferensraad. — ⁷¹) Hetschs Søn Christian Frederik, se ovenfor. — ⁷²) Eckersberg, Christoffer Vilh., (1783—1853), Maler. — ⁷³) Scavenius, Jacob Brønnum, Hofjægermeser. — ⁷⁴) v. Holck, Jacob Elias, (1820—81), Kammerjunker, Kaptajn i Livgarden til Fods, afsk. s. karakt. Oberst. — ⁷⁵) Møller, Gustav Johan Carl (22. Oktober 1826—1. April 1884), cand. polyt., Bogholder ved Vestre Gasværk. S. af Landskabsmaleren, Justitsraad J. P. Møller. — ⁷⁶) »Bagerkroen«, Læderstræde 6. Det var i denne Ejendom, at »Drejers Klub« i Aarhundredets Begyndelse havde hjemme. Ifl. Folketællingen 1850 beboedes Ejendommen af Bagermester P. S. Henningsen med Familie og Tjenestefolk, 12 Personer, 24 Bagersvende og Budet ved det tekniske Institut. I Begyndelsen af 1880'erne havde Hedvig Thøyers ret berygtede Restaurant »Le Comte« til Huse paa Førstesalen, hvor Drejers Klub tidligere havde haft Lokaler. (Velv. medd. af Forf. Carl C. Christensen).

Walter.

Af **Vilhelm Marstrand.**

I.

I tilslutning til arkivar Thomles her i tidsskriftet 47, 125 udtalte formodning, at den norske foged **Jakob Luth** ogsaa kaldet **Jakob Luthsen Walter** er søn af den **Luth Walter**, som blev begravet Kbh. Nikolaj 1668 ^{30/11} (ikke Trinitatis ^{30/9}) har Hans Werner sstds. side 299—300 givet en del yderligere oplysninger om **Luth Walther** og hans sønner. Af disse maa det anses godtgjort, at arkivar Thomles formodning er rigtig, saaledes at **Luth Walther** ogsaa har været fader til materialskriver paa Holmen, senere borgmester i Helsingør **Knud Walter**.

Sidstnævnte kaldes i Hostrup-Schultz bog om Helsingørs embeds- og bestillingsmænd ganske vist **Knud Maltersen Walther**, men Hans Werner har udtalt den formodning at **Maltersen** er en fejllæsning af ordet **matter(ial)s(kr.)**. Dette er dog meget lidt sandsynligt; man plejer ikke at sætte stillingsbetegnelse mellem fornavn og efternavn, og at nævnte mand alene skulde være kaldet **Knud materialskriver** er heller ikke rimeligt. Sagen kan imidlertid afgøres med sikkerhed. Gennemgaar man de Helsingørske arkivalia, hvor man kan vente at finde hans navn, vil man overalt finde ham kaldet **Knud Walthers**, men selve navnet **Walthers** kan ved overfladisk betragtning et par gange nok ligne et **Malters(en)**, og der kan, til det modsatte godtgøres, næppe være tvivl om, at ovennævnte mærkelige mellemlavn er opstaaet paa denne maade.

Til slut skriver Hans Werner, at arbejdet med disse ting har rejst det spørgsmaal, om skovrider **Luth Walther** ikke er søn af den slotsfoged **Claus Walter** paa Haderslevhus, over hvis søn, kgl. køkkenskriver **Fester Walter**, der er bevaret en trykt ligprædiken fra 1654. Et eftersyn af ligprædiken viser dog, at dette er udelukket. Den er nemlig tilegnet den ugifte **Fester Walters moder**:

erlig, ærbar, gudfrychtig matrone **Ellen Knudsdaatter**, erlig oc manhafftig mands **Claus Walters** kongl. may. slotsfoget paa **Hadersleffhuus** efterleverske.

Saa oc hendes kiere børn: erlig velact oc fornemme mand **Knud Bjørnsøn** borger oc indvøner udi **Nyborrig**, med sine kiere hustru erlig dydig oc fornemme qvinde **Mette Walters**.

Flerc følger ikke efter, og det er dermed udelukket, at Luth Walter, der i 1654 levede som skovrider i København, kan have været broder til Fester Walter. Og den mulighed, at Luth Walther skulde have været gift 2 Gange, og første gang med en afdød søster til Fester Walter, maa ogsaa betragtes som udelukket. Dels vilde hendes i 1654 i København levende børn da nok have været nævnet i ligprædikenen, dels viser skiftet efter den barnløse borgmester Knud Walter, at alle børnene var fuldsødskende.

Dette skiftes dato er anført i Hostrup-Schultz ovennævnte bog, og det er, da borgmesteren sammesteds anføres som barnløs, noget forbavsende, at Hans Werner ikke har eftersat dette, da han jo netop der vilde finde fuld besked om alle Luth Walters arvinger. De opføres i skiftet saaledes:

een broder Jacob Walter boende i Norge, Jørgen Walther forrige tolder i Arrendahl som sig i Norge schal opholde, een søster Sophia Walter som er giftt och haffuer hr Anders sognepræst boende paa Quieslemarch, sal. Catharina Walter som haffuer haftt Fridrich Werdelmann hendis børn.

Om de to her nævnte søstre skal der gives nærmere besked i det følgende. Om brødrene følgende: Jørgen er efter de af Thomle givne meddelelser en del yngre end Jakob og Knud, og er $\frac{10}{9}$ 1664 udtrykkelig kaldet Henrik Müllers søstersøn. Sidstnævnte begr. 1676 $\frac{20}{12}$, hvilket ifølge Bordings ligprædiken over ham skete i hans 45de aar. Han er herefter født 1631 eller snarest 1632. Faderen blev skovrider i Skanderborgs len $\frac{1}{3}$ 1631, og man vilde herefter være tilbøjelig til at tro, at faderen blev gift dette aar og at Knud var den ældste søn. Men broderen Jakob kan ikke have været yngre; saa enten maa faderen have været gift før og Jakob den ældste, eller ogsaa er Knud og Jakob tvillinger. Knud blev $\frac{4}{4}$ 1657 materialskriver paa Holmen i den unge alder af c. 25 aar, og mellem $\frac{15}{4}$ og $\frac{13}{7}$ samme aar blev Jakob foged paa Ringerike i Norge.

Det er ikke urimeligt at antage, at sønnen Jakob er opkaldt efter farfar. Den omstændighed, at han ofte kaldes Jakob Luth eller Luthsen¹⁾ kan maaske yderligere støtte denne antagelse. Han er ihvertfald ikke opkaldt efter morfaderen, købmand H e n r i c h M ü l l e r i Itzehoe, men det er hans tvillingbroder eller yngre broder den senere borgmester Knud Walter heller ikke, saa noget afgjort kan ikke siges. Det er sandsynligvis navnet Knud, som har faaet Hans Werner til at udtale formodningen om, at Luth Walter er søn af slotsfogeden, hvis hustru hed Ellen K n u d s datter. Men det var jo ligesaavel muligt, at Luth Walters mor var en søster til nævnte Ellen Knudsdatter, og hed hun

¹⁾ Denne omstændighed kan dog ogsaa tolkes derhen, at farfaderen ikke hed Jakob Walter, men at farmoderens far hed Jakob Luthsen, saaledes at skovrideren har navn efter sin farmors fader.

Solie, vilde man tillige se, at de to døttre vi kender af Luth Walter var opkaldt efter de to bedstemødre.

Efter det her meddelte kan da følgende oplyses:

Den dansk-norske slægt.

Tavle 1.

Luth Jakobsen? Walter, født c₃ 1602, begr. 1668 ³⁰/₁₁ i Kbh. Nikolaj¹⁾. ¹/₃ 1631 kongelig skovrider i Skanderborg len²⁾, ²⁴/₄ 1643 i Københavns len³⁾. Boede først Hjortholm i Virum, Lyngby sogn⁴⁾, men ²⁴/₉ 1647 fik jægermesteren kgl. ordre »uden nogen undskyldning« at sørge for, at skovrideren flyttede til Valby, hvor hans formænd har boet, og lensmanden ordre at istandsætte boligen der⁵⁾. ⁷/₂ 1650 kgl. tilladelse til at bo i København⁶⁾. ¹⁰/₃ 1655 købte han gravsted i Nikolaj kirke og lod »et lidet barns lieg der begraaffue«⁷⁾. ³/₁ 1659 udplyndret af de svenske paa Amager⁸⁾. ⁶/₉ 1659 bekræfter kongen hans udvisning af 10 ege i Dragør lund til istandsættelse af Amagerbro⁹⁾. I rullen ³¹/₁₂ 1659 over kgl. betjente, som havde betalt til garnisonens underholdning, sammen med sønnen Knud opført til ⁶²/₃ rdr. om maaned¹⁰⁾. I grundtaksten ¹⁶/₆ 1661 opført boende i svogeren »Hendrik Møllers nye woninger« i Møntergaden¹¹⁾. ⁸/₁₂ 1663 for tro tjeneste forlenet med Ourups mølle i Svallerup Sogn ved Kallundborg for sin og konens livstid¹²⁾, ²⁴/₁₂ 1663 afsked af tjenesten¹³⁾, ²⁶/₈ 1665 nævnt paa Bragernæs byting¹⁴⁾.

Gift c₂ 1631 Magdalene Müller født c₃ 1609 i Itzehoe, død 1674, kgl. till. til ligs henstaaen ²³/₆¹⁵⁾ og begr. ³/₇ i Kbh. Nikolaj⁷⁾, datter af Henrich Müller, købmand i Itzehoe, gift c₃ 1608 Katrine Lorentzen født c₃ 1580, begr. 1658 ¹²/₂ i Kbh. Nikolaj¹⁶⁾, og søster til den senere kendte renteskriver Henrich Müller¹⁸⁾. Fik ²⁸/₂ 1671 kgl. bekræftelse paa Ourups mølle, expederet gennem rentekammeret ¹⁶/₃ 1671¹⁷⁾.

¹⁾ P. T. I, 217. ²⁾ GRANDJEAN: Forstembedsmænd før 1660, 1911, s. 48: Ludt Waltersens. ³⁾ sstds. s. 48 Ludt Walter (Waltersens). ⁴⁾ Ekstraskatten 1645: Lut schoff rider. ⁵⁾ GRANDJEAN anf. sted: Lutt skovrider. ⁶⁾ K. D. III, 322. ⁷⁾ Nikolaj kirkes inventarium. Nordre kirkegang nr. 26 — jvnf. P. T. I, 217. ⁸⁾ Museum 1896 I. ⁹⁾ K. D. V, 629. ¹⁰⁾ K. D. III, 500 — ⁶²/₃ rdr. er 10 slettedr. Til sammenligning kan anføres, at Henrich Müller i samme liste er opført med 30 rdr (45 sldr.) og mønsterskriver Lorenz Jakobsen med ²¹/₃ rdr (³¹/₂ sldr.). ¹¹⁾ K. D. I, 761. I Grundtaxten ³⁰/₉ 1668 er bebøerne af disse waaninger ikke nævnt. K. D. II, 833. Købmager kv. 1689/108—113. ¹²⁾ Rentekammerets Ekspeditionsprotokol 1663—64, 331. ¹³⁾ GRANDJEAN: Forstembedsmænd 1660—1790, 1907 s. 67. ¹⁴⁾ THOMLE: P. T. 47, 124. ¹⁵⁾ P. T. 35, 150. ¹⁶⁾ P. T. I, 195. ¹⁷⁾ Rentekammerets ekspeditionsprotokol 1670—72, 308 med bilag. ¹⁸⁾ Om renteskriver Henrik Müller se Biogr. Lex. og den der anførte litteratur. Særlig Kirkehist. Saml. 3, 5, 539 samt den senere stamtavle D. A. VI., 292, som paa flere punkter berigtiges gennem nedenstaaende. Det meddeles her, da han i sin ungdom,

Luth Walter og Magdalene Müller havde mindst følgende 6 børn:

1. **K n u d W a l t e r** født c. 1632, begr. 1676 $^{20}/_{12}$ i Helsingør Olai, $^{4}/_{4}$ 1657 materialskriver paa Bremerholm¹⁾, $^{20}/_{2}$ 1659 tilstede ved Lorentz Jakobsens udnævnelse til mønsterskriver²⁾, betalte under belejringen sammen med faderen $6^{2}/_{3}$ rdr til garnisonens underholdning ifølge liste af $^{31}/_{12}$ 1659³⁾. $^{25}/_{11}$ 1661 kgl. ordre om at udlevere 800 lægtesøm til Christianshavns befæstning⁴⁾, $^{13}/_{9}$ 1666 kgl. ordre om at udlevere 150 4" søm til et tigerbur ved tøjhuset⁵⁾. $^{24}/_{9}$ 1666 testamentvidne

ligesom nedennævnte Fester Walter, tjente hos Rantzauerne fra Breitenburg nær Itzehoe.

Henrik Müller til Dragsholm, født $^{16}/_{3}$ 1609 i Itzehoe, død $^{2}/_{3}$ 1692 i Lejre, begr. $^{6}/_{4}$ i Kbh. Nikolaj. Opdraget hos grev Gert Rantzau paa Breitenburg, 1627 med sønnen Kristian Rantzau til Sorø akademi, underskriver i tyske kancelli, 1630 skriver hos Frantz Rantzau, $^{17}/_{4}$ 1632 k a m m e r s k r i v e r hos Frederik II, tolder i København 1641, storleverandør til flaaen, storgodsbesidder, $^{21}/_{3}$ 1651 generaltoldforvalter, 1655 admiralitetsraad, $^{1}/_{11}$ 1660 renteskriver, tillige amtmand over forskellige amter 1662—1671, a d l e t $^{1}/_{5}$ 1674, 1679 afsked. 1686 hos datteren paa Kornerupgaard, 1690 hos en anden paa Lejregård. Universitetsprogram 1692.

Gift $^{8}/_{5}$ 1636 i København? **S o f i e H a n s d a t t e r**, født $^{20}/_{6}$ 1616 i Varberg, død $^{3}/_{3}$ 1669, begr. $^{17}/_{3}$ i Kbh. Nikolaj, datter af raadmand i Varberg Hans Jensen født c₃ 1580, begr. 1647 $^{30}/_{10}$ i Kbh. Nik., gift c₃ 1610 **Drude Root** født c₃ 1590 (i Sønderborg?), begr. 1651 $^{15}/_{5}$ i Kbh. Nik. Efter sin død adlet **Rosenstjerne** $^{7}/_{5}$ 1674. Mindst 10 børn:

1. **Henrik Müller** til Lønborggaard, født 1635 i København før forældrenes bryllup, død 1717. Imm. i udlandet c. 1653, i Kbh. $^{8}/_{3}$ 1663. Gift $^{20}/_{5}$ 1661 (eller 1668) **Constantia Marselis** født 1642 i Amsterdam, død 1707.
2. **Hans ? Müller**, født c₂ 1637, opkaldt efter morfar, er vel den søn som begravnes 1642 i Kbh. Nik.
3. **Kristian Müller** til Katterup, født 1638 i Kbh., død 1720, imm. fra udlandet i Kbh. $^{9}/_{7}$ 1668, amtmand Island 1688—1718, gift 1) 1668 enken **Regine Sofie Schönbach**, begr. 1669 $^{16}/_{4}$ i Kbh. Nik. 2) $^{8}/_{2}$ 1671 i Kbh. Frue **Margrethe Thomasdatter Bartholin**, døbt sstds. 1652 $^{19}/_{3}$, begr. sstds. 1711 $^{10}/_{2}$.
4. **Anna Katrine Müller**, født c₂ 1640, gift 1657 **Caspar Casparsen Bartholin** 1618—1670, adlet **Barthlin** $^{1}/_{5}$ 1674.
5. **Frantz Müller**, født c₃ 1641, død c. 1703 i Amsterdam, hvor han var kgl. kommissær fra $^{1}/_{8}$ 1670, imm. fra udlandet i Kbh. $^{21}/_{9}$ 1668, gift c. 1670 **Ingeborg Margrethe Mechlenburg**, født c₃ 1655 i Kbh., levede 1704. (Se P. T. II, 85).
6. . . . . Müller, født c₃ 1643, begr. 1644 i Kbh. Nikolaj.
7. **Drude Müller**, født 1644, død 1704? gift $^{28}/_{8}$ 1660, Kbh. (D. Mag. 5, 4, 181). **Thomas Fincke** til Lejregård, født 1632, død 1677.
8. **Sofie Müller**, født c₃ 1646, død 1718, gift $^{8}/_{4}$ 1679 i Kbh. Frue. **Johan Fincke** til Skullerupholm, født 1636, død 1708.
9. **Jørgen Müller**, født c₃ 1648, død 1690, amtmand Bamble og Nedenæs 1681, gift 1682 **Katrine Pogwisch**, født $^{23}/_{2}$ 1654, levede 1720.
10. . . . . Müller, født c₃ 1650, begr. 1660 i Kbh. Nik.

¹⁾ **HIRSCH**: officerer XII, 38. ²⁾ K. D. V, 591. ³⁾ K. D. III, 500.

⁴⁾ K. D. VI, 369. ⁵⁾ K. D. VI, 416.

(kgl. konf. $26/9$)¹⁾. I grundtakst $4/4$ 1668 opført som ejer af en i grundtaksten $13/4$ 1661 Henrich Müller tilhørende grund paa Østergade (Øster kvarter nr. 8/1689)²⁾. $17/3$ 1671 obligation paa 300 rdr. til konens søsterdatter Marie Westphalen³⁾. $20/6$ 1673 testamentvidne (kgl. konf. $28/7$)⁴⁾, $16/7$ 1674 borgmester i Helsingør⁵⁾. $27/11$ 1676 gensidigt testamente, kgl. konf. $16/12$ ⁶⁾. Sammen med ham begravedes hustruens søster »Rebecca von Bechten salig Jacob Sørrensens«, og Anders Bording skrev et æresdigt, der er trykt, og hvoraf som alt nævnt fremgaar, at han døde i sit 45de aar⁷⁾. Gift 1660—63 Katrine Marie von Bechten, født c₃ 1633 vist i Tyskland, død c. $7/1$ 1677 i Helsingør, $13/1$ kgl. till. til ligs henflytning⁸⁾ og $17/1$ begravet i Olai kirke. Forsegling efter begge ægtefæller $7/1$ 1677, registrering $22/6$ — $30/7$ 1677. Ingen børn⁹⁾.

2. Jakob Luthsen Walter ofte kun kaldet Jakob Luth, født c₂ 1632, død 1706 i Hole, foged paa Ringerike efter $15/4$ og før $13/7$ 1657, 1664 bosat paa gaarden Midthaug i Hole sogn, derefter vist ejer af gaarden Helgeland sstds., $12/6$ 1665 anklaget for embedsmisbrug, $26/8$ 1665 nævnt paa Bragernæs ting i forbindelse med tømmerleverancer til faderen, $16/11$ 1665

¹⁾ P. T. 39, 167. ²⁾ K. D. II, 807 — jvnf. I, 728. ³⁾ Skiftet. ⁴⁾ P. T. 41, 181. ⁵⁾ Hostrup Schultz. ⁶⁾ P. T. 41, 194. ⁷⁾ Bibl. Dan. Bornings poetiske skrifter. Kbh. 1735 4° I, 192. Verset er med ændring af navnet Walter til Günther brugt paa kaptejn Iver Andreas von Günthers kiste i Hudrum 1769 — se P. T. 4, 103. ⁸⁾ P. T. 37, 59. ⁹⁾ Af skiftet fremgaar følgende om familien von Bechten:

Anna Elisabeth von Bechten, født c₃ 1631, har formentlig 1) været gift med en Westphalen og derigennem moder til den Marie Westphalen som ovenfor er nævnt $17/3$ 1671. 1677 levede hun gift med Adam Wolf i Kausboll ved Rostock og senere i skiftet nævnes hendes 2 børn Knud og Catharina Wulf. Katrine Marie von Bechten, født c₃ 1633, gift c₂ 1657 eller 1662 — se ovenfor. Jochum von Bechten, født c₃ 1635, udenrigs i 1677.

Gert Daniel von Bechten, født c₃ 1637 udenrigs i 1677.

Rebekka von Bechten, født c₂ 1640, begr. 1676 $20/12$ Helsingør Olai og kaldes da »af København«. Gift 1) $8/11$ 1665 i Kbh. (bryllupssang af Andreas Bording) Jakob Sørensen, forpagter Haarbølgaard, Fanefjord sogn paa Møen. I skiftet kaldes hendes børn sal. »borgmester« Jacob Søffrensens børn, blandt hvilke en søn Selius nævnes. Det er rimeligvis hende der har været gift med den under skiftet optrædende Søren Pedersen Schandorph, der kaldes »de sal. folckes svoger«. Om Jakob Sørensen kan iøvrigt oplyses, at han vistnok er den J. S. som $9/10$ 1653 i Næstved S. Peder ægtede Karen Mogensdatter Rahr, døbt 1634 $1/10$ sstds. med hvem en datter Kirsten døbt 1655 $9/6$, begr. 1656 $10/12$, hvorefter dette ægtepar ikke mere træffes i Næstved.

Dorothea Dilian von Bechten, født c₃ 1642, død før 1677, gift med da ligeledes afdøde Hans Mars.

Under registreringen nævnes endvidere Katrines »kiere søster Mette Jensdaatter sal. Niels Pedersens oldfrue paa Fridrichborrig slott«.

frifundet, $^{25}/_9$ 1668 skøde paa almenningen Dybendal paa Hadeland, kgl. konf. $^{30}/_{10}$, men solgte den atter $^{12}/_1$ 1669; afsked som foged 1670, før $^{28}/_7$, og levede derefter som skovejer og tømmerhandler paa Helgeland.

Gift 1) c. 1660 i Hole Gunhild Eskildsdatter, med hvem mindst 2 børn. Gift 2) c. 1672 i Hole Anna Kristensdatter (Mo), med hvem mindst 14 børn. (P.T. 47, 129f.)

3. Jørgen Walter født c₂ 1636 i Jylland, død c₂ 1680 i Norge, $^{10}/_4$ 1664 anbefalet af morbroderen Henrik Müller til statholder i Norge Ulrik Frederik Gyldenløwe, derefter tjener hos borgmester Niels Toller i Kristiania, $^8/_8$ 1665 stævnet og arresteret paa Bragernæs ting, 1666 atter arresteret hos broderen paa Ringerike, $^{26}/_8$ 1670 tolder i Arendal, afskediget 1676 (eftermanden udnævnt $^{22}/_7$ fra $^1/_10$).

Gift 1670 i Arendal med kgl. till. af $^{14}/_5$ Anna Marie Trane født c₂ 1650 i Arendal, datter af Niels Trane, tolder i Arendal $^{19}/_9$ 1656 og Inger Knudsdatter.

4. Sofie Walter født c₂ 1640 i Jylland, død efter 1677 antagelig i Kvislemark. Gift $^{31}/_7$ 1661 Anders Frederiksen Klyn^{e1}), døbt 1626 $^5/_3$ i Vindinge, død 1686 sstds., søn af Frederik Andersen Klyne født $^{19}/_3$ 1589 i Ribe, død $^{19}/_3$ 1657 i Vindinge, imm. fra Ribe 1608, udenlands 1608—14, slotspræst Hillerød $^3/_8$ 1617, sognepræst Vindinge og Kvislemark $^1/_4$ 1622. Gift 2) 1623 Elisabeth Andersdatter født c. 1607, død $^2/_7$ 1650 i Vindinge. Personel kapellan hos faderen 1655, ordineret $^5/_10$, sognepræst 1657. 2 døtre og 7 sønner²).
5. Katrine Walter født c₂ 1642, begr. 1670 $^3/_10$ i København Nikolaj. Gift c₃ 1662 Frederik Werdelmann født c₃ 1635, begr. 1687 $^{12}/_9$ i København Nikolaj. Fik brev paa Herman Merkers gravsted i Nikolaj $^{12}/_5$ 1682. Sidstnævnte døde 1667 i Norge, og var vistnok stiffader, idet Werdelmann betaler for hans gravsted, og isaafald er Werdelmanns mor den Katrine som blev begr. 1658 $^{14}/_5$ i København Nikolaj. I grundtaksten 1668 $^4/_4$ nævnt boende paa Købmagergade³); som testamentvidne 1676 $^8/_3$ og 1683 $^8/_6$ ⁴). De havde foruden 1 barn og 2 nyfødte børn, døde som smaa, 3 døtre.

¹) Han var fætter til Anders Bording, og de 2 førnævnte vers familien angaaende er af $^8/_11$ 1665 og 1676 $^{20}/_{12}$, altsaa efter fætterens giftemaal.

²) Børnenes navne nævnes i faderens optegnelser (afskrift Ny kgl. Saml. 4° 1034 og 1035) delvis trykt i D. Mag. 3 (1747) 306—18. Jvnf. VAHL: Slægtebog I side 51 og sammes spørgsmaal P. T. 2, 180, særligt om hvor svigersønnen, gift $^{23}/_{10}$ 1696 Kristian Andersen Frick var præst. Dette spørgsmaal er endnu ikke besvaret. En Andreas Frick, f. 1708 i Christianstad, S. af en Skrædder, blev 1750 Sgpr. i Löke V. Göings herred, og en Otto Frick, f. 1653, blev 1620 Sgpr. i Kropp Luggude herred, saa familien er vistnok skaansk. ³) K. D. II., 831. ⁴) P. T. 41, 192 og 46, 111.

Han ægtede 2) 1674 kgl. till. $^{27/3}$ ¹⁾ M a r g r e t h e W i l d e r s, hvis søster Hedvig Wilder blev begr. 1676 $^{20/12}$ i Kbh. Nikolaj, og hun selv i 1708, hvor gravstedet fornyedes $^{18/6}$ ²⁾. Det maa være hendes søn, der omkom ved operahusets brand $^{19/4}$ 1689³⁾, og hun var ved sin død ejer af Tybjerggaard, hvor hendes testamente er dateret $^{28/5}$ 1708.

6. . . . . . W a l t e r født c_3 1645, og som »lidet barn« begr. 1655 $/_3$ Kbh. Nikolaj.

Walter fra Nyborg og Haderslev.

Efter det foran meddelte er det ikke umuligt, at baade Luth Walters ukendte fader Jakob slotsfogeden C l a u s paa Haderslevhus var sønner af lærer Henrik Walther i Haderslev. Da Claus fik en datter gift i Nyborg er der tillige grund til at antage slægtskab med den derværende familie, saaledes at man med alt forbehold kan opstille følgende mulige slægttavle.

Tavle 2.

N. N. W a l t e r. Mindst 2 sønner?:

- ? H a n s W a l t e r født c. 1538⁴⁾, død $^{23/4}$ 1603 i Nyborg 65? aar gl.⁴⁾; borgmester før 1581. Gift c. 1571 Gertrud P e d e r s d a t t e r født c. 1542, død $^{9/7}$ 1621 i Nyborg. Epitafium 1625. 10 børn, som siges ikke at kendes. Blandt dem maa dog have været den sammesteds side 37 nævnte:

P e t e r W a l t e r født c_2 1590, begr. 1657 $^{18/9}$ i Nyborg, allerede raadmand i Nyborg før 1622. Det er rimeligvis fra hans hus, at Sofie Claudatter Walter c_2 1635 blev gift med Knud Bjørnsen. Gift 1) c. 1622 A n n e B e r t e l s d a t t e r født c. 1602, død $^{14/11}$ 1622 i Nyborg. 2) c. 1626 i Nyborg K r i s t i n e E r i k s d a t t e r født c_3 1600, død $^{25/10}$ 1635 i Nyborg. Hun var gift 1) Anders Hansen født c_3 1570, død $^{8/2}$ 1626 i Nyborg, kongelig skriver c. 1606—21, tillige tolder i Nyborg 1614, raadmand sstds. c. 1621, og havde med ham 2 børn, der var døde før 1635, og med Walter 3 sønner hvis navne ikke kendes⁵⁾.

- ? H e n r i k W a l t e r født c_3 1540, død c_3 1600 i Haderslev, vistnok ustuderet. 4de lærer ved latinskolens oprettelse 1567 med 50 mark om aaret, blev i 1571 5te lærer med 70 mark i løn, mens den nu studerede 4de lærer fik 80 mark i løn. Afgik 1596⁶⁾

¹⁾ P. T. 35, 130. ²⁾ P. T. I, 217. ³⁾ L. BOBÉ: Operahusets brand.

⁴⁾ Paa epitafiet staar i gengivelsen P. T. 4, 34: 95 aar, men denne alder er urimelig høj i forhold til bryllupsaaret c. 1571 (1603 ÷ 32). ⁵⁾ P. T. 4, 37.

⁶⁾ P. T. 42, 120, 122, 135 og 140.

med pension af skolen og 1 tønne mel fra slottet¹⁾, hvor Gert Rantzau dengang var amtmand. Naar vi ser, at Fester Walter 1613 og Henrik Müller før 1627 kom i hans tjeneste, er det ikke urimeligt at antage, at Henrik Walter blev gift c. 1571 og fader til:

? J a k o b ? W a l t e r født c₃ 1572 i Haderslev? hidtil ikke paatruffet, men muligvis gift med en S o f i e K n u d s d a t t e r, søster til Claus Walthers hustru Ellen (og f. eks. født c₂ 1576 i Øsby) gennem hvem han blev far til skovrider Luth Walter født c₂ 1602, gift c. 1631, og kort efter far til sønnerne J a k o b og K n u d.

? C l a u s W a l t e r født c₃ 1574 i Haderslev, død c₃ 1642 i København, nævnes som kgl. slotsfoged paa Haderslevhus i 1607 og 1624 og er vistnok den C l a u s W a l t e r der ⁶/₁ 1640 blev optaget som medlem af »Danske Kompagni« i København²⁾, idet hans enke nævnes boende i København i 1652. Gift c₃ 1605 i Øsby? Ellen Knudsdatter, født c₃ 1578 i Øsby? død c₃ 1655 i København, maaske datter af Knud Bramsen³⁾ født c₂ 1539 i Haderslev, død c. 1607 i Øsby, gift ¹²/₁₁ 1575 i Haderslev eller Tuntoft med ..... Eriksdatter, født c₃ 1550 i Tuntoft (Norborg) præstegaard paa Als.

1. F e s t e r W a l t e r født ¹/₁ 1607 i Haderslev, død ⁹/₁ 1652 begr. ¹⁸/₁ i København Nikolaj. Hjemme til 1622, derefter i skriverstuen paa Haderslevhus under Gert Rantzau til Breitenburg, høvedsmand paa slottet. Derefter kældersvend hos rigsraad Frantz Rantzau til Rantzausholm fra 1624 og i København fra 1628. Kgl. underkøkkenskriver 1630, og efter Niels Sørensens afgang køkkenskriver 1638, søgte paa grund af svagelighed afsked efter Kr. IV's død 1648, men fik den først efter at begravelsen og Fr. III's kroning var overstaet fra ¹/₅ 1649, derefter bosat hos moderen, hvor han efter den bevarede trykte ligprædiken af Hans Envoldsen Brochmand⁴⁾ døde 45 aar 1 uge 2 dage gl. Hans gravsted var »Inden koret nr. 6«, og det blev, retten til paa-

1) Ifølge elskværdig meddelelse fra dr. Achelis, Haderslev, findes i kancelliregistranten ²⁴/₂ 1596 (Tyske kancelli: Matthiesens samlinger 35 i rigsarkivet) følgende: Chr. IV til amtmand Gerdt Rantzov i Haderslev: »Heinrich Walther collaborator an der dortigen schule, der ein alter verlebter diener sei, solle von den schulhebungen einen jährliche unterhalt haben und von dem amtmann jährlich eine tonne mehl«.

2) K. D. VI, 59.

3) Knud Bramsen var søn af borger i Haderslev Anders Bramsen, som døde paa rejse i Stubbekøbing.

4) Bibl. Dan. III, 1547. 4 + 116 Sider. Kbh. 1652.

læggelse af ligsten og opsættelse af epitafium iberegnet, betalt med 200 rdr.¹⁾.

2. Mette Clausdatter Walter født c₃ 1610 i Haderslev, begr. 1669 ⁹/₇ i Nyborg, gift 1) c₂ 1635 Knud Bjørnsen født c. 1593, død ⁹/₈ 1658 ¹⁷/₈ i Nyborg, købte gaard i Nyborg ²²/₇ 1633, raadmand før 1654. 2) c₂ 1660 Laurits Jørgensen født c₃ 1610, død c. 1680 i Nyborg, tolder før 1658, borgmester ²⁰/₁₀ 1666, afsked 1670. Begge hendes mænd var enkemænd, da de blev gift med hende, og den sidste fik efter hendes død en 3die kone²⁾.

Den holstenske slægt.

Gennem ligprædiken 1677³⁾ over generalmajor Hans Walter kendes en række af hans forfædre gennem følgende anførsel:

Hanns Walter ... geboren ... 1618 den 16 julii. Dessen ... vater ist gewesen .. herr Hanss Walter bürger und einwohner zu Schlesswig⁴⁾. Die mutter .. fr. Barbara Bolten.

Der grossvater väterlichen linie ... herr Asmus Walter praepositus der hoch adl. jungfern elsters zu Pretze⁵⁾. Die grossmutter ... frau Anne Pflucks. Der eltervater ... Hanss Walter. Die eltermutter ... frau Elisabeth Walters.

Der grossvater mütterlichen linie ... herr Reinhold Bolte, welcher sich einige zeit in kriegs-diensten aufgehalten, und die leutnants charge unter ... herrn grafen Wilhelm von Nassoven rümlichst antreten. Die grossmutter ... frau Anne Lillien. Der eltervater ... herr Heinrich Bolte, dero königl. mayst. zu Dennermarch Friderici Secundi ... wohlbestallter und in der Dithmarscher fehde wohl meritirter rittmeister. Die eltermutter ... frau Anna Six aus den vornehmen geschlechte der Sixen in Hamburg entsprossen.

Sammenholdes dette med de oplysninger man kan finde i Hirschs officersfortegnelser og i P. T., faar man følgende stamtavle:

Tavle 3.

Hans Walter født c₃ 1510(?) gift c₃ 1540 Elisabeth. Søn:
 Asmus Walter født c₃ 1545, forstander(?) ved klosteret i Preetz. Gift med Anna Pfluchs. Søn:
 Hans Walter født c₃ 1575, død 1633 i Slesvig, hylmand. Gift c₃ 1610 Barbara Bolte, datter af

¹⁾ Nikolaj kirkes inventarium 1656—1799 fol. 11 v — jvnf. P. T. I, 194. Flere lig ses ikke at være nedsat i dette gravsted, som ¹⁵/₈ 1684 blev bortfæstet til Johan Hansen Ronum.

²⁾ P. T. 4, 44. Ligvers nævnes P. T. 44, 176 & 185.

³⁾ Kgl. Bibl. 46, 233 folio.

⁴⁾ Senere oplyses det, at han døde 1633.

⁵⁾ Næppe rigtigt, hvis man med præpositus forstaar den geistlige provstestilling, men maaske der er tale om en forstander over klostergodset.

Reinholt Bolte, løjtnant hos grev Vilhelm af Nassau (og søn af ritmester paa Fr. II's togt mod Ditmarsken Henrik Bolte og Anna Six) og Anna Lillie. Børn:

1. **Georg** eller **Jørgen Walter** født c₂ 1610, død $\frac{1}{4}$ 1670 i Blaataarn, $\frac{29}{4}$ kgl. bev. til at begraves om aftenen¹⁾, $\frac{25}{5}$ begr. i Petri²⁾, kaptejn $\frac{12}{7}$ 1638, 1640 i Heiligenhafen, 1642 i Trave, $\frac{20}{1}$ 1644 deltog han i overfaldet paa Itzehoe, $\frac{11}{4}$ 1644 major, 1645 ejer af godset Rohlstorff i Preetzdistriktet, og samme aar kommandant i Rendsborg. $\frac{15}{2}$ 1646 adlet. $\frac{5}{1}$ 1648 nævnt som oberstløjtnant i Glückstadt. $\frac{29}{5}$ 1649 1000 speciedr. $\frac{13}{6}$ 1649 naturaliseret som dansk adelsmand, ed $\frac{17}{6}$. $\frac{29}{12}$ 1650 underrettede han Frederik III om Dina Winhofers tilstaaelser angaaende Korfitz Ulfeldt. $\frac{22}{2}$ 1651 geheimeraad og chef for sjællandske infanteriregiment. $\frac{11}{7}$ 1651 henrettedes Dina; Ulfeldt spurgtes, om han vilde rejse sag mod Walter, hvad han ikke ønskede, men Walter indstævnedes for herredag og dømtes $\frac{21}{7}$ 1651 til at rømme Danmark og Norge inden 3 uger. 1657 søgte han benaadning, men den blev afslaaet. 1667 søgte han personlig foretræde, men fik ordre til ufortøvet at forlade landet. Arresteret 1668 og hensat i Blaataarn. Vistnok ugift og uden børn.
2. ? **Asmus Walter**, vistnok den løjtnant der $\frac{12}{12}$ 1645 nævnes i Glückstadt. Børn af ham er vistnok³⁾:
  - ? **Hans Walter**, $\frac{3}{6}$ 1676 løjtnant i den gullandske milits, $\frac{1}{10}$ 1676 kaptejnltnt, $\frac{1}{8}$ 1677 kaptejn paa Gulland, afsat $\frac{18}{9}$ 1677. Vistnok en af »die beyden Walters« der som volontører fulgte arméen i 1678. Maaske den Hans Walter, der nævnes som sekondltnt. i marineregimentet 1684 og som fik afsked i 1687, fordi han søgte slet selskab, og den Hans Walter som en kort tid i 1689 var fændrik i Schacks infanteriregiment.
  - ? **Asmus Walter** vistnok den anden af »die beyden Walters« i 1678. Yngre brødre eller børn af en af disse er vistnok:
    - ? **Johanditlev Walter** $\frac{23}{3}$ 1692 overauditor i det ungarnske hjælpekorps, $\frac{26}{1}$ 1701 kaptejn, faldt $\frac{10}{3}$ 1710 i slaget ved Helsingborg.

¹⁾ P. T. 35, 143. ²⁾ P. T. 9, 278 — jvnf. Jammersmindet I. 200 & II. 243. ³⁾ Oplysningerne her ordnet lidt anderledes end hos HIRSCH.

- ? David Walter $26/5$ 1694 adjutant, faldt $10/3$ 1710 i slaget ved Helsingborg. Hans enke Anne Marie og 3 børn døde af pest før $3/7$ 1711.
3. Hans Walter født $16/7$ 1618 i Slesvig, død $11/7$ 1677 i Lund, begr. $4/12$ i Wismar S. Marie. 1633 ansat ved et holstensk gesandtskab til Persien, 1639 svensk ritmester, 1644 saaret i slaget ved Oppeln, 1646 holstensk oberst og kommandant i Tønningen, $11/7$ 1675 dansk generalmajor, $15/12$ 1675 kommandant i Wismar, 1676 tillige kommanderende general i hertugdømmerne. Chef for 4de jyske rytterregiment $8/1$ 1677, kaldet til arméen i Skaane $8/5$ 1677, $14/7$ 1677 saaret i slaget ved Nørre Møinge, hvor han førte venstre fløj. Ligprædiken. Gift $23/11$ 1647 paa raadhuset i Slesvig Dorothea Hecklauer, født $10/6$ 1633 i Slesvig, død $11/3$ 1669 i Tønningen, begr. $4/4$ i Slesvig, datter af amtsforvalter (inspektør) paa Gottorp Johann Hecklauer fra Nordhausen og Sophie Lælia fra Slesvig. Ligprædiken. 8 sønner, hvoraf 2 dødfødte og 6 døtre.
1. Marie Elisabeth Walter født c. 1648 i Tønningen. Gift c. 1670 i Tønningen Johann Vogt, kommandant i Krempe, 1675 i Wismar, generalmajor. 3 børn i 1677.
  2. Frederik Walter født $6/3$ 1649 i Tønningen, død $9/12$ 1718, 1669 i Rom, $5/8$ 1671 imm. i Leyden 21 aar gl. I 1677 paa Malta, 1678 hofjunker, geheimeraad, overhofmester hos dronningen, $28/8$ 1701 hvid ridder¹⁾. Gift 1714 Anne Cathrine Knuth, død $10/12$ 1723. (Gift 1) $23/6$ 1697 i København med oberst og brigader Christian Bjelke født $8/5$ 1670, død $14/9$ 1709 i slaget ved Malplaquet²⁾).
  3. Hans Georg Walter født c. 1651 i Tønningen, død samme aar.
  4. Hans Georg Walter født c. 1652 i Tønningen, død $23/8$ 1690, hjemme 1669, $19/4$ 1672 imm. i Kiel, $16/3$ 1676 i Orléans³⁾ 1677 deltog han i slaget ved Nørre Møinge, hofjunker og ritmester før $3/3$ 1683, $16/6$ 1686 kaptejn i livgarden, 1689 oberstløjtnants rang, $14/6$ 1689 generaladjutant

¹⁾ Et brev af $24/3$ 1709 fra ham til malerinden Rosalba Carriera er trykt P. T. 40, 75.

²⁾ Danske Adels Starntavler I, 206.

³⁾ P. T. 46, 173. Siges der at være blevet dr. jur. 1681, men det er ikke sikkert det er ham. Det kan muligvis være broderen Frederik Hans.

ved det danske hjælpekorps i Irland, $\frac{1}{7}$ 1690 saaret i slaget ved Boyenfloden, død af sine saar.

5. Kristian Albrecht Walter født c_2 1654 i Tønningen, opkaldt efter den gottorpske hertug, deltog 1677 i slaget ved Nørre Møinge, 1678 hofjunker, senere kancelliraad, begr. 1687 $\frac{28}{4}$ i København Nikolaj. Gift 1681 kgl. till. $\frac{16}{4}$ Søster Hansdatter Svane døbt 1658 $\frac{14}{2}$ i København Frue, begr. 1731 $\frac{6}{11}$ i København Nikolaj, datter af biskop Hans Hansen Svane og Maria Fuiren. (Gift 1) 1673 kgl. raad og sekretær Gerhard Schrøder 1645—1677 og 3) biskop Hans Olufsen Bagger 1646—1693). 2 sønner:
  1. Adolph August Walter født c_2 1683 i København, død 1709, $\frac{3}{4}$ 1703 fændrik i garden tilfods, deltog i kampene i Braband. $\frac{30}{6}$ 1709 kaptejn hjemme, men død før $\frac{26}{10}$ samme aar.
  2. Frederik Hans Walter født $\frac{13}{1}$ 1685 i København, død $\frac{30}{5}$ 1749 sstds. som general og kommandant. Ugift, men efterlod sig en datter: Friderica Walter født $\frac{21}{9}$ 1734, død $\frac{19}{4}$ 1826 i København, opdraget hos faderens kusine, grevinde Marie Frederiksdatter Svane (1691—1772), naturaliseret $\frac{26}{5}$ 1749. Gift $\frac{30}{2}$ 1762 Andreas Harbou født $\frac{16}{9}$ 1726, $\frac{19}{9}$, $\frac{11}{10}$ Kirkerup, død $\frac{2}{11}$ 1798 i Frederiksort, generalmajor¹).
6. Frederik Hans Walter født c_2 1656 i Tønningen, 1675—77 i Paris. Senere skæbne ukendt²).
- 7.—14. De 5 døtre: Anna Sofie, Ida, Dorethea, Magdalene Sibylle opkaldt efter hertuginde, Augusta Marie levede alle 1669, men døde alle inden 1677, og sønnen Adolph August opkaldt efter hertugen var død inden 1669. Desuden var der en dødfødt søn, og nok en dødfødt søn, hvis fødsel i 1669 kostede moderen livet³).

1) Se P. T. 9, 238 f.

2) Hirsch sammenblander ham med den ældre broder Frederik.

3) Se Danmarks Adels Aarvog 1928.

4. ? Simon Walter, husfoged Morsborg, nævnes som broder til efterfølgende Barbara Walter ⁵/₈ 1664.
5. ? Barbara Walter gift Hans Jensen Steenholt, dronningens ridefoged over Nykøbing amt. Han fik med hustru Barbara Walter sammen med Henrik Rye, Sofie Kristine Walters mand, ²²/₇ 1680 kgl. till. at maatte begravnes i Maribo kirke¹).

De gjorde testamente ⁵/₈ 1664, som blev kgl. konf. ¹¹/₄ 1671²) til fordel for deres plejedatter Sofie Kristine Walters. Men ¹⁹/₁₀ 1674 oprettes nyt testamente, hvorefter arven eventuelt skal tilfalde Hans Walter, hvilket vel er generalen. Sofie Kristine er da formentlig en udenfor ægteskabet født datter af ham. Dette testamente blev kgl. konf. ¹¹/₁₁ 1674³).

Den holstenske slægts forhold har jeg ikke undersøgt nærmere, men der er ikke tvivl om, at eftersyn af Slesvigske og Holstenske kirkebøger, af Maribos o. s. v. vil kunne give yderligere udbytte.

Men jeg skal lige nævne, at for tidens skyld foreligger der mulighed for, at de ovennævnte slægter og personer kan høre til samme slægt. Navnet Walter er imidlertid saa almindeligt, at jeg ikke skal antyde hvorledes, men det vilde være særdeles ønskeligt, om det her meddelte vilde give stødet til, at spørgsmaalet blev taget op til grundig undersøgelse.

---

¹) P. T. 37, 71.   ²) P. T. 41, 173 f.   ³) P. T. 41, 186.

Hvorfor Meir Goldschmidt mente, at Postvæsenets Brevkasser var røde.

Af H. Hjorth-Nielsen.

Digteren Meir Goldschmidt, »Korsaren«s bidske Udgiver, kom i Marts 1866 i en bitter Strid med Postvæsenet, og Striden varede til 10. Oktober s. A., da han trak sig ud af den med et ganske morsomt Brev, der gengives nedenfor.

Vi skal ikke her gaa i Detailler, men blot nævne, at den første Aarsag var, at »Postkontoret ved Jernbanen«, d. v. s. Københavns Jernbanepostkontor, som dets officielle Navn var, en Dag havde nægtet at sælge Goldschmidt Frimærker i Kontorets Lukketid midt paa Dagen. 30. Juni klagede han over, at hans udenlandske Post først omdeltes Kl. 4 à 4½, medens Toget ankom Kl. 11. Til Forstaaelse af denne, som det synes, langsomme Ekspedition skal anføres, at Goldschmidt boede i Allégade Nr. 20, men samme Aar flyttede til Vesterbrogade Nr. 40. Han boede saaledes udenfor Voldene, og Breve til ham skulde, for at blive dirigerede paa Jernbanepostkontoret, der besørgede Omdelingen i den Del af Byen, der laa udenfor Voldene, være paategnet »Udenbyes Postdistrikt«. Var de ikke det, blev de af »det bevægelige Postkontor«, Jernbanebureauet, sendt til Københavns Brevpostkontor, der var installeret i Postgaarden paa Købmagergade, hvorfra de med første Forbindelse udsendtes til Jernbanepostkontoret. Dette Forhold synes Goldschmidt ikke at have været vidende om, og det kneb aabenbart stærkt for Postvæsenet at gøre ham det begribeligt; han synes nærmest ikke at have villet forstaa det. 2. Juli klager han igen over samme Forsinkelse, men tilføjer følgende ret insinuerende Bemærkning: »Jeg skal indrømme, at de (Brevene) ikke synes at have været aabnede«. 9. s. M. klager han atter over, at Breve fra Udlandet opholdes af Postvæsenet i 5 à 6 Timer og fortsætter derpaa:

»Men Spørgsmaalet bliver videre, hvad man i Indland og Udland vil have Lov til at troe, at Postvæsenet tager sig for med Breve, som det beholder i 6 Timer.

Jeg for mit Vedkommende melder herved, at jeg paa Grund af Postvæsenets Taushed overfor mine gjentagne Anker, vil, naar Misbrugene vedblive, indstevne Hs. Ex. Grev D a n n e s k j o l d - S a m s ø e¹⁾ for Landets Lov og Ret, og skjøndt jeg ikke deraf

¹⁾ Otto Sophus Greve Danneskjold-Samsøe (1804—1894) var fra 1848 til 1874 Generaldirektør for Postvæsenet.

kan vente et directe, praktisk Udbytte, antager jeg dog, at ved Offentliggjørelse af Stævningens Indhold, saavel her som udenlands, vil det blive Postvæsenet umuligt at udøve Vold eller desl. mod mine Breve i Fremtiden«.

Medens Generaldirektoratet besvarede den første Del af Klagen derhen, at Brevene, saavidt man kunde formode uden at have set Konvolutterne og de derpaa anbragte Stempler, havde været adresserede saaledes, at de var dirigerede paa Københavns Brevpostkontor i Stedet for paa Jernbanepostkontoret, lod det — meget fornuftigt — saavel Truslen om Stævning som Insinuationen om Krænkelse af Brevhemmeligheden ligge. Men Goldschmidt blev ved, uagtet han nu havde faaet Forklaring paa Forsinkelsen. 14. Juli meddeler han, at Jernbanepostkontorets Chef, Postmester K a l l¹⁾ havde henvendt sig til ham og henstillet, at han, indtil Fejlen kunde blive rettet fra Hamburg, d. v. s. af Afsenderen, selv vilde høre ind paa Postkontoret om eventuelle fejlsendte Breve, der var sendt ud fra Brevpostkontoret, efter at Bududgangen havde fundet Sted. Dette havde Goldschmidt gjort, og han havde ogsaa faaet udleveret et enkelt Brev, men ulykkeligvis havde den udleverende Funktionær overset et andet, der altsaa først blev tilbragt Goldschmidt om Aftenen. Dette resulterede naturligvis i en Røffel til den paagældende, da Goldschmidt klagede. Men Goldschmidt saa andet og mere i Funktionærens Forseelse, thi i sin Klage skriver han:

»Det er da ogsaa næsten utroeligt. Postvæsenet paa t v i n g e r mig den Mening, som jeg høist ugjerne vil nære, saalænge en gentleman er Generalpostdirecteur, nemlig at her er et sort Cabinet. Men i saa Fald er jo ogsaa al Correspondance aldeles ørkesløs«.

Ogsaa denne Insinuation lod Generaldirektoratet uænsat.

16. August var Goldschmidt hjemkommen fra en Rejse og fandt da Generaldirektoratets Svar paa hans Besværinger. I Svaret havde man henvist ham til at klage til Distriktets Postmester i Stedet for til højere Instans, men herpaa svarede Goldschmidt følgende:

»Jeg skal endnu tillade mig at bemærke, at jeg i en Mislighed af saa alvorlig Natur — Breves stadige Tilbageholdelse i 5 Timer — har med Flid valgt at klage til selve Generalpostdirecteuren, og at min Appel derfra, i Tilfælde af Mislighedernes Gjentakelse, kun kan gaae til Rigsdagen eller Domstolene. Thi dels har jeg

¹⁾ Marcus David Nicolai Kall (1823—1902), var fra 1863 til 1898 Postmester ved Københavns Jernbanepostkontor, fra 1870 med Titel af Overpostkontrolør.

ikke Lyst til at skrive i Bladene, dels mener jeg, at en Bladartikel ikke virker vedvarende eller stærkt nok.

6. Oktober er Goldschmidt blevet paa det rene med, at det ikke blot er med Breve fra Udlandet, at der begaaes »Misligheder«, men at ogsaa Breve fra selve Byen gaar gennem »det sorte Kabinet«. Han har, for at overbevise sig herom, vidnefast nedlagt fire Breve til sig selv i fire forskellige Brevkasser i Tiden mellem Kl. 2 og 2,20, og kun et af dem »slap igjennem Postvæsenets Censur, eller hvad jeg skal kalde det«, saa at han modtog dette ene Brev Kl. 4½, medens han først fik de andre tre Kl. 8½. Og saa fortsætter han:

»Hvad nu angaar Grunden til den stedfundne Mislighed, da troer jeg ikke, at den er, som nogle mene, at Postmesteren skulde lønnes saa slet, at han ikke kan holde et ordentligt Contoir¹⁾. Grunden til, at nogle Breve, — endog et, der er betegnet correct med »udenbyes Postdistrict«, — tilbageholdes i næsten fem Timer, netop som visse Breve fra Udlandet, er aabenbart en anden, hvorom jeg paa passende Sted skal udtale mig.

Med al den Agtelse, som skyldes Postvæsenet

M. Goldschmidt.«

9. Oktober svarede Generaldirektoratet, at naar det ene af de fire omtalte Breve var blevet udbragt allerede Kl. 4, maatte Grunden hertil være den, at det var blevet nedlagt i en af Brevkasserne paa selve Postgaarden paa Købmagergade, der jo — ligesom enhver Kontorbrevkasse i vore Dage — tømtes uafhængigt af og betydeligt hyppigere end Brevkasserne ude i Byen, hvorfor det havde kunnet videresendes Kl. 3 til Jernbanepostkontoret og saaledes naa Tilslutning til Budenes første Udgang, medens de andre Breve maatte være nedlagt i Kasserne ude i Byen, der først tømtes Kl. 4. Men denne Gang kom Generaldirektoratet dog ind paa Goldschmidts Insinuationer baade i dette og de tidligere Breve, idet det pure afviste saadanne som aldeles uberettigede og grundløse, men iøvrigt henviste ham til, saafremt han mente, at der fandt Krænkelser af Brevhemmeligheden eller andre Misligheder Sted, at henvende sig til Finansministeriet²⁾.

¹⁾ Det var først i den sidste Fjerdedel af det 19. Aarh., at Poststyrelsen tog sig af Tilvejebringelsen af Postlokaler. Før den Tid var det overladt de enkelte Postmestre saavel at sørge for Lokaler som Materiel, og Udgifter baade hertil og til Lønninger af Personalet, der var privat antaget af Postmestrene, skulde disse afholde af de saare knapt tilmaalte Kontorholdsgodtgørelser. At Postmestrene sparede paa disse Udgifter for derved at forøge de smaa Lønninger, er forstaaeligt nok.

²⁾ Postvæsenet var fra 1848 til 1873 underlagt Finansministeriet.

Herpaa svarede Goldschmidt saa 10. Oktober med følgende Brev:

»Jeg tilstaaer herved at have paa mit Brev af 6te dennes modtaget det komiske Svar af Postvæsenet, at Breve, der afleveres Kl. 2,20, blive med første Post besørgede til mig — Kl. 8½ om Aftenen! Nu sees altsaa Grunden til, at Postkasserne ere røde, nemlig af Undseelse over, at de ikke holde, hvad de love.

Naar jeg oversender Postbestyrelsen fire Breve, der af Postbudet ere afleverede lukkede til mig — naar jeg netop oversender dem lukkede, — saa har Postbestyrelsen i det Øieblik aldeles ingen Grund til at sige, at jeg beskylder det for at krænke Brevhemmeligheden. Var saadant Tilfældet, saa vilde det ikke, som Postbestyrelsen mener, være til Finansministeriet, men til Politiet, at Klage skulde føres. At der i Tiden fra Kl. 4 (Kassernes Aabningstid efter 2,20) til Kl. 8½, i hvilken Tid Brevene flyde om, kan foregaa Noget og rimeligvis foregaa Noget, derom synes Postbestyrelsen ikke at ville have en Forestilling, fordi man ikke kan og heller ikke bør sige, at det netop er en Brevaabning.

Jeg har nu opnaaet at see, at der gennem Postbestyrelsen intet kan opnaaes, og da dette dog altid er en Erfaring af Værdi, skjøndt ikke af stor Værdi, takker jeg derfor og tegner mig

ærbødigst

M. Goldschmidt«.

Dette Brev er med Blyant paategnet »Henlægges«, og Generaldirektoratet foretog sig altsaa ikke videre i Sagen, hvad der jo for saa vidt heller ikke var Anledning til, da Postvæsenet ingen Skyld havde, og da man vel sagtens forlængst var kommen til den Overbevisning, at der intet var at stille op overfor Klagerens fikse Ide.

Endnu var Sagen dog ikke helt sluttet. 15. Marts 1867 indberettede Jernbanepostkontoret, at der atter havde været et af de saakaldte »feilsendte« Hamburgerbreve til Goldschmidt, som denne som sædvanlig først havde faaet Kl. 8½. Goldschmidt havde sendt Brevet tilbage med en Paategning, — hvori denne bestod, kan ikke oplyses nu, — der gav Postmester Kall Anledning til at udtale følgende: »og jeg vilde derfor være bleven forundret over den Paategning, han har givet Brevet, saafremt jeg ikke vidste, at Hr. Goldschmidt saavel i Prosa som i Poesi er Postvæsenet paa Nakken. Muligvis er Paategningen heller ikke alvorlig meent, men kun et Paaskud til at slippe for at betale den Porto af 6 Sk., der hviler paa Brevet«. Aabenbart for ikke at have mere Vrøvl gav Generaldirektøren 19. Marts Ordre til, at de 6 Sk. maatte

føres til Udgift i Kontorets Regnskab, og dermed var den lille Krig endt.

Hele denne Sag vilde overhovedet ikke have været Omtale værd, saafremt det ikke netop havde været en Mand som Meir Goldschmidt, der var Klageren. Mærkeligt er det at se Generaldirektoratets store Overbærenhed overfor de ret tydelige og ret krænkende Insinuationer om »Misligheder«. I andre Tilfælde kunde Generaldirektoratet meget vel tage skarpt til Genmæle, naar nogen kom med Beskyldninger eller Insinuationer, der var af betydelig mindre krænkende Art end de af Goldschmidt fremsatte. Er det Overbærenhed med en Mand, om hvem man vidste, at han var sygelig pirrelig, eller var det Frygt for, at Sagen skulde blive ført frem for et offentligt Forum, hvor Goldschmidts skarpe Satire ret kunde spille? Ingen ved det, og det opklares neppe nogen Sinde. Men som et Bidrag til Belysning af Goldschmidts i de Aar overfølsomme Tilstand er den lille Strid ikke uden Interesse. Den viser, hvorledes han følte sig forfulgt og udspioneret, og at han troede, at Postvæsenet var en Hjælper hertil.

Akterne til ovenstaaende findes i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenets Hovedarkiv, 1ste Postsekretariats Akter.

Danske og norske Studerende i Padua. Af Henny Glarbo.

Det er bekendt, at Universitetet i Padua havde en særlig stærk Tiltrækning for de unge danske, der navnlig i 16. og 17. Aarhundrede drog ud paa Studierejser, og Dr. Carøe har i Persh. T. 6. IV 201 skrevet en Artikel om Universitetslivet i denne By med særligt Henblik paa de danske Studenter, der besøgte det i det 16. Aarh. Da Universitetsmatriklen ikke er udgivet, benyttede Dr. Carøe det Uddrag, som Henrik Fuiren, der studerede i Padua 1641—42, har foretaget af sine immatrikulerede Landsmænd, og som er trykt i Suhms »Samlinger til den danske Historie II 3. Hft. p. 6. Desuden benyttede han den Publication af den germanske Nations Akter, der for Artisti's Vedkommende blev paabegyndt af Professor Favaro 1911—12; den giver mange udmærkede Oplysninger, men omfatter endnu kun Tiden 1553—1615.

I Foraaret 1927 havde jeg Lejlighed til i Universitetsbibliotheket i Padua at gennemgaa alle de bevarede gamle Matrikler fra Padua Universitetet. De omfatter for Legisti's Vedkommende Tiden 1546—1801, for Artisti's 1553—1721, og der gives her et Uddrag af dem, omfattende de indskrevne danske, norske, slesvigske og holstenske Studenter, Legisti for hele Perioden, Artisti fra 1615, hvor Carøe standser, dog med Tilføjelse af Slesvigere og Holstenere fra den foregaaende Tid; disse nævner Carøe nemlig kun undtagelsesvis, da Fuiren ikke har medtaget dem.

Studerterne har som Regel selv indskrevet deres Navne i Matriklen, men senere ankomne Landsmænd har ofte tilføjet Oplysninger om deres videre Livsskæbne, bl. a. synes Henrik Fuiren planmæssigt at have gennemgaaet Matriklen og tilføjet, hvad han vidste. Desuden har enten de selv eller andre tilføjet de Embedsstillinger, de har indtaget inden for Nationen. Alle disse Tilføjelser er her medtagne. De danske Studenter synes at have indtaget en ret anset Stilling ved Universitetet, og dette stadfæstes ved at gennemgaa den Samling af Vaabenskjolde, der er ophængt i dets Søjlegange, hvor jeg har fundet 26 med danske Studenters Navne. De ophængtes som et Æresminde for dem, der paa en eller anden Maade havde kastet Glans over Universitetet. I den følgende Oversigt er der ved Navnene paa dem, der har nydt denne Udmærkelse, tilføjet »Vaabenskjold«¹⁾.

Ikke faa danske døde under deres Studieophold i Padua, og de begravedes i den germanske Nations Begravelsespladser: Legisti i Mantegnas Kapel i Eremitanikirken, Artisti i St. Sophiakirken. Ingen af Stederne er der bevaret Ligstene over dem. I Eremitanikirken er de enkelte Sten erstattet af et ret moderne Gravminde for den germanske Nation som Helhed. Den eneste danske Gravsten, jeg

¹⁾ Af de hos Carøe omtalte og derfor ikke her medtagne Artisti har *Antonius Battus* og *Matthias Jacobæus* faaet Vaabenskjolde ophængt i Universitetet, sidstnævnte endogsaa to.

har kunnet opspore, findes i Klostergangen ved St. Antoniokirken. I Væggen er her indmuret den Plade, som H a n s B e n z o n fra Husum satte over sin Kammerat J o h a n T h a d æ u s, og som bærer følgende Indskrift: Joanni Thadaeo Husensi Cimb. Hebr. Græce Lat. doctissimo philosopho mathematico eximio medicæ artis candidato concivi opt. Joannes Benzius Husensis Cimber; vixit ann. XXX men. VII d. X h. X obiit MDLIX XI oct. h. VI. (Hans Benzon fra Husum i Jylland for Johan Thadæus fra Husum i Jylland, en meget lærd Videnskabsmand i Hebraisk, Græsk og Latin, en overordentlig Mathematiker, Candidat i Medicin, den bedste Kammerat; han levede 30 Aar, 7 Maaneder 10 Dage og 10 Timer, han døde 1559 d. 11. Oct. Kl. 6).

I det følgende er nedenfor anførte Forkortelser anvendt:

Zeitschrift für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte — S-H. Zeit.
 Danmarks Adels Aarbog — D. A. A.
 Biografisk Lexicon — Biog. L.
 Benzons Stamtavler — Benzon.
 Bobé: Slægten Ahlefeldts Historie — Bobé.
 Carøe: Den danske Lægestand — Carøe.
 Gjessing: Jubellærere — Gjessing.
 Hauch-Fausbøll: Danske patriciske Slægter — Patric. Sl.
 Tycho de Hofman: Historiske Efterretninger om Danske Adelsmænd — Hofman.
 — : Foundationer af Peder Lasson — Lassons Fund.
 Hübner: Genealogische Tabellen — Hübner.
 Moller: Cimbria literata — Moller.
 Mollerup: Bille-Ættens Historie — Mollerup.
 Wiberg: Dansk Præstehistorie — Wiberg.

Legisti.

- 1567 5. Nov. Joannes a Lindenau¹⁾, — consiliarius August-Februar 1570/71 (?).
 1568 1. Nov. Henricus Ramell²⁾, Pomeranus, — obiit Regni Daniæ Senator.
 1570 Nicolaus ab Aleueltt³⁾, Holsatus.
 1571 26. Oct. Andreas Richius⁴⁾, Dithmariensis.
 1572 26. Nov. Jacobus Huitfeldt⁵⁾, Danus, — Gud vere hans siel naadig. Præfectus S. R. Daniæ arcis Nidrosiensis in Nidrosia qui obiit Anno 1595.
 1573 27. VIIIBris (skal være Sept.). Gerhardus Rantzovius P. F.⁶⁾, Holsatus, — misere interfectus a gentili cal. Majj Anno.

¹⁾ Hans Lindenov til Drederup, d. 1610. (D. A. A.).

²⁾ Henrik Ramel til Wusterwitz, f. c. 1550 d. 1610. (D. A. A.).

³⁾ Claus v. Ahlefeldt til Emkendorf, d. 1611, el. til Freienwillen, d. 1611. (Bobé).

⁴⁾ Andreas Richius, Søn af Bernhard R. i Hemmingsted (?). (Moller).

⁵⁾ Jakob Huitfeldt til Lillø, f. 1547 d. 1583. (D. A. A.).

⁶⁾ Gerhard Rantzau, Søn af Paul R., f. 1554, d. 1580. (Benzon).

1573. 27. Sept. Henrick a Bockwold⁷⁾, Holsatus.
 5. Nov. Joannes Rhud⁸⁾, Danus, — Gnad ihm Gott.
 — — Canutus Rhud⁹⁾, Danus, — Gnad im Gott.
 — — Martinus Barnekau¹⁰⁾, Danus.
 — — Joannes Barnekau¹¹⁾, Danus.
 — — Isaac Mauritius¹²⁾, Danus, — Gud vere thin siell
 nadig. Scholæ Lundensis in Dania Rector, obiit
 1581.
- [1573] 12. Nov. Fridericus ab Alefelth¹³⁾, Holsatus, — gnade dir
 Gott.
 22. Dec. Benedictus ab Aleuelde¹⁴⁾ zuhr Lehmkuhl, Hol-
 satus.
- [1575] Hans Rantzow¹⁵⁾ uan Tageschow.
 — Goske uan Bockwoltt¹⁶⁾, Holsatij.
- 1576 28. Marts. Breide Rantzow¹⁷⁾ tho Neuerstorf, Holsatus.
 — — Pavl van Bockwoldt¹⁸⁾, Holsatus, — Gnade dier
 Gott.
- 1578 1. Maj. Jonathas Gutsleff¹⁹⁾, Stolpensis Pomeranus, —
 Procurator 1579, Regis Daniæ Consiliarius & Prin-
 cipis Holsatiæ Cancellarius.
 13. Maj. Absalon Rosenkrantz²⁰⁾, Danus.
- 1579 13. Marts. Christianus Fries²¹⁾, Danus, — Nunc Sereniss.
 Daniæ Regis Cancellarius.
 29. Marts. Johann Adolphus Bockwoldt²²⁾, Holsatus.
 31. Okt. Canutus Brahe²³⁾, Danus.
 — — Claudius Podebusch²⁴⁾, Danus.
- 1580 5. Maj. Johannes Stenonis²⁵⁾.
 29. Sept. Detleuus a Tinen²⁶⁾, Holsatus.
- 1582 23. Nov. Fridericus Holstenius²⁷⁾, Cimber.

7) Henrik Buchwald til Sierhagen, var død 1616, Amtmand. (D. A. A.).

8) Hans Rud, f. 1553 paa Aalholm. (D. A. A.).

9) Knud Rud til Vedby, f. 1554, d. 1615. (D. A. A.).

10) Morten Barnekow, f. 1553, d. 1577. (D. A. A.).

11) Johan Barnekow til Birkholm, f. 1555, d. 1603. (D. A. A.).

12) Isak Mouritsen, d. 1585, Rektor i Lund. (Biog. L.).

13) Frederik Ahlefeldt til Haseldorf, f. 1555, d. 1586. (Bobé).

14) Bendix Ahlefeldt til Lehmkulen, f. 1546, d. 1606, Amtmand. (Bobé).

15) Hans Rantzau til Tauschow, d. 1582. (Benzon).

16) Goske Buchwald til Neverstorf, d. 1598. (D. A. A.).

17) Breide Rantzau, Søn af Marquard R. til Neverstorf, som døde
 1570. (Benzon).

18) ?

19) Jonathan Gutsløf, f. 1540, d. 1611, Kansler. (Møller).

20) Aksel Rosenkrantz, Søn af Folmer R. til Stensballegaard, d. 1582.
 (D. A. A.).

21) Christian Friis til Borreby, f. 1556, d. 1616. (D. A. A.).

22) Hans Adolph v. Buchwald til Giersbek. (Benzon).

23) Knud Brahe til Tostrup, f. 1555, d. 1615. (D. A. A.).

24) Claus Podebusk til Kjørup, f. 1562, d. 1616. (D. A. A.).

25) Hans Steensen til Steensgaard, f. 1559, d. 1594. (Benzon).

26) Detlev v. Thienen, Søn af Otto v. T. til Wahlsdorff, d. 158.. (Benzon).

27) ?

- 1583 26. Maj. Melchior Rantzouius²⁸), Holsatus, — Consiliarius 1584.
- 1584 11. Febr. Corfitz Grubbe²⁹), Noruegius.
19. Juni. Schaccius Blome³⁰), Holsatus.
11. Aug. Andreas Syringus Getha³¹) ex Dania.
- [1585] 14. Febr. Godtsckalck Wensinn³²).
27. Juni. Erich Bilde³³).
1. Sept. Henningius Valckendorff³⁴), Danus.
- 1586 8. Maj. Antonius Rantzouius³⁵), Holsatus.
12. Juli. Jacobus Bjørno³⁶) in Steinholt, — Gnad dir Gott. Obiit in castro suo Steinholt.
6. Nov. Steno Bilde³⁷), Danus, — obiit.
— — Hilarius Quitzow³⁸), Danus.
- 1587 5. Sept. Jacobus Rosenkrantz³⁹).
6. — Magnus Wlfeldt⁴⁰), — obiit Regni Daniæ Admirationis & Senator.
6. Nov. Jacobus Svaningius⁴¹), Ripensis Danus.
15. Dec. Jacobus Wlfeldt⁴²), — Magnus Regni Daniæ Cancellarius et Senator, obiit 1630.
— — Fredericus ab Aleueldt⁴³), Holsatus, — Gnad ihm Gott.
- 1588 5. Jan. Christianus Barnekaw⁴⁴), Danus, — In patria honeste occubuit 1611.
11. Maj. Siguardus Grubbius⁴⁵), Danus, — Nunc incliti R. D. Secretarius.
- [1589] 21. Febr. Daniel Rantzouius⁴⁶), — ob diuturnum Quartanæ impetum Patavij mortem cum vita commutavit ac in Holsatiam in avita sepulchra reductus est.
- 1589 25. Okt. Fridericus Rosenkrantz⁴⁷), — obiit Pragæ in aula Imp. Rudolphi II.

²⁸) Melchior Rantzau, Søn af Otto R. til Rantzau, f. 1562, d. 1585. (Benzon).

²⁹) Corfitz Grubbe til Høgested, d. 1592. (D. A. A.).

³⁰) Schack Blome til Grünenberg, d. før 1599. (Benzon).

³¹) ?

³²) Godske Wensin, Amtmand i Gottorp (?). (S. H. Zeit. XXXVII).

³³) Erik Bille til Kjærsgaard, f. 1561, d. 1641. (Mollerup).

³⁴) Henning Valkendorf til Glorup, d. 1626. (Biog. L.).

³⁵) Anthon Rantzau til Ahrensburg, gift 1589. (Benzon).

³⁶) Jacob Bjørn til Stenalt, f. 1561, d. 1596. (D. A. A.).

³⁷) Sten Bille til Billesholm, f. 1565, d. 1629. (Mollerup).

³⁸) Eiler Quitzow til Sandager, f. 1565, d. 1640. (D. A. A.).

³⁹) Jakob Rosenkrantz til Arreskov, f. 1567, d. 1616. (D. A. A.).

⁴⁰) Mogens Ulfeldt til Selsø, f. 1569, d. 1616. (D. A. A.).

⁴¹) Jacob Svaning, f. 1558, død som Kannik i Lund. (Patric. Sl.).

⁴²) Jacob Ulfeldt til Kogsbølle, f. 1567, d. 1630. (D. A. A.).

⁴³) Frederik Ahlefeldt til Halvsøgaard, f. 1551, d. 1605. (Bobé).

⁴⁴) Christian Barnekow til Birkholm, f. 1556, d. 1612. (D. A. A.).

⁴⁵) Sivert Grubbe til Hofdal, f. 1566, d. 1636. (D. A. A.).

⁴⁶) Daniel Rantzau, Søn af Peter R. til Wammendorf, f. 1572, d. 1590. (Benzon).

⁴⁷) Frederik Rosenkrantz til Rosenvold, f. 1571, d. 1602. (D. A. A.).

- 1589 25. Okt. Joh. Paullinus Resenius⁴⁸), — D. Primarius ss. Theol. Profess. in Regia Acad. Hafn. & Siællandiæ Superattendens, fl. A° 1625.
- 1590 30. Okt. Albertus Schielius⁴⁹), Danus, — Eq. auratus & R. D. Senator
- 1591 23. Okt. Hermannus Hoyer⁵⁰), Holsatus, — Staller in Eiderstede.
- 1592 28. Sept. Corfitius Rudt⁵¹), — Præfectus equitum in Fionia Daniæ inf.
1. Nov. Joannes Lindenow⁵²), — R. D. Senator.
- — Ottho Lindenow⁵³).
- 1594 12. Juli. Henricus Rantzow⁵⁴), Holsatus.
18. Aug. Ivarus Frisius⁵⁵).
22. Okt. Clemens Gadendorf⁵⁶), Holsatus.
28. — Joannes Roede⁵⁷), — 1597-98 Procurator, 1599-1601 Syndicus.
- 1595 10. Jan. Janus Brahe⁵⁸) Danus, — Consiliarius 1596.
- 1596 11. Sept. Magnus Krabbe⁵⁹) Danus.
- — Petrus Julius⁶⁰) Danus.
- 1597 Maj. Ottho Schiell⁶¹) Danus.
- Georgius Schiell⁶²) Danus.
3. Juni. Sigfrid Rantzovius⁶³), Holsatus.
6. Juni. Eske Bilde⁶⁴) Danus.
27. Juni. Christian Hansen⁶⁵) Denmarcker.
27. Juni. Christopher Lunge⁶⁶), Danus
- — Georgius Lunge⁶⁷), Danus, — O. in patria generalis militiæ præfectus, Eq. aur. & Regni Senator, Miles strenuus.
- — M. Joannes Severinus Zythagatus⁶⁸), Danus.

---

⁴⁸) Hans Poulsen Resen, f. 1561, d. 1638, Biskop i Kbhvn. (Biog. L.).

⁴⁹) Albret Skeel til Hegnet, f. 1572, d. 1639. (D. A. A.).

⁵⁰) Herman Hoyer, c. 1622, Staller i Eiderstedt. (S. H. Zeit. XV).

⁵¹) Corfitz Rud til Sandholt, f. 1573, d. 1630. (D. A. A.).

⁵²) Hans Lindenov den Rige til Gaunø, f. 1573, d. 1642. (D. A. A.).

⁵³) Otto Lindenov til Borreby, f. 1575, d. 1618. (D. A. A.).

⁵⁴) Henrik Rantzau.

⁵⁵) Iver Friis til Ørbæk, d. 1623. (D. A. A.).

⁵⁶) Clemens Gadendorp, f. c. 1560, d. 1606, Amtmand i Aabenraa. (Bobé).

⁵⁷) dansk?

⁵⁸) Jens Brahe, Søn af Peder B. til Krogholm, d. 1594. (D. A. A.).

⁵⁹) Mogens Krabbe til Vegholm, d. 1614 (?). (Benzon).

⁶⁰) Peder Juel til Gjorslev, f. 1577, d. 1612. (D. A. A.).

⁶¹) Otto Skeel til Hammelse, f. 1576, d. 1634. (D. A. A.).

⁶²) Jørgen Skeel til Hegnet, f. 1578, d. 1631. (D. A. A.).

⁶³) Sivert Rantzau, Søn af Hans R. til Eschelsmark (?). (Benzon).

⁶⁴) Eske Bille til Svandholm, d. 1608. (Mollerup).

⁶⁵) Christen Hansen Riber, f. 1567, d. 1642, Biskop i Aalborg. (Biog. L.).

⁶⁶) Christopher Lunge, Søn af Ove L. til Odden, levede 1601. (D. A. A.).

⁶⁷) Jørgen Lunge til Odden, f. 1577, d. 1619. (D. A. A.).

⁶⁸) Mag. Jens Sørensen Ølgod, imm. i Orléans 5. Juli 1595.

- 1598 7. Febr. Detlev Sestede⁶⁹), Holsatus.
Cosmas Vachius⁷⁰), Holsatus.
6. Dec. Marquardt Rantzouw⁷¹), Holsatus.
- 1599 7. Aug. Ottho Brahe Ax. f.⁷²), Danus, — Anno 1611 in
obsidione Calmariensi pro patria periit miles
strenuus Nat. Consil. 1600 & 1601.
31. Okt. Nicolaus Cypræus⁷³), ICTus Sleswickensis.
— — Hieronymus Cypræus⁷⁴), Slesvicensis.
- 1600 26. Febr. Cajus Sehested⁷⁵).
27. Marts. Benedictus Powische⁷⁶), Holsatus.
— — Theodorus Powische⁷⁷), Holsatus.
6. April. Adolphus Boye⁷⁸) vom Norstrand.
- 14./20. April. Marquart von Allefeldt⁷⁹), Holsatus.
- 1601 uden Dag. Carolus ab Aleueltt⁸⁰), Holsatus, — Consiliarius
1601 og 1602.
23. Maj. Fridericus Hœecken⁸¹), Holsatus.
— — Henricus Lange⁸²), Danus.
13. Aug. Cosmas Vachius⁸³), — Jurisconsultus ser. D. Maxi-
miliani Bauariæ Ducis etc. Consiliarius, Flens-
burgensis.
— — Benedictus Rantzovius⁸⁴), Holsatus.
24. Sept. Christophorus Huitfeldius⁸⁵), Danus.
— — Henricus Huitfeldius⁸⁶), Danus.
— — Georgius Clauson Bannelius⁸⁷), Danus.
13. Dec. Janus Julius⁸⁸), Danus, — Prorex in Regno Nor-
wegiæ & R. D. Consiliarius, obiit 1634.
- 1603 25. Juni. Heinrich Rantzow⁸⁹), Holsatus.
[1603] uden Datum. Petrus Moller⁹⁰), — j[uris] u[triusque] d[octo]r].

⁶⁹) Detlev Sested til Perdøl, f. 1578, d. 1637. (D. A. A.).

⁷⁰) Cosmas Vake fra Flensborg, Dr. juris, bayersk Raad, se ogsaa
13. Aug. 1601. (Moller).

⁷¹) Markvard Rantzau til Eskilsmark, f. 1571, d. 1611. (Bobé).

⁷²) Otto Akselson Brahe, f. 1579, d. 1611. (D. A. A.).

⁷³) Nicolaus Cypræus, jurisconsultus, imm. i Basel April 1599.

⁷⁴) Hieronymus Cypræus, levede 1642, lic., juris, kgl. svensk Raad
(Moller).

⁷⁵) Cai Sested til Gross Nordsee, f. 1580, d. 1639. (D. A. A.).

⁷⁶) Benedict Pogwisch til Oevelgönne, f. 158(1), d. 1613. (Benzon).

⁷⁷) Didrich Pogwisch til Petersdorf, f. 158(2). (Benzon).

⁷⁸) Adolph Boye fra Nordstrand, imm. i Orléans 1599.

⁷⁹) Marquard v. Ahlefeldt til Haselau, f. 1571, d. 1608. (Bobé).

⁸⁰) Carl v. Ahlefeldt til Koselau, f. 1576, d. c. 1630.

⁸¹) imm. i Siena 1601 ²³/₆.

⁸²) Henrik Lange til Deibjerglund, d. 1651. (D. A. A.).

⁸³) se 1598 uden Dag.

⁸⁴) Benedict Rantzau, Søn af Benedict R. til Møgeltønder(?). (Benzon).

⁸⁵) Christopher Huitfeldt til Lillø, f. 1579, d. 1604. (D. A. A.).

⁸⁶) Henrik Huitfeldt til Berritsgaard, f. 1583, d. 1652. (D. A. A.).

⁸⁷) ?

⁸⁸) Jens Juel til Kjeldgaard, f. 1580, d. 1634. (D. A. A.).

⁸⁹) Henrik Rantzau til Pancker, f. 1584, d. 1648. (?) (Benzon).

⁹⁰) dansk?

[1603]	uden Datum.	Philippus de Buschauw ⁹¹⁾ Albertus de Buschauw ⁹²⁾	} alias Philippus et Albertus, Heredes Nortwegiæ fratres, duces Holsatiæ.
1603	3. Nov.	Petrus Marsuin ⁹³⁾ , Danus.	
	— —	Paulus Martinius Grum ⁹⁴⁾ , Danus, — Obiit in patria, Scaniae superintendens.	
	14. Nov.	Arnoldus Stedingk ⁹⁵⁾ , Holsatus.	
1604	6. Julij.	Henricus Frijs ⁹⁶⁾ , Danus.	
1605	8. Julij.	Christianus Frijs ⁹⁷⁾ , Danus, — S. R. D. Chr. IV Cancellarius, Senator Regni & Eq.aur. Nat. Consiliar 1605.	
	26. Aug.	Theodorus Blumius ⁹⁸⁾ , Holsatus.	
	3. Sept.	Tycho Langhe ⁹⁹⁾ , Danus.	
[1606 el. 1607 ?]	29. Jan.	Godofredus Lindenau ¹⁰⁰⁾ , Danus.	
	28. Dec.	Ericus Rantzow ¹⁰¹⁾ .	
	— —	Tago Totth Andr. ¹⁰²⁾ , Danus.	
1608	26. Febr.	Thomas Kruze ¹⁰³⁾ , Danus.	
	— —	Ericus Rantzow ¹⁰⁴⁾ .	
	22. Julij.	Sthen Rosenspar ¹⁰⁵⁾ , Danus.	
1609	2. Jan.	Antonius Brahe ¹⁰⁶⁾ , Danus.	
	— —	Ericus Clemens ¹⁰⁷⁾ , Danus.	
1610	26. Maj.	Caius Rantzouius ¹⁰⁸⁾ , — Consiliarius 1610.	
	16. Sept.	Otho Blome ¹⁰⁹⁾ , Holsatus.	
	— —	Diderich Blome ¹¹⁰⁾ , Hosatus.	
	— —	Friedrich Rantzow ¹¹¹⁾ , Holsatus.	
	22. Nov.	Friedrich Bartram v. Alefeldt ¹¹²⁾ , Holsatus.	
	— —	Kay v. Alefeldt ¹¹³⁾ , Holsatus.	

⁹¹⁾ Philip, Hertug af Glücksburg, f. 1584, d. 1663. (Hübner).

⁹²⁾ Albert, Hertug af Sønderborg, f. 1585, d. 1613. (Hübner).

⁹³⁾ Peder Marsvin til Hollufgaard, f. 1578, d. 1614. (D. A. A.).

⁹⁴⁾ Poul Mortensen Aastrup (Grum), f. 1576, d. 1619, Biskop i Lund. (Biog. L.).

⁹⁵⁾ ?

⁹⁶⁾ Henrik Friis, f. 1576 paa Hesselager, d. 1612. (D. A. A.).

⁹⁷⁾ Christian Friis til Kragerup, f. 1581, d. 1639. (D. A. A.).

⁹⁸⁾ Didrich Blome til Mönchen Neverstorff, d. 1617. (Benzon).

⁹⁹⁾ Tyge Lange til Breining, d. 1614. (D. A. A.).

¹⁰⁰⁾ Goske Lindenov, Søn af Johan L. til Ørtofte, studerede 1602 i Franeker (D. A. A.).

¹⁰¹⁾ Erik Rantzau til Rantzau, f. 1585. (Benzon).

¹⁰²⁾ Tage Andersen Thott til Sierkjøbing, d. 1643. (D. A. A.).

¹⁰³⁾ Thomas Kruse til Tulsted, d. 1613. (D. A. A.).

¹⁰⁴⁾ se 28. Dec. 1606.

¹⁰⁵⁾ Steen Rosensparre til Skarholt, f. 1588, d. 1612. (D. A. A.).

¹⁰⁶⁾ Tønne Brahe til Tostrup, f. 1591, d. 1611. (D. A. A.).

¹⁰⁷⁾ ?

¹⁰⁸⁾ Kaj Rantzau til Rantzausholm, f. 1591, d. 1623. (Benzon).

¹⁰⁹⁾ Otto Blome til Neudorf, f. 1589, d. 1645. (Benzon).

¹¹⁰⁾ Didrich Blome til Obbendorf, f. 1587, d. 1663. (Benzon).

¹¹¹⁾ Frederik Rantzau til Krapperup, f. 1590, d. 1645. (Benzon).

¹¹²⁾ Frederik Bartram v. Ahlefeldt, f. 1588, d. 1612. (Bobé).

¹¹³⁾ Kaj v. Ahlefeldt til Melbeck, f. 1591, d. 1670, Amtmand. (Bobé).

- 1611 18. Febr. Wulffgangus a Bockwoldt¹¹⁴), Holsatus.
 6. Juni. Joannes Brockenhusius¹¹⁵), Danus.
 20. Aug. Christianus Thomæ f.¹¹⁶), Danus.
- 1612 16. Marts. Petrus Bille, Oveni f.¹¹⁷), Danus.
 27. Julij. Fridericus Frijs¹¹⁸), Danus.
 — — Joannes Olai f. ¹¹⁹), Danus.
- 1613 5. Jan. Canutus¹²⁰) }
 Hilarius¹²¹) } Gyldenstern, Danus.
 Henricus¹²²) }
- uden Dat. Joannes Aquivallinus¹²³) Ripa-Danus.
 4. Sept. Otto Rantzow¹²⁴).
- [1613] 6. Nov. Detlev a Bockwoldt¹²⁵).
 — — Anthon von Bockwoldt¹²⁶).
- 1614 20. Marts. Severinus Vellejus¹²⁷) }
 Johannes Tausanus¹²⁸) } Cimbri fr. germ.
- 1615 16. Marts. Keye Brocktorff¹²⁹).
 15. Juni. Gregorius Krabbe¹³⁰).
 8. Aug. Johannes Hoyer¹³¹), Holsatus, — Syndicus 1615.
- 1616 2. Jan. Claudius Plum¹³²), Danus, — Syndicus 1616.
 23. April. Casparus a Bockwoldt¹³³) Holsatus.
 9. Juni. Malthæus Jull¹³⁴), Danus.
- 1617 15. Marts. Georgius Mounck¹³⁵), Danus.
 — — Casparus Frisius¹³⁶), Danus.
 19. Juli. Justinus Høg¹³⁷), Danus.

¹¹⁴) Wolf Buchwald, Søn af Claus B. til Bülk, d. i Strassburg(?). (Benzon).

¹¹⁵) Johan Brockenhuus til Lerbæk, f. 1588, d. 1648. (D. A. A.).

¹¹⁶) Christen Thomesen Sehested, f. 1590, d. 1657, Kongens Kansler. (Biog. L.).

¹¹⁷) Peder Bille til Lindved, levede 1658. (Mollerup).

¹¹⁸) Frederik Friis til Hesselager, f. 1591, d. 1619. (D. A. A.).

¹¹⁹) Johannes Olesen, d. 1636, Præst i Ribe. (Moller).

¹²⁰) Knud Gyldenstjerne til Skovsbo, f. 1591, d. 1638. (D. A. A.).

¹²¹) Eiler Gyldenstjerne til Bidstrup, f. 1592, d. c. 1624. (D. A. A.).

¹²²) Henrik Gyldenstjerne til Vosborg, f. 1594, d. 1669. (D. A. A.).

¹²³) Hans Wandal, f. 1579, d. 1641, Biskop i Viborg. (Biog. L.).

¹²⁴) Otto Rantzau til Brodau, f. 1587, d. 1656. (Bobé).

¹²⁵) Detlev v. Buchwald til Høisbüttel, d. 1629. (D. A. A.).

¹²⁶) Tønne v. Buchwald til Ehlerstorf, d. 1628. (D. A. A.).

¹²⁷) Søren Andersen Vedel, f. 1587, d. 1653, Præst i Ribe. (Wiberg).

¹²⁸) Hans Andersen (Tausanus) Vedel, f. 1590, Broder til foreg. (Kirk. S. III 4, p. 49).

¹²⁹) Kaj Brockdorf til Kletkamp, f. 1595, d. 1619. (Benzon).

¹³⁰) Gregers Krabbe til Tostelund, d. 1655. (Hofman).

¹³¹) Jonas Hoyer, f. 1587, d. 1640, Raadmand i Flensborg. (Moller).

¹³²) Claus Plum, f. 1585, d. 1649, juridisk Professor. (Biog. L.).

¹³³) Casper v. Buchwald til Jersbek, f. 1591 el. til Skovbølgaard? (D. A. A.).

¹³⁴) Malle Juul til Gjessinggaard, f. 1594, d. 1648. (D. A. A.).

¹³⁵) Jørgen Munk til Krogsgaard, d. c. 1655, imm. i Heidelberg 1611.

¹³⁶) Jesper Friis til Ørbækklunde, f. 1593, d. 1643. (D. A. A.).

¹³⁷) Just Høg til Gjorslev, f. 1584, d. 1646. (D. A. A.).

- 1618 27. Marts. Burckhardus Rhudt¹³⁸), Danus.
 — — Johannes Birchittus¹³⁹), Danus.
 [1619 Maj]. Daniel Rantzauw¹⁴⁰), Holsatus.
 1619 16. Maj. Benedictus Brocktorff¹⁴¹), Holsatus.
 14. Juni. Daniel Wensin¹⁴²).
 — — Laurentius Wensin¹⁴³).
 16. Juli. Henricus Holch¹⁴⁴), Danus, — comes †.
 — — Olaus Christian Vibergius¹⁴⁵), Danus, — Prokurator 1619.
 7/17. Aug. Henricus a Qualen¹⁴⁶).
 31. Oct. Falco Falconis Giøe¹⁴⁷), Dom. de Schiersø Danus, — Vice-Conciliarius Aug. 1620; Consiliarius Dec. 1620.
 17. Dec. Casparus a Bockwoldt¹⁴⁸).
 [1620 Maj]. Junius(?) de Podewils¹⁴⁹) auff Podewills.
 — — Bernhardus Soltwig¹⁵⁰), Slesvic.
 1620 3. Juni. Cornificius Rosenkrantzius¹⁵¹), Danus.
 1621 5. Jan. Johannes Georgius a Pudewels¹⁵²).
 25. Jan. Ericus Rosenkrantzius¹⁵³);
 — — Henricus Rantzovius¹⁵⁴) } Dani.
 — — Janus Bille¹⁵⁵) }
 Viceconsiliarius Maj 1621; Consil. Aug. 1621.
 3. Marts. Moritz von Aschersleben¹⁵⁶), Danus.
 — — Nicolaus Trolle¹⁵⁷), Danus.
 5. — Offo Høg¹⁵⁸), Danus.
 — — Palle Urne¹⁵⁹), Danus.
 10. — Laurentius Richardius¹⁶⁰), Danus.

¹³⁸) Borkvard Rud til Sæbyholm, f. 1592, d. 1647. (D. A. A.).

¹³⁹) Hans Birch, Magister, oftere præceptor for unge Adelsmænd, imm. i Leyden 1593, 1598 og 1611.

¹⁴⁰) Daniel Rantzau til Trøjborg, f. 1600, d. 1658. (Bobé).

¹⁴¹) Benedikt Brockdorf, f. 1590. (Benzon).

¹⁴²) Daniel Wensin, Flensborg, d. 1658. (S.-H. Zeit. XXXVII).

¹⁴³) Lorents Wensin, d. 1629, Hofjunker.

¹⁴⁴) Henrik Holck, f. 1599, d. 1633, kejserlig Feltmarskal. (Biog. L.).

¹⁴⁵) imm. i Basel 1617.

¹⁴⁶) Henrik v. Qualen til Klein Nordsee, f. 1594, d. 1667. (D. A. A.).

¹⁴⁷) Falk Falksøn Gøye til Skjersø, f. c. 1597, d. c. 1643. (D. A. A.).

¹⁴⁸) Casper v. Buchwald til Pronstorf, f. 1591, d. 1669. (D. A. A.).

¹⁴⁹) Dionysius v. Podewils, f. 1590, d. 1647 (?). (D. A. A.).

¹⁵⁰) Bernhard Soltovius fra Slesvig, Dr. juris 1623, gottorpsk Raad(?). (Møller).

¹⁵¹) Corfitz Rosenkrantz til Glimminge, d. 1626. (D. A. A.).

¹⁵²) dansk?, ikke i D. A. A.

¹⁵³) Erik Rosenkrantz, f. 1600 paa Kjerstrup, d. 1626. (D. A. A.).

¹⁵⁴) Henrik Rantzau til Noer, d. 1658 (?). (Benzon).

¹⁵⁵) Jens Bille til Billesholm, f. 1599, d. c. 1645. (Møllerup).

¹⁵⁶) Mourids v. Aschersleben til Jerstrup, f. 1596, d. 1641. (D. A. A.).

¹⁵⁷) Niels Trolle til Troholm, f. 1599, d. 1667. (D. A. A.).

¹⁵⁸) Ove Høg til Todbøl, f. 1598, d. 1628. (D. A. A.).

¹⁵⁹) Palle Urne til Gyllebo, blev 1657 Ritmester. (D. A. A.).

¹⁶⁰) ?

- 1621 8. April. Johannes Christianus Vibe¹⁶¹), Danus.
 [1621] 1. Aug. Benedictus ab Alefeldt¹⁶²), Holsatus.
 1622 17. Maj. Johannes Boecker v. Delden¹⁶³), Danus.
 — — Georg Boecker v. Delden¹⁶⁴), Danus.
 19. Maj. Cajus Sehestedt¹⁶⁵), Holsatus.
 20. Maj. Sticho Pors¹⁶⁶), Danus.
 — — Christianus Christiani¹⁶⁷) Longolandino — Danus.
 6. Juli. Dietrich Hegerfeldt¹⁶⁸), Danus.
 [1622 ?] udat. Henricus Rantzau¹⁶⁹) de Schöneueide, Danus, —
 Consiliarius Aug. 1622.
 1623 13. Juni. Heinrich v. Alefeldt¹⁷⁰), Holsatus.
 6. Juli. Paulus Rantzovius¹⁷¹), Holsatus.
 20. Nov. Antonius Boeckerus¹⁷²), Danus.
 1624 12. Maj. Otto a Qualen¹⁷³).
 9. Juli. Christian Pentz¹⁷⁴), — Consiliarius Aug. 1624.
 11. Juli. Christophorus Jull¹⁷⁵) } Dani.
 — — Accillius Jull¹⁷⁶) }
 13. Sept. Franciscus Ulfeldt¹⁷⁷), — Seigneur d'Urop.
 9. Nov. Franciscus Rantzovius¹⁷⁸), Danus, — de Rantzow-
 holm. Consiliarius Jan. 1625.
 9. Nov. Otto Lindenowius¹⁷⁹), Danus.
 — Otto Schmidt¹⁸⁰), Holsatus.
 1625 18. Febr. Ivarus Krabbe¹⁸¹), Danus.
 11. Marts. Magnus Seestedt¹⁸²), Danus.
 — — Henricus Ramel¹⁸³), Danus.
 — — Axel Vrop¹⁸⁴), Danus.

¹⁶¹) Johan Christiani Vibe, imm. i Sorø 1605.

¹⁶²) Benedict v. Ahlefeldt til Maslev, f. 1601, d. 1669. (Bobé).

¹⁶³) Johan Bøcher v. Delden, Raadmand i Kbhvn. (Biog. L.).

¹⁶⁴) Jørgen Bøcher v. Delden, Handelsmand i Kbhvn. (Biog. L.).

¹⁶⁵) Cai Sested til Petersdorf, f. 1601, d. 1644. (D. A. A.).

¹⁶⁶) Stig Pors til Skovsgaard, var død 1645. (D. A. A.).

¹⁶⁷) sandsynligvis Christen Christensen Humble, Præst i Humble 1624. (Wiberg).

¹⁶⁸) faar Pas til Italien 1622 ¹⁷/₄. (T. K. I. A. Patenten 1622 p. 18 b).

¹⁶⁹) Henrik Rantzau til Schöneueide, f. 1599, d. 1674. (Benzon).

¹⁷⁰) Henrik v. Ahlefeldt til Lehmkulen, f. 1592, d. 1674. (Bobé).

¹⁷¹) Poul Rantzau til Noer, d. 1658 cl. til Bienebeck, f. 1598, d. 1690. (Benzon).

¹⁷²) Anthon Bøcher, Handelsmand i Kbhvn. (Univ. Matr.).

¹⁷³) Otto v. Qualen til Freienwillen, f. 1597, d. 1635. (D. A. A.).

¹⁷⁴) Christian v. Pentz til Warlitz, f. 1600, d. 1651. (D. A. A.).

¹⁷⁵) Christopher Juul, f. 1603, d. 1624 i Padua. (D. A. A.).

¹⁷⁶) Aksel Juul til Kvistrup, f. 1606, d. 1671. (D. A. A.).

¹⁷⁷) Frantz Ulfeldt til Orebygaard, f. 1601, d. 1636. (D. A. A.).

¹⁷⁸) Frantz Rantzau, Søn af Breide R. til Rantzauholm, f. 160(2), d. 1632. (Benzon).

¹⁷⁹) Otto Lindenov til Borreby, f. 1603, d. 1632. (D. A. A.).

¹⁸⁰) ?

¹⁸¹) Iver Krabbe til Jordbjærg, f. 1602, d. 1666. (Biog. L.).

¹⁸²) Mogens Sehested til Holmgaard, f. 1598, d. 1657. (D. A. A.).

¹⁸³) Henrik Ramel til Bäckeskog, f. 1601, d. 1653. (D. A. A.).

¹⁸⁴) Axel Urup, f. 1601, d. 1671, Rigsraad og General. (Biog. L.).

- 1625 15. April. Canutus¹⁸⁵) } Vlfeldt, Dani.
 Laurentius¹⁸⁶) }
 18. Juli. Steno Beek¹⁸⁷), Danus.
 — — Hilarius Bille¹⁸⁸), Danus.
 — — Nicolaus Andreæ¹⁸⁹), Danus.
 [el. 1624] 13. Oct. Abrahamus Mechelburg¹⁹⁰), Danus.
 13. Nov. Josias Marquarts¹⁹¹), Holsatus.
 1626 4. Marts. Theodosius Brocktorff¹⁹²), Holsatus.
 — — Jachim Brocktorff¹⁹³), Holsatus.
 [1626 Maj]. Christianus Outzenius¹⁹⁴), Haderslebiensis Holsatus.
 1626 30. Maj. Christian Skieel¹⁹⁵), Danus.
 1. Juni. Otto Skiel¹⁹⁶), Danus.
 — — Ericus Pors¹⁹⁷), Danus.
 10. Oct. Nicolaus Krabbe¹⁹⁸), Danus, — Consiliarius Maj 1627.
 10. Dec. Broderus Pauli¹⁹⁹), Holsatus, — Bibliothecarius Maj 1627.
 1627 10. Juni. Joannes Nicolaus Lundt²⁰⁰), Danus.
 — — Niclaes v. Qualen²⁰¹).
 — — Niclaes Powische²⁰²), Holsatus.
 1628 3. Maj. Achitz(?) von Quitzow²⁰³.
 1629 24. Jan. Cornificius Wlfeldt²⁰⁴), Danus.
 — — Flaminius Wlfeldt²⁰⁵), Danus.
 3. Juni. Burckardt Rantzouen²⁰⁶), Holsatus, til Saxtorf, — Consiliarius Aug. 1629.
 10. Juli. Jacob Randersz²⁰⁷), Danus, — Biblioth. Oct. 1629.

¹⁸⁵) Knud Ulfeldt til Hverringe, f. 1600, d. 1641. (D. A. A.).

¹⁸⁶) Laurids Ulfeldt til Egeskov, f. 1605, d. 1659. (D. A. A.).

¹⁸⁷) Steen Beck til Førslev, f. 1604, d. 1648. (D. A. A.).

¹⁸⁸) Eiler Bille til Nækkébølle, f. 1604, d. 1649. (Møllerup).

¹⁸⁹) er det Hans Andersen fra Helsingør, Mag. i Wittenberg 1625. (Pers. T. 4. R. III, 62).?

¹⁹⁰) Abraham Meckelborg, imm. i Wittenberg 1624, i Orléans 1626.

¹⁹¹) ?

¹⁹²) Theodosius Brockdorf til Vindeby, f. 1602, d. 1670. (Benzon).

¹⁹³) Joakim Brockdorf til Wensin, f. 1607, d. 1680. (Benzon).

¹⁹⁴) ?

¹⁹⁵) Christen Skeel til Fusingø, f. 1603, d. 1659. (D. A. A.).

¹⁹⁶) Otto Skeel til Katholm, f. 1605, d. 1644. (D. A. A.).

¹⁹⁷) Erik Pors til Øllingsø, d. 1636. (D. A. A.).

¹⁹⁸) Niels Krabbe til Skjellinge, f. 1603, d. 1663. (Biog. L.).

¹⁹⁹) Broder Pauli, f. 1598, d. 1680, Dr. juris Borgmester i Hamburg. (Møller).

²⁰⁰) Hans Mikkelsen Lundt, f. 1602, d. 1654, Borgmester i Kbh. (Hist. T. 3. R. I 189).

²⁰¹) Claus v. Qualen til Siggen, f. 1592, d. 1665 (?) (Benzon).

²⁰²) Claus v. Pogwisch til Petersdorf, d. 1643. (Benzon).

²⁰³) Erik Quitzow til Lykkesholm, f. 1606, var 1627 i Leyden (?). (D.A.A.)

²⁰⁴) Corfitz Ulfeldt til Saltø, f. 1606, d. 1664. (D. A. A.).

²⁰⁵) Flemming Ulfeldt til Orebygaard, f. 1607, d. 1657. (D. A. A.).

²⁰⁶) Burckard Rantzau til Saxtorf, f. 1605, d. 1633. (Benzon).

²⁰⁷) Jacob Nielsen til Ristrup, d. 1664, imm. i Siena 1630.

- 1630 17. Maj. Oluff Daa²⁰⁸), Danus.
 1632 6. Juni. Petrus Guldenstern²⁰⁹).
 1633 22. Oct. Christianus Scheel²¹⁰), Nob. Danus.
 — — Ovidius Bielcke²¹¹), Nob. Danus.
 — — Ottho Kragh²¹²), Nob. Danus, til Trudsholm, —
 Consiliarius Febr. 1634. (Vaabenskjold).
 — — Henricus Bielke²¹³), Nob. Nortvegius.
 4. Dec. Petrus Lasson²¹⁴), Randrusio-Danus. (Vaaben-
 skjold).
 1634 21. April. Gabriel Laxmandt²¹⁵), Danus. (Vaabenskjold).
 1. Juni. Arnoldus Guldenstern²¹⁶), Danus.
 25. Oct. Severinus Andreæ Tranius²¹⁷), Danus.
 1635 17. Dec. Nicolaus Windt²¹⁸), Danus.
 — — Achilles Kragh²¹⁹), Danus.
 — — Ericus Kaas²²⁰), Danus.
 1636 14. Maj. Hans Rantzow²²¹), Danus.
 — — Barthram Rantzow²²²), Danus.
 19. Maj. Hilarius Vlfeldt²²³), Danus.
 [1636] 16. Juni. Cay Bartram Brockdorffer²²⁴), Hol.
 1636 13. Sept. Ovidius Lunge²²⁵), Danus.
 14. Nov. Joachimus Gerstorff²²⁶), Danus.
 — — Simon Ertmannus²²⁷), Danus.
 1637 26. Sept. Petrus Jonas Carisius²²⁸), Danus.
 1638 5. Jan. Andreas Tott T.²²⁹), Danus.
 17. Marts. Ovidius Jul²³⁰), Danus.
 12. Nov. Janus Kaas²³¹), Danus.
 [1639] 15. Juni. Heinrich Blome²³²), Holsatus.

²⁰⁸) Oluf Daa til Holmegaard, f. 1606. (D. A. A.).

²⁰⁹) Peder Gyldenstjerne, d. 1637 i Spanien. (D. A. A.).

²¹⁰) Christen Skeel til Hammelse, d. 1670. (D. A. A.).

²¹¹) Ove Bielke til Østraat, f. 1611, d. 1674. (D. A. A.).

²¹²) Otto Krag til Trudsholm, f. 1611, d. 1666. (D. A. A.).

²¹³) Henrik Bielke til Østraat, f. 1615, d. 1683. (D. A. A.).

²¹⁴) Peder Lasson, f. 1606, d. 1681, Assessor i Højesteret. (Biog. L.).

²¹⁵) Gabriel Laxmand til Frøslev, f. 1611, d. 1642. (D. A. A.).

²¹⁶) Arild Gyldenstjerne, Søn af Knud G. til Tim, gik paa Sorø Akademi 1627—29. (D. A. A.).

²¹⁷) Søren Andersen Tranc, d. 1644, Præst i Assels. (Wiberg).

²¹⁸) Niels Vind til Grundet, f. 1615, d. 1646. (D. A. A.).

²¹⁹) Kjeld Krag til Trudsholm, f. 1614, d. 1673. (D. A. A.).

²²⁰) Erik Kaas til Restrup, f. 1611, d. 1669. (D. A. A.).

²²¹) Hans Rantzau til Putlos, f. 1613, d. 1673. (Benzon).

²²²) Bertram Rantzau til Ascheberg, f. 1614, d. 1686. (Benzon).

²²³) Eiler Ulfeldt til Urup, f. 1613, d. 1644. (D. A. A.).

²²⁴) Kai Bertram Brockdorf til Kletkamp, f. 1619, d. 1689. (Benzon).

²²⁵) Ove Lunge, f. 1613, d. 1637. (D. A. A.).

²²⁶) Joachim Gersdorff, f. 1611, d. 1661, Rigshofmester. (Biog. L.).

²²⁷) ?

²²⁸) Peder Charisius, d. 1683, Diplomat. (Biog. L.).

²²⁹) Anders Tagesøn Thott, f. 1617, d. 1638 i Siena. (D. A. A.).

²³⁰) Ove Juul til Villestrup, f. 1615, d. 1686. (D. A. A.).

²³¹) Jens Kaas til Støvringgaard, d. 1652. (D. A. A.).

²³²) Heinrich Blome til Farve, f. 1616, d. 1676. (Benzon).

- 1639 27. Juni. Laurentius Skytte²³³), Danus.
 27. Juli. Cornelius Lerche²³⁴), Danus, — Consiliarius Jan.
 1640 28. Aug. Christianus Bielke²³⁵), Norvegus.
 1640 17. Juni. Petrus Reedtz²³⁶), Danus.
 — — Steno Reedtz, Danus.
 2. Nov. Joannes Matthiæ²³⁷), Danus.
 1641 27. Nov. Christianus Brun²³⁸), Danus, — Consiliarius Juni
 1642. (2 Vaabenskjolde).

(Fortsættes).

²³³) ?²³⁴) Cornelius Lerche, f. 1615, d. 1681, Stiftamtmand. (Biog. L.).²³⁵) Christian Bielke, f. 1616, d. 1642. (D. A. A.).²³⁶) Peder Reedtz til Tygestrup, f. 1614, d. 1674. (D. A. A.).²³⁷) Steen Reedtz til Hørbygaard, d. 1682. (D. A. A.).²³⁸) Hans Matthisen Mekkelborg, d. 1663, Borger i Kbh. (Pers. T. II
p. 125).²³⁹) ?

Uddrag af Christopher Friderichsen Fabricius' Optegnelsesbog.

Ved **Albert Fabritius.**

Optegnelsesbogen, der er indbundet i Svinelæder, er i Duodez og indeholder 92 Blade, hvoraf to (Siderne 31/32 og 157/58) er udrevne den 13. Jan. 1884 af Overlærer ved Aalborg Kathedralskole Ludvig Frederik Julius Fabritius (1845—1915) og sendt til Norge, hvor en Gren af Slægten findes.

Optegnelserne, der for Størstedelen er skrevet med Blæk, stammer dels fra Christopher Friderichsen Fabricius, dels fra hans Søn Friderich Fabritius¹⁾, — der endvidere har udført nogle Bag i Bogen værende Tegninger, Udkast til forskellige Guldsmedearbejder, Ornamentter og Detailler til den Krone, han 1731 lavede til Kristian VI's Dronning Sophie Magdalene, — og indeholder, foruden de her gengivne Slægtsoptegnelser, en hel Del Opskrifter vedrørende Guldsmedearbejdet, Legeringer, kemiske Formler, samt enkelte Husraad.

Christopher Fabricius var Guldsmed og har vel taget Borgerskab omkring 1680, da han bliver gift 1681. Han var Oldemand for Lauget i 1696²⁾, men kan følges her i København fra 1682 til sin Død 1700 som boende i sin Svigerfader Hofkleinsmed Hendrich Hansen Svidtzers Hus paa Hjørnet af Købmagergade og Klareboderne, Købmagerkvarter Matr. Nr. 10. Fra 1686 — efter Svidtzers Død — var han selv Ejer. Ved Skiftet efter ham $\frac{4}{4}$ 1701 var der, efter at Hus og Effekter var solgt ved Auktion, 322 Rdl. 3 M. og 6 β til hver Søn og 161 Rdl. 1 M. og 11 β til hver Datter. Da Børnene var mindreaarige, blev til Formyndere for Sønnerne Friderich og Henrich udnævnt Guldsmed Jodocus Henrich Mundt, for Datteren Karen Skriver paa Bremerholm Jacob Andersen Berg og for Datteren Marie Acciseskriver paa Toldboden Hans Nielsen Banner³⁾.

Bogen tilhører nu den førnævnte Overlærer L. F. J. Fabritius' Dattersøn, cand. mag. Niels Fabritius Buchwald, som velvilligst har overladt mig Bogen til Benyttelse.

· Laus Dei

Christophoru — Friderichs — —

m. m.

Anno 1662 den 27 Martij.

Omnia conendo docilis Solertia Vincit, etc:

Anno 1663 d/ 7 Novembris døde min Hossbond P a u l G o t-
l e n d e r oc bleff begraffen d/ 12 Novembr.⁴⁾

In Gottes Nahmen Amen A° 1680 d/ 28 Novembr. skeede Ja Ord med min Kiereste K i r s t e n H e n d r i c h s d a a t e r S v i d t z e r. 1681 d/ 8 Februarij haffde wj Brüllop⁵).

A° 1682 om Morgenen d/ 17 Maii Klocken war 4 bleff min kiere Daater K a r e n født⁶).

A° 1683. Om Morgenen d/ 16 Novembr., Klocken war halff gaaen fiire, bleff min kiere Søn F r e d e r i c h født, och bleff døbt d/ 19 dito⁷).

A° 1687 om Morgenen d/ 6 Julij, Klochen war halff gaaen toe, bleff miin kiere Daatter M a r i æ født, och bleff døbt d/ 11 Julij 1687⁸).

A° 1693 d/ 19 Decembr. Om Afftenen, Klochen war 10, bleff min kiere Søn H e n r i c h fød oc døde A° 1694 d/ 16 Januarij.

A° 97 d/ 4 Martj om Natten imellem 11 oc 12 bleff min kiere Søn H e n r i c h fød, oc bleff døbt d/ 9 dito⁹).

Anno 1700 d/ 29 Septembr. bleff min Salig Moder siug og dode den 5 October

Friderich Fabricius.

A° 1700 d/ 5 Oktobr. bleff min Salig Fader siug og døde den 13 Novembr.

Friderich Fabricius.

A° 1702 d/ 20 Martj døde min Sal. Suigerfader J o d o c u s H i n d r i c h M u n d t¹⁰).

I Jesu Nafn skal ald wor Gierning skee. A° 1709 d/ 7 Novembr. hafde ieg Brøllup med min Kiereste C a t r i n e E l i s a b e t h M u n d t¹¹).

A° 1710 d/ 27 Agustij blef min kiere Søn C h r i s t o f f e r født og blef døbt udj H. Gestis Kirke d/ 30 dito; Klocken halff gaaen Et om Morgenen bleff hand født¹²).

A° 1711 d/ 1 Novembr. blef min Sal. Suigermoder K a r e n H e n d r i c h s d. S u i t z e r siug og [døde] d/ 5 dito og blef begrafuen d/ 6 dito.

A° 1711 d/ 19 Novembr. blef min Sal. Broder H e n d r i c h F a b r i c i u s siug og døde d/ 22 dito og blef begrafven d/ 23 di.¹³).

A° 1712 d/ 22 Maijus Kloken 3 quarter til 7 om Morgenen blef min kiere Daatter C a t r i n e M a r i e født, og blef døbt d/ 24 dito udj Nikolaj Kirke¹⁴).

A° 1714 d/ 21 April Kloken half gaaen it formiddag blev min kiere Søn J o d o c u s født og blef døbt udj Nikolaj Kirke d/ 24 dito¹⁵).

A° 1715 d/ 9 Agustij Klocken half gaaen 12 om Aftenen blef min kiere Søn H e n d r i c h født og blef døbt d/ 12 dito.

A° 1716 d/ 2 Januvarj døde min Søn H e n d r i c h og blef begravnen d/ 4 dito.

A° 1716 d/ 23 Octobr. om Morgenen half gaaen 7 blef min kiere Daatter K i r s t i n e født og blef hiemedøbt d/ 24 dito.

A° 1716 (o: 1717) d/ 24 Januvarj døde min Sal. Datter K i r s t i n e og blef begravnen d/ 27 dito.

A° 1720 d/ 10 Julj blef om Formidagen Klocken 10 min kiere Daatter M e t t e K i r s t i n e fød og blef døbt d/ 12 dito udj St. Nikolaj Kirke, og war Faderne: Pressedent J o h a n C h r i s t i a n M e l l e r, Cameraad E r l u n d og Secretarj C a s t e n s e n .

A° 1740 d/ 13 Julij hafde min kiere Daatter Mette Kirstine Brøllup med hindes kiere Mand H a n s F r i d e r i c h W o h l e r t¹⁶⁾.

A° 1749 d/ 29 Septemb. som war St. Michels Dag om Morgenen Klocken imod 6 døde min Sal. Daatter C a t r i n e M a r i e H e g e l u n d een sagde og Sal: Død, siden hun hafde oplevet sine 37 Aar 4 Maaneder, og blef begravnen d/ 4 Octbr. om Morgenen Klocken 8te udj Sante Nicolai Kirkes Synder Cor.

Noter.

¹⁾ Frederik Fabritius, der her i Bogen ligesom sin Fader staver sit Navn med «c», brugte — i hvert Fald fra 1722 — ellers altid «t». ²⁾ Kbh. Dipl. VIII 20. ³⁾ Overformynderbogen 1699/1708. 51. ⁴⁾ Paul Gotlender, Guldsmed, boede i 1659 i Pilestræde (Marquard: Kbh. Borgere 1659). 12. November 1663 udgik der Kongebrev til Magistraten om at lade Huset lukke og de deriværende Personer internere, da det maatte befrygtes, at han og hans Søn var døde af Pest. [S. Tg. XXXVI 619]. ⁵⁾ De blev viede i Holmens Kirke. Forlovere var Brudens Fader, Hofkleinsmed H e n d r i c h H a n s e n S v i d t z e r og Sognepræst til Ølstykke N i e l s S ø r e n s e n B a n n e r, der var gift med Brudgommens Halvsøster, M e t t e C h r i s t o p h e r s d a t t e r. ⁶⁾ Hun blev senere gift med Guldsmed N i e l s J o h n s e n. Ved Skiftet efter hende og tidl. afd. Mand $\frac{1}{3}$ 1757 var Arvingerne: Guldsmed Christopher Johnsen, Guldsmed J o n a s H e n r i c h J o h n s e n, Cathrine Marie Johnsen g. m. Stadskapt. J o d o c u s H e n r i c h M u n d t, afd. D o r t h e K i r s t i n e J o h n s e n g. l.: m. Guldsmed N i e l s L a u r i t z e n, 2: Guldsmed N i k o l a j L i n d e, i hvilket sidste Ægteskab der var 3 Børn: N i e l s (10 Aar), L o r e n t s (9) og M a r i e (12); og endelig den 8 aarige C a t h r i n e D o r t h e a B a y, Datter af Guldsmed S ø r e n B a y og M e t t e S o p h i e J o h n s e n. ⁷⁾ Han fulgte i Faderens Fodspor og tog Borgerskab som Guldsmed $\frac{12}{11}$ 1708, var Hofjuvelerer fra 1722, Oldermænd for Lauget $\frac{23}{2}$ 1735— $\frac{15}{2}$ 1741, Medlem af de 32 Mænd 1726—41, Stadskapt. 1726, Stadshauptmand over Byens Væbning $\frac{18}{1}$ 1741. Død i Kbhvn. $\frac{12}{2}$ 1755 og begr. $\frac{22}{2}$ i Nikolaj Kirkes Søndre Kor Nr. 7. Om sit første

Ægteskab og sine Børn har han selv gjort Optegnelser i nærværende Bog. Han blev gift anden Gang i Nikolaj Kirke -/7, 1751 med Ursula Christiana Wodroff, født Linde (Kopulationspengene betalt 3/7).⁸⁾ Var gift med Klædekræmmer Zacharias Garben. Ved Skiftet efter hende og tidl. Mand 9/8, 1768 udlagdes Boets Formue 51 Rdlr. til Guldsmed Christopher Johnsen, der var gift med den eneste overlevende Datter, Elisabeth Kirstine. ⁹⁾ Døbt i Nikolaj Kirke. ¹⁰⁾ Han var Guldsmed, tog Borgerskab — maaske 25/8 — 1682 og fik 29/1, 1683 Tilladelse til at ægte Karen Henrichsdatter uden foregaaende Trolovelse og Lysning. Hun var Søster til Christopher Fabricius' Hustru. ¹¹⁾ De opnaaede 27/9, 1709 Ægteskabstilladelse, skønt de var Fætter og Kusine. Hun blev begravet 5/8, 1750 i Nikolaj Kirkes Søndre Kor Nr. 7. ¹²⁾ Han tog Borgerskab som Juvelerer 8/4, 1737; blev Hofjuvelerer 24/12, 1746; var Møntguardein 1749—61 og Stadsguardein 1749—87; han døde 23/1, 1787, begr. 31/1 i Nikolaj Kirke. G. i Frue Kirke 19/8, 1739 m. Gundel Berntz, døbt i Frue Kirke 13/8, 1715 † 25/4, 1807, begr. 1/5 i Frue K. Datter af Hørkræmmer David Johan Berntz og Anna Elisabeth Børgesdatter. ¹³⁾ Overformynderbogen 1699/1708 S. 51. (Landsark) siger: »Hendrick Christophersøn er død og till Nicolai Kiercke begrafuen d/ 18 9 br. 1711. ¹⁴⁾ I Videnskabernes Selskabs Bibliothek i Trondhjem findes et Bryllupsdigt, ifølge hvilket hun 28/9, 1730 blev viet til Ole Casparsen Hegelund. Denne begravedes 4/11, 1758 i Frederik Fabritius' Gravsted i Nikolaj Kirke. Han tog Borgerskab som Isenkræmmer 8/12, 1727 og angives da født i Jylland. ¹⁵⁾ Borgerskab som Isenkræmmer 26/10, 1739, som Grosshandler 19/3, 1742. Begr. 18/2, 1757 i Nikolaj Kirke. Blev viet hos Kasserer Esmarck paa Vestergade 10/4, 1744 til Anna Sophie Mejer (Slotskirkens Vielsesprotokol). ¹⁶⁾ Han var født i Kiel 29/9, 1703 og døde i Slesvig 18/11, 1779. Se ellers om denne bekendte Hofkirurg hos Carøe: Den danske Lægestand. Kirurger 1738 —85 S. 77. De blev viede i Nikolaj Kirke. Hun døde 21/4, 1787 i Slesvig.

To Breve fra C. F. Hansen til Harsdorff.

Ved **Fr. Weißbach.**

I det kongelige Bibliothek findes en haandskreven Biografi af Harsdorff (Ny kgl. Saml. 1475 Fol.), forfattet af hans Dattersøn, Præsten Christian Gotfred Schaper. Den er skreven efter Opfordring af Kunsthistorikeren N. L. Høyen, der havde paatænkt en Skildring af Harsdorffs Liv og Kunstnervirksomhed, og dertil vilde benytte disse Familieerindringer sammen med andet Materiale. Foruden Biografien sendte Schaper Høyen en Samling Breve og andre Bilag, som synes at være forsvundne. Men Schaper var saa forsigtig at tage en Afskrift baade af sine Optegnelser og af Bilagene, og dette Eksemplar, som altsaa er mere righoldigt end det kgl. Bibliotheks, er bevaret i Familien; det tilhører nu Frøkerne J. og M. Grüner.

Det første Brev er skrevet under Hansens Udenlandsrejse 1782—84. Han var naaet til Wien og skriver herfra til Harsdorff for at høre, hvorledes det staar med hans Sag og bede om hans faderlige Raad og Støtte. Denne Sag er hans Ansøgning om Embedet som Landbygmester i Holsten, som han ogsaa fik efter sin Hjemkomst; men for at forstaa den hele Sammenhæng vil det være nødvendigt at give nogle Oplysninger om Bygningsvæsenets Ordning i Hertugdømmerne før C. F. Hansens Udnævnelse. Der er tidligere kun oplyst meget lidt herom; men ved Hjælp af Bygningsdirektionens Journaler og Kopibøger samt Rentekammerets tyske Forestillinger kan der gøres Rede for Embedsbesættelserne. Flere af de paagældende Bygmestre har hidtil været ganske ukendte eller upaaagtede.

Indtil 1776 var Johan Gottfried Rosenberg, Stadsbygmester Georg Erdmann Rosenbergs Fader, kongelig Bygmester i Hertugdømmerne med Bolig i Slesvig. Om ham har Fr. Schiøtt i »Architekten« 4. Bd. S. 231 fl. givet gode Oplysninger og paavist, at de fleste af de Bygninger, som man har tilskrevet Sønnen, i Virkeligheden er bygget af Fadren, inden han fik Ansættelse i Hertugdømmerne, deriblandt saa betydelige Værker som Bernstorffs, Dehns og Berckentins Palæer i Bredgade, Marggaard paa Fyn og det ældre Køkkedal ved Rungsted. Rosenberg tiltraadte sit Embede i Slesvig 1760, idet han afløste Ingeniørmajor Johan Otto Müller, der havde siddet i dette Embede siden 1735. Müller var blevet svagelig og afstod Forretningerne i Hertugdømmerne, men ikke i Grevskaberne Oldenburg og Delmen-

horst, til Rosenberg, mod at han forpligtede sig til at yde Pension til hans eventuelle Enke. Dette Arrangement blev approberet af Kongen 25. August 1760, saaledes at Rosenberg indtil Müllers Død var »adjungeret Bygmester«.

Foruden Rosenberg var der imidlertid endnu to kongelige Bygmestre i Hertugdømmerne. Efter Indlemmelsen af det lille Fyrstendømme Pløn i 1761 havde man nemlig maattet overtage den hertugelige Bygmester Bauer, og paa samme Maade maatte man efter Mageskiftetraktaten med Rusland i 1773 om de gottorpske Dele af Holsten beholde den storfyrstlige Bygmester Richter i Kiel. Bauer havde 300 Rdl. i Gage, Richter 400, medens Rosenberg havde 800.

Da Johan Gottfried Rosenberg døde 4. Juni 1776, udbad Rentekammeret sig Bygningsdirektionens Betænkning om, hvorledes Tjenesten nu kunde fordeles mellem to Bygmestre, og senere ved den enes Afgang Antallet af Bygmestrene indskrænkes til een. Der medfulgte en Ansøgning fra Bauer om Rosenbergs Embede. Direktionen holdt for, at 2 Bygmestre stadig vil behøves, og at de hver skal have 600 Rdl. Det foreslaas at beholde Bauer og Richter, saaledes at den ene besørger Forretningerne i Slesvig, den anden i Holsten. En Kaptajn Lobedan z, der søgte Rosenbergs Embede, kan Direktionen ikke anbefale.

Kammeret bifaldt 26. November 1776 Direktionens Forslag og anmodede den om at korrespondere med Bygmestrene derom. Men det gik ikke saa glat som ventet. Richter vilde nok være Bygmester for hele Holsten; men kun naar han fik 700 Rdl.; ingen af dem havde Lyst til at flytte til Slesvig, men Bauer erklærede sig dog villig, dersom han fik 800 Rdl. og fri Transport af sine Møbler. Man greb saa den Udvej at lade Richter blive siddende i sit lille Kielske Distrikt med sin forrige Gage og at gaa ind paa Bauers Gagefordring mod at han paatog sig alt det øvrige. Direktionens Forslag om Forretningernes Fordeling blev iøvrigt aldeles approberet, men Gennemførelsen udskudt til senere.

Denne Ordning blev bestemt ved Resolution af 22. Maj 1777. Men et Par Maaneder efter døde Bauer (i August). Der indtraadte nu atter en lang Vakance, under hvilken Embedet blev bestridt af Rosenbergs tidligere Fuldmægtig Koch. Omsider blev Major Motz udnævnt til Bygmester i Slesvig og Interims-Bygmester i Holsten, altsaa med samme Embedsomraade som Bauer. Rentekammeret, som stadig var betænkt paa Besparelser for den kongelige Kasse, satte dog Gagen ned til 600 Rdl. Man blev altsaa stauende ved den midlertidige Ordning; men ved Resolution af 1. Juli 1779 blev det dog fastsat, at ved Richters Afgang skal der udnævnes en særlig Bygmester for Holsten.

Efter et Par Aars Forløb erklærede Major Motz i Begyndelsen af 1782, at han umulig kunde overkomme det store Embede, og at Rejsedgifterne opslugte næsten alle hans Indtægter. Rentekammeret erkendte det berettigede i hans Klager og udvirkede en Resolution, hvori bl. a. fastsættes, »at en Bygmester nu skal udnævnes for Hertugdømmet Holsten med 4—500 Rdl. i Gage og Haab om Forbedring, naar den Kiel'ske Landbygmester Richter ved Døden afgaar«.

Der meldte sig nu forskellige Ansøgere, nemlig Sec.-Ltnt. ved Ingeniørkorpset J. H. R a w e r t, den senere Stadskonduktør; Architekten H a n s N æ s s, der var Informator ved Akademiet; Murmester L a n g e s Søn og Fuldmægtig K o c h i Slesvig, der ihærdig havde søgt baade efter Rosenbergs og efter Bauers Død, men ikke havde kunnet opnaa Bygningsdirektionens Anbefaling. Direktionen vilde heller ikke anbefale de øvrige Ansøgere. Som kvalificerede ansaa den Bygningskonduktørerne P e t e r M e y n og J o h a n B o y e M a g e n s, som dog endnu var paa Udenlandsrejse. Endvidere meldte sig som Ansøger den unge Konduktør H a n s e n, som dog vilde have 700 Rdl. i Gage og vilde have Lov til at rejse et Aar først.

Rentekammerets Overvejelser tog som sædvanlig lang Tid, og imens kom Meyn og Magens hjem i Sommeren 1782. Rentekammeret vilde nu gerne have en af disse to vel uddannede Bygmestre udnævnt, som man ser af en »Redegørelse for Bygmestrenes Gager«, der findes i Koncept uden Dato og Underskrift¹⁾. Her læser man følgende om det holstenske Embede:

»Dette holsteenske Bygmester-Embede ansøger Conducteur Hansen, men forlanger derhos, i Stedet for 4 à 500 Rdl., som dertil er bestemt, 700 Rdl.s Gage.

Men da benævnte Hansen, efter eget Tilbud og Ansøgning i dette Foraar er bleven tilladt at rejse udenlands for at udvide sine Kundskaber, og til denne sin Rejse, men til ingen anden Anvendelse allernaadigst bevilget en Hielp af 150 Rdl. aarlig, saa haver Kammeret forment, at det maaske var raadeligere at lade denne unge Architect fortsætte sin paatænkte udenlands Reise, og derimod enten strax eller efter nogen Tids Forløb allerunderdanigst at foreslaa Meyn eller Magens til Bygmester i Holsteen, helst da disse allerede i endeel Aar have som Conducteurer forestaaet kgl. Bygnings-Arbeide, i nogle Aar reist udenlands og nu skal være agreerede som Bygnings-Academiets Medlemmer.« — —

— — — — »Lønnen ved den holsteenske Bygmester Tjeneste troer man i øvrigt ikke at kunne bestemme høiere end allerede

¹⁾ I Rigsarkivet; Pakken: Diverse Breve, Dokumenter og Akter det kgl. Bygningsvæsen vedkommende, 1680—1823 (R. K. C. A. a. VI,3).

ved Resolutionen af 8de April 1782 allernaadigst er fastsat, nemlig til 4 à 500 Rdl., hvormed Conducteur Hansen ikke finder sig at kunne være tient.«

Rentekammeret spekulerede hermed i at spare Gagen til den ene af de to hjemkomne Bygmestre; men Kammerets Planer krydsedes af et Magtsprog fra oven. Arveprins Frederik lod nemlig ved en Skrivelse Kammeret vide, at han vilde have Hansen, »som nu paa Vores Bekostning reiser, forsikret ved sin Hiemkomst Tienesten i Holsteen«. Hansen havde altsaa Protektion paa højeste Sted, og hvorledes den fattige Skomagerson kunde have det, forstaar man, naar man hører, at hans Moder havde været Amme og Vartfrue for Christian VII som Barn. Hvilken Adkomst kunde være bedre til kongelig Bevaagenhed?

I Tillid hertil rejste C. F. Hansen ud, inden Sagen var endelig afgjort. Hans Pas er udstedt den 16. November 1782. Skønt han havde vundet Akademiets Guldmedaille, som gav Adgang til dets Rejsestipendium i 6 Aar, naar en Portion blev ledig, vilde han ikke vente derpaa, men vilde se at klare sig med sin Konduktørgage, 150 Rdl., og det Tillæg, som Arveprinsen havde skaffet ham. Landbygmesterembedet var han sikker paa; men det spændende var, om man vilde gaa ind paa hans Fordring om de 700 Rdl. i Gage. Det er smukt at se den Tillid, hvormed han lægger sin Sag i Harsdorffs Haand; men denne havde paa dette Tidspunkt ikke mere den Indflydelse, som han havde haft, saa længe Bygningsdirektionen bestod. Denne var nemlig for nylig efter mange Stridigheder med Rentekammeret blevet ophævet ved Reskript af 26. September og Bygningsvæsenet henlagt under Kammerets umiddelbare Bestyrelse. Desuden var Sagen afgjort, da C. F. Hansen skrev sit Brev; men Postgangen var jo dengang langsom, saa at han endnu ikke kendte Ansøgningens Skæbne.

Rentekammeret havde nemlig 21. December 1882 afgivet en lang og vidtløftig Forestilling, som konkluderer i, at Kammeret, med Henviisning til Arveprinsens Brev, indstiller C. F. Hansen til den forlangte »Forsikring«. Resolutionen faldt 13. Januar 1783; den er, da Sagen angik Hertugdømmerne, affattet paa tysk og lyder saaledes:

»Wir wollen dem Bauconducteur Christian Friedrich Hansen auf den Baumeister-Dienst im Herzogthum Holstein die allergnädigste Versicherung ertheilen, dass ihm gedachte Bedienung bey seiner Zurückkunft von seiner Reise dergestalt zu Theil werden solle, dass er bey Lebzeiten des Land-Baumeisters Richter die Baugeschäfte in dem Herzogthum Holstein mit Ausschliessung der Kielschen Districte für ein jährliches Gehalt von 500 Rth. besorgen, nach dem Abgange des Baumeisters Richter

aber auch die Kielschen Districte mit übernehmen und sodann eine verhältnismässige Vermehrung seines Gehalts zu gewärtigen haben soll, und mag ihm solches von Unserer Rente-Kammer bekannt gemacht werden.«

Det var altsaa ikke gaaet ganske efter Ønske; men efter Hjemkomsten i 1784 opnaaede C. F. Hansen dog, at der blev tillagt ham Diæter, 1 Rdl. om Dagen, naar han rejste i Embedsforretninger. Dermed var han, ved Resolution af 1. November 1784, endelig udnævnt og kunde tiltræde sit Embede.

Til Brevets Forstaaelse behøves ellers kun den Oplysning, at Harsdorff nylig havde gennemgaaet en alvorlig Sygdom, som han havde Men af hele Resten af sit Liv. Den i Efterskriften nævnte Justitsraad Lassen var Sekretær i Bygningsdirektionen og Harsdorffs Svoger.

Wien, den 21. January 1783.

Høyædle og Velbyrdige Herr Justits-Raad.

Jeg vil haabe at deres Velbyrdighed nu fuldkommen er ved Deres forrige Hilsen, hvilket vilde glæde mig meget at høre. — Hvad mig angaar, da haver jeg hertil havt en farlig og besværlig Reyse, hvor jeg nu Gud ske Lov befinder mig temmelig vel; undervejs haver jeg et Par Gange maattet ligge mig ind, da jeg ey har kundet taale at kiøre, formedelst mit Bryst, som tog saaledes til, saa jeg spyttede noget forskrækkeligt i nogle Dage, som jeg igien Gud ske Lov fik dæmpet med nogle Pulvere, jeg tog med mig. Gud veed hvorledes jeg fremdeles vil kunde holde det ud. — Jeg længes meget efter at vide, hvorledes alting staar i Kiøbenhavn, og om der siden min Bort-Reise er giort noget ved mine Sager, eller ey; i det første Fald, saa ønskede jeg at vide hvorledes, tillige med Deres Velbyrdigheds Betænkning derom, som i dette saavel som i alt det foregaaende skal være min Rette-Snor, da jeg har altfor mange talende Beviser paa, at Deres Velbyrdigheds Raad stadig sigter til mit bedste. — Skulde derimod ey være giort noget derved, saa overlader jeg alt til Deres Velbr. gode Omsorg for mig; thi naar jeg ey skulde faa den paa de Vilkaar, som jeg haver søgt den, saa taber jeg ey synderlig ved ey at bekomme den. Da jeg har seet og faaet at vide, hvad der er at giøre — som vist ey er saa lidet som jeg havde tænkt — ved min igennem Reyse, har jeg seet noget af det. Den Omsorg, Deres Velbyrdighed forhen stedse har vist imod mig og hvorfor jeg i mit Hjerte ærer og takker Dem som en Fader for mig, overlader jeg mig ogsaa fremdeles til. Iøvrigt lader jeg det komme an derpaa og tænker: skal det skee,

saa skeer det; viss ey, saa vil jeg ogsaa meget taalmodig finde mig deri. — Jeg fortryder helst ey at jeg er reist, i det mindste naar Vorherre spærer mig ved Helsen, saa tilbringer man den Tid med Fornøielse. Mit oprigtige Ønske er aleneste, at Vorherre vil bevare Deres Velbyrdighed med ganske Familie, da næst min underdanigste Complimente til Deres bedste Frue har jeg den Ære med sand Høiagtelse at henleve Deres Velbyrdigheds ganske hengivne og underdanige

H a n s e n.

P. S. Jeg beder at formelde Herr Justits-Raad Lassen min underdanige Compliment og takke ham for al imod mig beviste Godhed; naar jeg kommer til Rom, skal jeg give mig den Frihed at skrive ham til. Dersom Deres Velbyrdighed vilde bæere mig med nogle faa Linier, hvilket vilde fornøie mig meget at se, saa beder jeg aleneste at sende dem til Clausen, da de vilde blive mig sendt til Venedig.

Det andet Brev er skrevet 8 Aar senere, og den Ærbødighed, som præger det første Brev, er nu vegen for en mere kollegial Tone. C. F. Hansen var nu ikke blot Landbygmester, men havde tillige 8. April 1791 faaet Bestalling som Professor i Architekturen, ganske vist en ren Titel, da der ikke var noget Professorat ledigt, og Hansen jo heller ikke kunde bestride det, saa længe han var Landbygmester, men dog en Anerkendelse af hans Dydighed og en Slags Ekspektance paa Professoratet, naar han engang kunde blive Harsdorffs Efterfølger. Desuden havde Hansen skabt sig en glimrende privat Virksomhed som Architect for de rige Købmænd i Hamburg. Brevet vidner i øvrigt om et hjerteligt Forhold mellem de to fremragende Architecter.

Altona, d. 1ste Juni 1791.

Høyædle og velbyrdige Herr Justits-Raad, Meget ærede Ven.

For længe siden burde jeg have skrevet for at aflægge Dem og Kiære Frue min skyldige Taksigelse for Deres mod mig paanye beviste Venskab medens mit Ophold i Kiøbenhavn, da jeg nød mangen en glad Time hos Dem, som jeg vær Dag siden min Hiemkomst med Glæde haver erindret mig, mens jeg haver sandfærdig ey havt en rolig Time, siden jeg forlod Dem, da jeg ey haver været nogen Dag hiemme, mens idelig paa Reyser haver maattet plage mig med en Hoben fortrædelig Arbeide; mit Privat Arbejde er næsten rent gaaet i Staa for mig; af bare Strabads har jeg i Rens-

borg været syg, som Gud ske Tak igjen er gaaet over. Mens da Herr Myndt Mester Floer for et Par Dage siden sagde mig, at han reyste til Kiøbenhavn, saa kunde jeg ey andet end opfylde mit første Løfte og sende Dem min bedste Hr. Justitsraad, de omtalte Tegninger, nemlig af Stads Porten, som L a n g h a n s byger i Berlin, tilligemed det Theater, som han har byget. Noget besynderligt vil Deres Velbyrdighed vist ikke finde derved. De finder og Tegningen af en Broe, som er byget af en anden berømt Architect, saavel som og en Facade af et Hus. Tydskerne fornægter sig ey i alt dette, og jeg synes allerede at høre Dem sige Dommen af over disse smukke Ting. Jeg smigrer mig med, at De heller havde ønsket at see nogle Tegninger af de smaa Ting, jeg haver byget her; disse skal og snarest følge efter. Det er blot Poletick, at jeg intet haver skikket med denne Gang; da jeg haaber, de vinder ved at komme bagefter, ey heller skikkede det sig, at en holsteensk Bygmester sender sit Arbejde i Følgeskab med Arbejdet af den tydske Palladio, som gjør saa megen Larm (daraussen bey mir). De kan troe, min beste Ven, at det kom mig forunderlig for, da jeg kom hiem igjen, vor man tog imod mig med at fortælle mig, hvorledes Coursen stoad, og en Kiøbmand, som jeg byger for, sagde mig, at i min Fraværelse var de raa Sukkere stegne temmelig høyt, og naar de endnu vilde stige $\frac{1}{4}$ Procent, saa maatte jeg decorere Sahlen i hans Bygning saa rigt som jeg vilde, mens fald de, saa skulde Vægene blive glatte. De ser heraf, min bedste Herr Justits-Raad, at jeg saagar maa kunne indrette mine Kompositioner efter Prisen paa de raa Sukkere; det er en dobbelt Konst, og paa god Lykke inviterede han mig paa et røget Okse Bryst. I samme Oieblik tænkte jeg paa de smaa Soupeer, som jeg nød i Deres Selskab, vor jeg var saa lykkelig som en Printz, da vores meste Samtale var om Konsten; havde Skiæbnen dog føiet det saaledes, at vi oftere kunde samles. De omtalte Papirer til Betræk skal jeg søge med det første at kunde sende Dem Prøver af; havde jeg vidst det et Par Dage før, at Myndtmester Floer vilde reise, saa havde jeg allerede nyttet denne Leylighed; mens jeg er først i Dag hiemkommen fra Rendsborg, og han reiser i Overmorgen. Dersom Deres Velbyrdighed kunde sende mig en liden Plan af det Værelse, som de tænkte at decorere dermed, saa kunde jeg gjøre Inddelingen her og sende Dem alt, hvad der hørte til Værelset. Jeg maa slutte, da Vognen allerede igjen holder for Døren for at reise til Fresenborg, hvor jeg byger en Hovedbygning, som allerede siden min Hiemkomst er avanceret saa vidt, at Kellerkarmene skal sættes, og hvor man længes efter mig med Smerte. Jeg beder at hilse Deres kiære Frue og lige kiære Døtre paa det forbindtligste fra mig, og

sig dem at jeg med det taknemmeligste Hjerte erkiender Deres imod mig altid beviiste store Godhed, og De min bedste Herr Justits-Raad bliv stedse ved at ynde

Deres indtil Døden hengivne

C. F. H a n s e n.

P. S. Jeg beder at hilse Herr Justits-Raad Høyer og Lassen, Herr Sonnin og alle øvrige Bekiendte som erindre mig.

I største Hast.

Den vigtigste Oplysning, som dette Brev giver, er at C. F. Hansen har bygget Hovedbygningen paa Fresenburg, et Herresæde i Nærheden af Oldesloe. Ifølge Meddelelse fra Hr. Baurat W. J a k s t e i n i Altona staar Bygningen endnu fuldstændig intakt i den Skikkelse som den er opført af C. F. Hansen, i det mindste i det ydre. Indvendig er der et originalt Trapperum og en smukt dekoreret Sal.

Justitsraad Høyer er den bekendte Miniaturmaler C o r n e l i u s H ø y e r, der tillige var Sekretær ved Akademiet. Han var ligesom Justitsraad Lassen Svoger til Harsdorff; de var alle tre gift med Døtre af Hofstenhugger og kgl. Bygmester J a c o b F o r t l i n g. Sonnin var Forvalter ved Akademiet og nær knyttet til Harsdorff.

Lidt om den dansk-norske Familie Hals.

Af C. Klitgaard.

I Lassen og Raschs Stamtavle over den norske Familie Hals angives denne at nedstamme fra Raadmand i Aalborg Jens Andersen Hals. Dette er dog, efter hvad Arkivar P. S. Finne Grønn har oplyst, ikke rigtigt, idet den nedstammer fra Raadmand i Ystad Anders Jensen Hals, der efter Finne Grønns Beretning var Søn af Aalborg-Raadmandens Broder Jens Andersen Juel i Hals Fogedgaard, men heri er den Urigtighed, at Raadmanden og Jens Andersen Juel ikke var Brødre, men Svogre. Jeg har i mine »Kjærulfske Studier« S. 35 f. omtalt denne Hals-Slægt lidt nærmere, men til Berigtigelse og Supplering af de deri saavel som flere andre Steder givne Oplysninger om Familien Hals skal jeg fremsætte følgende:

Anders Skriver (= Anders Jensen Kjærulf?) i Hals Fogedgaard var gift med Anne Andersdatter Kjærulf af Kornumgaard, med hvem han fik noget Selvejergods i V. Brønderslev Sogn, som hørte til Kornumgaards Gods (Krogen, Dammen og paa Kæret)¹⁾. 1580 blev han Medlem af »Guds Legems Lav«, og i Følge en Gravsten i Hals Kirke døde han 24 Juli 1589 og ligger tillige med sin Hustru begravet under Korgulvet syd for Døbefonten. Paa Gravstenen ses hans Bomærke: Et Hagekors og derunder Bogstaverne A. S. Hans Hustru overlevede ham, og jeg har i »Kjærulfske Studier« udtalt, at hun maaske døde i Kærsgaard i Hellevad Sogn hos sin Datterdatter Gyde Laursdatter og hendes Mand Niels Andersen Kjærulf. Denne Formodning synes bekræftet ved, at hun ikke, som paa Gravstenen angivet, er begravet i Hals Kirke. 1914 aabnedes nemlig den hvælvede Gravkælder under Kirkens Kor, og det viste sig da, at den kun indeholdt én Kiste, en stor Egetræskiste med saavel Metal- som Træforsringer. Den indeholdt Liget af en ældre Mand med rødligt Haar, ca. 65 Tommer høj. Liget havde efter hin Tids Skik været nedlagt i Humle.

I Følge den vendsysselske Genealog Peder Larsen Dyrskjøt (død 1707), der var nøje inde i Kjærulfernes Historie, havde Anders Skriver og Hustru 2 Sønner og 2 Døtre »til Alders«, 2: som blev

¹⁾ Han nævnes 1568 i Præsteindberetning som Ejer af 3 Bol.

voksne, og denne Oplysning stadfæstes af samtidige Aktstykker. Børnene var:

- A. **Jens Andersen Hals**, der blev Borger i Aalborg 22 Okt. 1596 og samme Aar Gildebroder i »Guds Legems Lav«, 2 Aug. 1616 Raadmand; drev stor Købmandshandel og var Meddirektør i det 1622 oprettede Saltkompagni. Da de kejserslige Tropper besatte Aalborg i Efteraaret 1627, flygtede han og Familie til Marstrand, hvor han samme Aar døde. Han var gift med **Johanne Pedersdatter**, der døde i Aalborg 1629, begr. 1 Jan. 1630, 49 Aar gl. (Budolfi). Skifte efter dem holdtes 4 Septbr. 1630 og 24 Marts 1636.

Ægteparret havde følgende Børn:

1. **Anders Jensen Hals**, f. 1591 d. 1654; Student Aalborg 1615, Rektor i Køge ca. 1623—27, Magister 1623, Præst til Slagelse St. Peters Kirke 1627—1654, gift med **Mette Jensdatter Svane** fra Ribe.
2. **Knud Jensen Hals**, f. —, blev vist Magister 1643 og begravet i Christiania 5 Decbr. 1652 uden at have opnaaet Ansættelse, skønt han ofte søgte Præstekald i Norge¹⁾.
3. **Maren Jensdatter Hals**, gift (1630—33) med **Knud Andersen**, Foged i Buskerud, 1640 Ridefoged paa Hedemarken.
4. **Jens Jensen Hals**, nævnes 1632, var 1641 i Kbh., nævnes 1643²⁾, ejede 1669 en Grund i Nibe og tituleres da »Hr.«, men hans Bopæl angives ikke³⁾.
5. **Hans Jensen Hals**, f. 1617, d. 1629, begr. 27 Aug. (Budolfi).
6. **Anne Jensdatter Hals**, f. 16—, d. 16—, var ugift 1638 og opholdt sig da paa Ø. Gerndrup i Ø. Brønderslev Sogn, gift med **Hr. Erik Nielsen Børglum**, død 1647, Sognepræst til Ø. Brønderslev-Hallund 1629—47, der tidligere havde været gift med hendes Søskendebarn, se senere.
7. **Gertrud Jensdatter Hals**, var formodentlig gift med **Peder Christensen Knivholt**, Borgmester i Sæby 1650, da han nævnes blandt hendes Faders Arvinger.

1) Personalh. Tidsskr. I. IV. 58.

2) Wulff: Jens Bang S. 28.

3) C. Klitgaard: Nibe Bys Historie, S. 77.

B. Anders Andersen (Kjærulf), boede i V. Brønderslev, hvor hans Enke Else Lauridsdatter, nævnes 1636¹⁾ og døde ca. 1660. Han var 1604 Ridefoged til Aastrup Læn og 1608 Fæster af Jerslev Bro. Hans Børn arvede Parter i det Selvejergods, der havde tilhørt hans Fader.

Børn:

1. Mette Andersdtr. levede 1664, var 1630 gift med Niels Ludvigsen (Kjærulf?) i V. Halne²⁾. Selvejer. Efter hans Død ca. 1640 ægtede Mette Jens Simonsen i Vestergaard i V. Halne, Tingskriver i Kjær Herred, og 3. Gang ægtede hun Christen Laursen i Fogedgaard i Vadum, der 1656—1679 var Herredsfoged i Jerslev H. og boede i Abildgaard i Jerslev 1666 o. fl.
2. Bodil Andersdtr., var 1632 gift med Anders Laursen Kjærulf i Bjørnkjær³⁾, som 1642 og 1650 boede i »Krogen«, se nedenfor.
3. Anne Andersdatter, var gift I med Oluf Laursen i Stade⁴⁾, der 1626 skænkede Prædikestol til Serritslev Kirke; gift II før 1632 med Søren Rasmussen i Stade. I første Ægteskab havde hun flere Børn, bl. a. Maren Olufsdatter⁵⁾, f. 1617, d. Hjørring 1707, der var gift med 4 eller 5 Præster i Rubjerg-Maarup, og Jens Olufsen i Østeraa, Herredsskriver i Jerslev Herred 1663—1668. I sidste Ægteskab Sønnen Jakob Sørensen Hegelund, der 1679—84 var Herredsfoged i Jerslev Herred.
4. Birgitte Andersdatter, gift I Laurids Lauridsen d. yngre, død 1629, gift II Erik Nielsen Børglum, død 1647 (se foran) begge Sognepræster til Ø. Brønderslev-Hallund.
5. Anne Andersdatter, gift med Søren Andersen Kjærulf i V. Brønderslev⁶⁾. Selvejer.
6. Johanne Andersdtr. var 1630 og 1632 ugift, gift I. med Peder Andersen Kjærulf, Herredsskriver i Kjær Herred ca. 1643, og var 1653 gift II. med Vogn Bertelsen Kjærulf, begge i Knæpholt.

---

¹⁾ Jerslev H. Tgb. $\frac{1}{12}$.

²⁾ Kjærulfske Studier S. 12.

³⁾ a. St. 37. De var Sødskendebørn.

⁴⁾ Søn af Sognepræst Laurids Lauridsen d. æ. i Ø. Brønderslev.

⁵⁾ Jerslev H. Tgb. $\frac{23}{3}$ 1648.

⁶⁾ Kjærulfske Studier 395.

- C. Johanne Andersdatter f. 15—, boede 1630 og 1636 i Sæby¹⁾, havde været gift med Laurs — — — — —, med hvem hun havde 3 Børn:
1. Gyde Laursdatter, f. o. 1594, d. 1680, gift med Niels Andersen Kjærulf i Kærsgaard i Hellevad S.²⁾
  2. Anne Laursdatter³⁾.
  3. Anders Laursen Kjærulf⁴⁾, boede 1642 og 1650 i »Krogen« i V. Brønderslev. Gift med Bodil Andersdatter, se ovenfor.
- D. Anne Andersdatter, f. 15—, d. efter 1635, gift I med Jens Andersen Juel i Hals Fogedgaard. Han fæstede 12. Maj 1604 af Kronen Kirke- og Konge-Korntienden af Hals Sogn⁵⁾, var 1600—1613 Kronens Delefoged i Hals Birk⁶⁾, døde i Hals o. 1614, Gravsten i Hals Kirkes Langskib nærmest Koret. Gift II med Niels Jensen Skjelvig, der maaske havde været Birkefoged her 1609—13, men som nu efterfulgte Jens Andersen Juel som Kronens Delefoged, og som ligeledes var Fæster af Tienden samt havde Brugen af Fogedgaard fra 1614—15 af⁷⁾. Han døde 1631.

I disse to Ægteskaber havde Anne Andersdatter følgende Børn:

1. Anders Jensen Hals (eller Juel), Raadmand i Ystad, død 1667⁸⁾. Stamfader til den norske Familie Hals.
2. Niels Jensen Juel, nævnes i Hals 1630.
3. Knud Jensen Juel, Kronens Delefoged i Hals Birk, boede i Fogedgaard, levede 1661 som Enkemand, død før 1667.
4. Birgitte Jensdatter Juel var 1632 gift med Christoffer Christensen fra Ulsted.
5. Anne Jensdatter Juel, tog 12. Marts 1630 Skudsmaalsvidne af Hals Birketing og er vel da bortrejst.
6. Jens Nielsen, der nævnes i Jerslev H. Tgb. $\frac{11}{6}$ 1635.

¹⁾ a. St. S. 36.

²⁾ a. St. 411.

³⁾ Jerslev H. Tgb. $\frac{8}{11}$ 1632.

⁴⁾ Kjærulfske Studier S. 37.

⁵⁾ Kancelliets Brevbøger.

⁶⁾ Aalborghus Læns Jordebøger.

⁷⁾ Kjærulfske Studier S. 36.

⁸⁾ Han ejede Gods i V. Brønderslev og kalder ofte (1632. 1650 o. s. v.) afd. Raadmand Jens Andersen Hals i Aalborg for sin Morbroder.

Familien Schive-Deichmann.

Ved **Louis E. Grandjean.**

Omkring 1720'erne levede der i Horsens en i Aarhus født Parykmager **Simon Elkjær** (d. $30/_{11}$ 1754), som $23/_{7}$ 1723 blev gift med **Maren Nielsdatter** (d. $10/_{5}$ 1762 i Randers). Han tog Borgerskab $20/_{10}$ 1722 og havde et talrigt Afkom, hvoriblandt Sønnen **Niels Simonsen Elkjær** (1729—1795), der blev Provst over Hatting Herred. Blandt Dokumenterne i Skiftet efter Provst Elkjær er der Oplysning om hans ovennævnte Forældre (som Wibergs Præstehistorie ikke har) samt om hans Sødskende, disses Ægteskaber og Børn. Provsten har to Brødre, **Niels Christian Elkjær**, som er Justermester i København, og **Antonius Elkjær**, der ved Skiftets Behandling 1795 var død (d. $27/_{7}$ 1792 i Randers), og som havde været Visitor i Randers. **Antonius Elkjær** i Randers havde imidlertid lært Professionen af sin Fader og havde været Parykmager inden han blev Visiteur; ved Folketællingen 1787 er han kun 55 Aar, men allerede Pensionist. Provsten har tre Søstre, **Apelone Elkjær**, som $13/_{5}$ 1757 viedes i Randers til Sadelmager **Henrik Nicolaj Deichmann** (1718—1775), og som paany vies $4/_{10}$ 1775 til Sadelmager **Christian Schudstrup**, efter at hendes første Mand er død s. A. den $1/_{5}$; **Birgitte Elkjær**, som paa Skiftet kaldes Enke efter afg. Koffardikaptajn **Klindt** i Møgeltønder, og endelig **Anne Marie Elkjær**, som $11/_{6}$ 1765 viedes i Randers til Mesterskrædder og Enkemand **Peder Christensen Schive**.

Det er Datteren, **Anne Marie Elkjær**, som i denne Forbindelse har Interesse. Hun er født i Horsens $24/_{5}$ 1724 og bliver først gift med Skrædder **Jens Reinholdt**, som dør $26/_{1}$ 1760, efter at der i Ægteskabet er født bl. a. en Datter, navnlig **Anne Christine Reinholdt**, som senere bliver gift med en Skomagemester **Berg** i København.

Skrædermester **Peder Schive** tager Borgerskab i Randers $18/_{1}$ 1764 og opgiver ved den Lejlighed at være født i Skive, hvornaar vides ikke. Han ægter først $24/_{5}$ 1763 **Kirsten Hansdatter**, som dør $23/_{11}$ 1764, uden Børn, derefter ægter han som nævnt foran **Anne Marie Elkjær**.

Den $19/_{11}$ 1769 har de deres eneste Barn, en Søn, **Jens Henrik Nicolai**, til Daaben; han er født $16/_{11}$. Den $15/_{11}$ 1771

dør Anne Marie Elkjær, 47 Aar gammel; Schive forsvinder sporeløst efter Hustruens Død, saa hvor han er havnet og død er ikke let at finde.

Jens Henrik Nicolai Schive's Mor dør fra ham i hans Alders andet Aar, og umiddelbart derefter er han sikkert kommet til sin Moster Apelone Elkjær, gift Deichmann. Da disse Ægtefæller ingen Børn har, har de taget Jens Henrik til sig som deres eget og uden Adoption kaldt ham Deichmann til Efternavn. Det er Drengens andet Hjem. Da Drengen er 6 Aar, dør hans »Adoptivfader«, og Mosteren gifter sig med Schudstrup, som bliver hans tredje »Fader«.

Deichmann boede efter Skattemandtallet 1762 for Randers By i Slotssognets 1ste Rode, men hvor har jeg ikke kunnet finde; derimod fortæller Folketællingen 1787, at Schudstrup bor Vestergade 126, og nogen helt lille Forretning har han ikke haft, da han beskæftiger 2 Svende og 2 Læredrenge. De Randers Dragoner har vel for en Sadelmager været et godt Klientel, om de da ellers har været gode Betalere. Jens Henrik Deichmann figurerer paa Folketællingen i Huset hos Schudstrup, »17 Aar, Skolediscipel, Logerende«. Der er ikke noget Føleri fra Schudstrups Side, Drengen kaldes ikke Slægtning eller lignende.

Af Randers latinske Skoles particularia Protokol fol. 38 fremgaar, at J. H. Deichmann kom i Skolen $18/4$ 1780 og 1788 blev dimitteret derfra med Examen artium med Karakteren laud illaudabile, som ogsaa ved den philosophiske Examen. Skønt Schudstrup ingen Børn selv havde, har han holdt paa Skillingerne og ladet Drengen nyde godt af Latinskolens Beneficier. Hermed er J. H. Deichmanns Randers-Periode bragt til Afslutning; iflg. Universitetsmatriklen immatrikuleres Janus Henricus Deichmann e schola Radrusiana ved Universitetet $20/10$ 1788.

I København har Deichmann formentlig logeret hos Morbroderen, Justermester Elkjær, og i Skiftedokumenterne i Boet efter Morbroderen, Provst Elkjær, der tilbragte sit otium i København, ses det, at han flere Gange har faaet 100 Rdl. af Provsten, og endelig arver han efter Provsten 90 Rdl. i 1796. Deichmann studerede Theologi ved Universitetet; medbestemmende hertil har Provstens Ønsker nok været, og efterkommes maatte de jo, saalænge de efterfulgtes af Subsidier. Efter Provstens Død kølnes Deichmanns theologiske Iver, som maaske slet ikke har været stor, og han har slaaet sig igennem med Lectioner, som Datidens Studenter gav Godtfolks Børn.

En ny Beskytter melder sig nu. Det er Præsten S t e g m a n n i vor tidligere ostindiske Koloni Trankebar. Han indgiver et detailleret Forslag til Commercecollegiet om Oprettelse af et Skole-

væsen i Trankebar og proponerer i sit Forslag stud. theol. J. H. Deichmann til Lærer ved samme. Commercecollegiet stiller sig villigt overfor Forslaget, som i Virkeligheden accepteres, og med Hensyn til Deichmann ønsker man hans Kvalifikationer som Lærer forbedret ved, at han skal »indhente fornøden Kundskab om den bedste methodiske Læremaade, naar han under hans Ophold for nogen Tid er tilstede ved Undervisningen paa Blaagaards Seminarium«.

Uvist af hvilken Grund er det altsaa Stegmann, der beforder den unge Deichmann. Da Deichmann har gennemgaaet sit Seminariekursus, finder Sagen sin Afgørelse (Commercecollegiets ost. Sager 1799, samt Journal 1799, No. 148); det resolveres, at Præsteboligen i Trankebar overlades til Skolebrug, 300 Rdl. bevilges til Skolebøger og Landkort, 130 Rdl. aarlig til Student J. H. Deichmann som Lærer samt 100 Rdl. ved hans Afrejse herfra, »da han efter den af vort Commercecollegie fra vor Skole Commission indhentede og os forelagte Attest ikke mangler Gaver og Lyst til som Ungdomslærer at opfylde det med hans Antagelse tilsigtede Øjemed«. Hans Udnævnelse er dateret $\frac{7}{6}$ 1799 og gælder for 6 Aar, idet der ved hans Hjemkomst loves ham Befordring« i vore europæiske Lande og Riger«.

I en senere Ansøgning fra 1816 fortæller Deichmann selv, at Skoleordningen i Trankebar »formedelst indtrufne Omstændigheder ikke kunde opnaa den forønskede Fremgang, og ophørte samme af sig selv, og jeg retournerede til Europa, kom til København efter en lang og besværlig Reise, strandede tilfældigt paa Øen Anholt i Kattegat i Aaret 1802 og mistede derved det lidt, jeg ejede«.

I 1803 bliver han »extraordinar Reserve« ved det kgl. Lotteri, Interimsassistent $\frac{14}{2}$ 1806 og omsider Assistent ved Revisionskontoret $\frac{27}{4}$ 1816.

Ved Siden heraf, fortæller han i allerede ovenfor nævnte Ansøgning (om at blive tituleret »virkelig Secretair«), blev han i 1810 »antaget til at arbejde i Generalstabens Bureau og udførte de mig der paalagte Forretninger med fuldkommen Nidkærhed, hvorved jeg vandt mine foresattes Yndest og Tilfredshed«.

Efter Krigen blev han dimitteret derfra ($\frac{1}{5}$ 1814) og nød ingen Vartpenge, da han havde andet Embede. Det var et stort økonomisk Tab for ham, da han som Skriver i Generalstabens oppebar 300 Rdl. aarlig. Ved kgl. Resolution af $\frac{24}{9}$ 1816 udnævntes Deichmann efter sin Ansøgning til (Krigs) Cancellisecretair, Udnævnelserne »maa udfærdiges aldeles gratis«.

I Generalstabens indgaaede Sager 1816 findes to Ansøgninger fra Deichmann om Gratialer. Han søger første Gang $\frac{20}{1}$ 1816 og faar Dagen efter bevilget 50 Rdl., anden Gang $\frac{31}{10}$ 1816 og faar

ligeledes Dagen efter bevilget 100 Rdl. Man har jo saaledes nok paa rette Sted værdsat hans Arbejde.

Hans sidste Ansøgning er en god Prøve paa hans indtrængende Stilkunst og viser ham som en habil »Skriver«.

»Atter har jeg i denne Tid følt Skæbnens haarde Slag, og det i meget høj Grad. Min Kone kom i Barselseng den 9. Oktober med en velskabt Dreng, efter at have i tvende Dage lidt store Smerter; den 12. s. M. blev jeg anfaldet af en skrækkelig Krampe, som saaledes har nedtrykt mig, at jeg endnu maa holde Sengen. Jeg begynder dog at blive lidt bedre, hvorfor jeg kan takke Hr. Professor F e n g e r, som har vist sig overordentlig god imod mig. Hvad Penge der i denne Tid er medgaaet er ubegribeligt, da vi begge to, baade min Kone og jeg, har maattet ligge hver i sin Seng, overladende alt til Fremmede. Det mig allernaadigst lige med andre kgl. Embedsmænd tilstaaede Gratiale er ikke tilstrækkeligt til at afbetale min Gæld, jeg i denne ulykkelige Tid er raget i, desuden skal Huuslejen først betales og Vintren nærmer sig etc.«

Hans Krampe var sikkert hans Tribut til de varme Lande og Aarsagen til, at han gik bort i en Alder af kun 49 Aar.

Han boede i 1812 i Borgergade 172 og blev $16\frac{1}{2}$ s. A. gift i Trinitatis Kirke med Anna Cathrine Jager, født $7\frac{1}{11}$ 1784 (Frelsers K.), død $29\frac{1}{11}$ 1872 i Kolding (banque noteur Peder Anton Jager og Anna Elisabeth Diderichsen). Forloverne var Cancelliraad, senere Politimester Søren Wedege og Overkrigskommissionær og Auditør ved det borgerlige Artilleri Lang. Hans Kones Slægt stammede fra Christianshavn med Tilknnytning til Søfarten. Farfaren var »vestindisk Captain« og Morfaren Sejl-, Flag- og Compasmager.

Deichmann døde $6\frac{1}{5}$ 1818. Han boede dengang i Dronningens Tværgade 357 og efterlod sig to Børn paa henholdsvis 3 og $1\frac{1}{2}$ Aar samt en frugtsommelig Enke. Alt hans Jordegods blev opgjort til 49 Rdl.

Om Deichmanns »Adoptivfader«, Sadelmagermesteren, hvis Navn han førte videre, kan kun oplyses, at denne var født ca. 1718, havde en Broder Jørgen D., der var Handskemager i Eutin (Holsten), en Søster, Sophie Amalie, Enke efter Lars Aagaard i Svendborg, og en Søster Maren, Enke efter Ole Holland, Svendborg (ifl. Skiftet). I den af P. B. Grandjean udarbejdede Legatstamtavle over Familien Deichmann findes ingen Tilknnytning mellem disse og den øvrige Deichmannske Slægt.

Jens Henrik Deichmanns Efterkommere er følgende:

- I. Wilhelm Bertram Theodor Trojel D., f. 1814, d. $13/8$ 1868 i Kolding. Postfuldmægtig i Kolding.
- II. Carl Anton Fritz Lavard D., f. $9/10$ 1816, d. $15/4$ 1879 i Kolding. Exam. jur. Postmester i Kolding. Justitsraad. Viet $18/2$ 1852 til Emilie Marie Lorentzen (Oberst Frederik Jacob Carl Anton Lorentzen og Elisabeth Sophie Wentzel), f. $20/4$ 1827, d. $12/3$ 1860.
  - a. Caroline Cathrine Othilie D., f. $3/3$ 1853 i Slesvig, d. $17/9$ 1871 i Kolding.
  - b. Jens Henrik Deichmann, f. $21/11$ 1854 i Slesvig, d. $22/11$ 1920 i Odense. Fyrmester paa Stevns. Viet $7/11$ 1888 til Andrea Marie Ludovica Scheibel (Rodemester Ludvig Scheibel og Cathrine Zeltner), f. $2/11$ 1858, d. $30/3$ 1924.
    1. Maud D., f. $2/9$ 1889. Viet $15/10$ 1909 til Einar Ryder (Bagermester Fritz Ryder og Henriette Sophie Cathrine Huusmann), f. $28/7$ 1875. Prokurist i A/S Dæhnfeldt, Odense.
    2. Erna Hjørdis D., f. $16/2$ 1891. Assistent paa Søkortarkivet i København.
    3. Aase Irene D., f. $2/10$ 1892. Viet $15/6$ 1917 til Einar Gottlieb (Apotheker Emil Gottlieb og Anna Caroline Johanne Bistrup), f. $11/3$ 1892. Apotheker i Tranbjerg paa Samsø.
  - c. Elisabeth Frederikke D., f. $31/10$ 1858 i Slesvig. Viet $27/9$ 1879 til Frederik Jacob Christian Balle (Pastor Johannes Peter Ovesen Balle og Nancy Henriette Schack), f. $10/8$ 1846, d. $10/7$ 1915 i Slagelse. Overretssagfører og Bankdirektør i Slagelse. R. af Dbg. (9 Børn).
- III. Othilie D., f. 1818, d. $1/1$ 1886. Viet 1859 til Frederik Jacob Carl Anton Lorentzen (Distriktskirurg Lorentz Lorentzen og Ane Elisabeth Wentzel) Oberst, R* DM. V. R., f. $18/6$ 1795 i Randers, d. $22/6$ 1866 i Aarhus. Gift 2 Gange før.

Ved Fyrmester Deichmanns Død i 1920 er den sidste mandlige Efterkommer af Jens Henrik Deichmann gaet bort.

Fortegnelse over den danske Stamtavle-Litteratur i Aarene 1925 og 1926.

Slægtforeningernes Medlemsblade er kun medtaget, forsaavidt der i Aargangen 1925 eller 1926 indeholdes virkeligt genealogisk Stof. — For de øvrige Tidsskrifters Vedkommende henvises til Th. Døssing og Robert L. Hansen: Dansk Tidsskrift-Index 11. Aargang 1925. Kbh. 1926, Side 309—342 og 12. Aargang 1926. Kbh. 1927, Side 312—346.

1925.

Danmarks Adels Aarbog. Udgivet af en Forening. Redigeret af G. O. A. von Irgens-Bergh og Louis Bobé. 1926. 43. Aargang. Kbh. (1925.) 8°. XXIV + 457 + 74 Sider. Indeholder fuldstændige Stamtavler over Slægterne: Gyldenstjerne i Danmark, von Oppen-Schilden, von Paulsen, Raben, von Rheder, Rosenpalm, Friccius von Schilden, von Schmieden, von Schrödersee, Schulte, Svave I, Svave II.

Louis Bobé: Die deutsche St. Petri Gemeinde zu Kopenhagen, ihre Kirche, Schulen und Stiftungen MDLXXV—MCMXXV. Im Auftrage des St. Petri Kirchenkollegiums. Kph. 1925. 4°. S. 411—463: Geschlechterbuch der Gemeinde. Indeholder Stamtavler over Familierne: Becker I, Becker II, Beckmann, Bierman von Ehrenschild, Blumenberg, Bockenhoffer, Botsack, Bremer, Boysen, Braem, von Brandt, Brun, Burmeister, Clare, Clausewitz, Cramer, Cöllner, van Damme, Dreesen, Dresing, Dröge, Edinger, Ermandinger, Esmarch, Fortling, vom Hagen, Hagen, Harsdorff (Harsdörffer), Hauber, Hoppe, Häsecker, Kafon von Schmieden, Kalthof, Kellinghusen, Klinge, Klopstock, Könemann, Krakowitz, Kreyer, Laub, Lehn, von Lengerken, von Lente, von Lersner, Lindemann, Mercker, von Meulengracht, Münter, Nörck, Ocksen, Paulli, de Place, Poggenberg, Ponsaing, Preisler, von Rheder, Rohn, Scharffenberg, Scheibe, Schlegel, Schönheyder, Strobel-Walther-Eigtved, von Stöcken, Söbötter, Thielo, Tscherning, von Voscamp, Vossbein, Weigberg, von Weyberg, von Wessem, Weyse, Wibe, Wiedewelt, Wigand Michelbecher, Wraatz, Wriesberg, Würger.

Det gamle Horsens og Horsens Slægter. Topografiske og personalhistoriske Bidrag til Horsens Bys Historie fra 1661 til 1868. Ved Torkil Baumgarten. Kbh. 1925. 8°. 171 Sider. Heri bl. a. Familierne: Hjernøe, Brunsvig, Grøn, Dændler, Houmann, Kruuse, Taftenberg, Tonboe, Gylding, Henneberg, Toldorph, Schmidten, Rodenberg, Bering.

Stamtavler over gamle Slægter i Vinding og deres Efterkommere. Samlede og ordnede ved J. J. Ravn. Vejle 1925. 8°. 109 Sider.

Abildtrupgaard og dens Beboere 1498—1925 samt nogle Oplysninger om Slægterne: Qwie i Kviesgaard, Hvid i Trabjerg, Nyegaard i Borris og Købke i Vorgod. En Slægtshistorie gennem ca. 550 Aar ved J. Abildtrup. Struer 1925. 8°. 143 Sider.

Nogle nye Oplysninger om H. C. Andersens Slægt og hans Fødested. (Af H. G. Olrik.) Særtryk af Personalhistorisk Tidsskrift. VIII. R. 4. B. 1. H. Kbh. 1925. 8°. 15 Sider.

Om B a g g i-Slægten og Bødker-Slægten i Lime Sogn. Af cand. mag. J. C. Hansen. Skive 1925. 8°. 30 Sider.

Stamtavle over Slægten *Barfod*-Barfood-Barfoed fra 1455 til 1925. Ved Fr. Birkedal-Barfod, Pastor emer. Kbh. 1925. 8°. 138 Sider.

Stamtavle for Slægten *Bay* (Langelandsslægten). (Af Vilhelm Bay.) [Kbh. 1925.] 8°. 50 Sider.

Stamtavle over Anlægsgartner Johan Christian *Boas* og Hustrus Efterkommere. Udarbejdet af Torben Boas. Kbh. 1925. 8°. 12 Sider.

Slægten *Boldsen* fra Mellerup. Udarbejdet af H. C. Bruun. Aalborg 1925. 8°. 67 Sider.

Ove Hansen og E. Juel Hansen: Slægten *Bom* med Sidelinier. Et Bidrag til Kerteminde Byes Personalhistorie. Odense 1925. 4°. 124 Sider.

Slægts- og Barndoms minder fra Viborg-Eggen. Ved Daniel *Bruun*. Udgivne af »Viborgensersamfundet« i Hundredaaret for Etatsraad G. F. S. Bruun's Fødsel. Kbh. 1925. 8°. 200 + 14 Sider.

V. *Brücker*: Mit livs vej. (I.) Barndom og ungdom. Kbh. 1925. 8°. Side 7—34: Træk af slægtens historie. Side 249—251: Ættetavler. — II. Kampår. Kbh. 1926. Side 360: Rettelse til ættetavle II b.

Nogle Oplysninger om den fra Norge stammende Slægt *Cold*. Samlede af cand. juris Jørgen Cold. Foreløbig afsluttede i Aaret 1925. 4°. 26 Sider. (Fremstillet i 25 Skrivemaskine-Kopier.)

Slægtsoptegnelser og Minder. Fortalt af fhv. Gaardejer Jens Chr. *Dinesen*, Søndergaard, Kollund. Udg. af P. Donsig *Dinesen*. Særtryk af Hardsyssels Aarbog 1925. Ringkjøbing 1925. 8°. 64 Sider.

Diplomatarium *Fabriciorum* ved F. B. Fabricius og L. P. Fabricius. I. Hæfte. Kbh. 1925. 8°. 8 Sider.

Tre Slægter *Feveile*. Ved A. E. Bryndum. Særtryk af Vejle Amts Aarbøger 1. Halvbind 1925. (Kolding.) 8°. 16 Sider.

Meir *Goldschmidts* Stamfædre. Af Josef Fischer. (Slutning.) Særtryk af Tidsskrift for jødisk Historie og Literatur. 3. Bd. Hefte 6. Kbh. 1925. 8°. Side 436—450.

Stamtavle over den danske Linie af Slægten »*Gravenhorst*«, der tilhører en udbredt gammel tysk Familie fra Brunsvig. Samlet og udarbejdet af Assistent ved Statsbanerne G. J. A. Gravenhorst. Kbh. 1925. Fol. pat.

Stamtavle over Familien *Götzsche*. (Ny, rettet og forøget Udgave af C. V. Langkildes Stamtavle over Familien *Götzsche*, 1886. Udgivet af M. *Götzsche* & Paul *Götzsche*.) Fredericia 1925. 8°. 79 Sider.

Genealogiske og personalhistoriske Meddelelser samlede og udgivne af A. *Hellemann*, cand. polyt., fhv. Ingeniør. Trykt som Manuskript. Kbh. 1925. 8°. 172 Sider. (Jens Hellemanns, Johan Georg Korns Stamtavle, Andreas Balthazar Wilsbechs Stamtavle, alle med Bilag, indeholdende fl. a. Slægter.)

Fortegnelse over samtlige Deltagere i Slægtssammenkomsten den 26. April 1925. (Efterkommere af Bendix (Pinches) *Moses Henriques*, født i Nakskov 1725, død i Gøteborg 1807.) 1725—1925. Udarbejdet, forsynet med Forord og befordret i Trykken af Festkomiteen. (Kbh. 1925.) 8°. 11 Sider.

Slægtsminder fortalte af Frederikke *Jespersen* (f. Clausen) og Mads *Jespersen*, samlede af deres Sønner og Sønnesøn. (Odder 1925.) 8°. 42 Sider.

Th. Thaulow: Lillie-Juulernes Slægtbog. Kbh. 1925. 8°. 500 Sider.

Himmerlandske Slægter. Ved C. Klitgaard. Familien *Klitgaard*. Særtryk af Personalhistorisk Tidsskrift 1925. 2. H. (Kbh. 1925.) 8°. 15 Sider.

Harald Balslev: Carl *Koch*, hans Liv og Forfatterskab. Kbh. (1925.) 8°. Side 9 ff.: Slægt og Levnedsløb.

Professor Jacob K o r n e r u p og hans Slægt. Af Arthur Fang. Særtryk af Historisk Samfunds Aarbog [for Københavns Amt] 1925. (Roskilde 1925.) 8°. 12 Sider.

Paul Nedergaard: Johannes L e v i n s e n. (Menighedens Mænd. I.) Kbh. 1925. 8°. S. 9 ff.: Slægten Levinsen.

Firmaet C. L i c h t 1875—1925. En Levnedsskildring af dets Grundlægger og en Oversigt over dets Arbejde gennem 50 Aar. Udarbejdet af H. G. Olrik. (Udgivet af O. Licht. Trykt som Manuskript i 250 nummererede Eksemplarer.) Kbh. 1925. 8°. Side 11—13: Slægten Licht.

Stamtavle over Tolstrupgrenen af Familien L o m h o l t ved Mads J. Lomholt, fhv. Lærer. Glamsbjerg 1925. 8°. 63 Sider.

Slægten M a n s f e l d - B ü l l n e r. Stamtavle og historiske Oplysninger. Ved H. C. M.-B. Spangenberg. Nakskov 1925. 8°. 24 Sider.

Stamtavle over Slægten von M e y e r e n. Udarbejdet af Personalhistorisk Institut, S. Otto Brenner. Kbh. 1925. Fol. 16 maskinskrevne Blade.

Stamtavle over en dansk-norsk slegt M y g i n d - M ø l l e r - N i e l s e n af sogneprest (C. H.) Møller-Nielsen, Spydeberg. Askim 1925. 8°. 22 Sider.

En Skuespillers Liv. Minder om et Samliv med Emil Poulsen af Anna Poulsen. Kbh. 1925. 4°. Side 9—24: Min Slægt (Familierne N æ s e r og Schönberg). 2. Udgave 1926.

Familien P a u l l i. (Samlet af Emil Paulli.) Kbh. 1925. 8°. 24 Sider.

Slægten P e r m i n i Danmark. (Udgivet af Axel Permin.) Trykt som Manuskript. Kbh. 1925. 8°. 62 Sider.

F. Elle Jensen: Peter R ø r d a m. En Levnedstegning. Kbh. 1925. 8°. Side 11—15: Slægt.

Valdemar S c h m i d t: Af et langt Livs Historie 1836—1925. Gennemset af Carl Dumreicher. Kbh. 1925. 8°. Side 7 ff.: Slægt.

Generalpostdirektør Christen S v e n d s e n s Slægttavle. Udarbejdet til Brug for Slægtens Medlemmer af Kommandør M. Bojesen. Trykt som Manuskript. Helsingør 1925. 4°. 32 Sider. Utilgængelig for Offentligheden i 25 Aar.

Slægten T e l l e r (den danske Linie). 1. Udgave 1901, 2. Udgave 1925. Samlet og udgivet af Otto Teller. Hellerup 1925. 8°. 54 Sider.

Beretning om Slægten T h u r a og dens Oprindelse gennem 400 Aar. 2. Udgave af F. Hjort, Baagegaard pr. Tommerup St. Otterup 1925. 8°. 171 Sider.

Karl M. Kofod: Den bornholmske Vækkelsespræst P. C. T r a n d b e r g. Kbh. 1925. 8°. Side 17: P. C. Trandbergs Slægt.

Stamtavle over Efterkommere efter Georg Christian U l r i c h, Forstinspektør i Sorø. Samt en Stamtavle over udenlandske Linier af Slægten Ulrich. Udarbejdet af G. Sparre-Ulrich, Ingeniør. Udgivet af Ulrich-Samfundet. Kbh. 1925. 4°. 44 Tavler med Navneregister.

Slægten W o l f. Aarsberetning 1925. Ved Johannes Wolf, Visby Præstegaard pr. Bedsted. Thisted 1925. 8°. 1 Blad. Heri supplerende Oplysninger til Stamtavlen 1912.

1926.

Danmarks Adels Aarbog udgivet af en Forening. Redigeret af J. V. Teisen og Louis Bobé. 1927. 44. Aargang. Kbh. (1926.) 8°. XXVIII + 473 + 109 Sider. Indeholder fuldstændige Stamtavler over den nulevende Slægt Juel samt over de uddøde Slægter: von Nissen (-Benzon), Nörckenrone, von Speckhahn, Struensee von Carlsbach, Unger, Venstermand, Wibe II, Wibel von Wibelsheim.

Tillæg til Stamtavle 1917 over Haarslevgrenen af Familien B a l s l e v. Udarbejdet af Lars Chr. Balslev, Kørup, og Benjamin Balslev, Sognepræst, Soderup. Trykt som Manuskript. Odense 1926. 8°. 32 Sider.

Stamtavle og Stamtræ over Familien C a r o c udarbejdet og tegnet af Frederik Kaas. Kbh. 1926. 1 litograferet Stamtavle, Fol. pat. 7 litograferede Sider Navnefortegnelse, 8°. 1 Fotografi, Stamtræ, Fol.

Medlemsfortegnelse for »Slægten Colding«. (Sluttet den 1. April 1926.) Hurup [1926]. 8°. 4 Sider.

Morten E s k e s e n s Saga 1826—1926. En Levnedsskildring af en jysk Almuesmand ved Kr. la Cour Pedersen. Kolding 1926. 8°. Side 8—16: Af Slægtens Saga.

Oplysninger om Slægten E s m a n n. Samlede af Luise Meier, f. Esmann. Trykt som Manuscript. Kolding 1926. 8°. 176 Sider.

Diplomatarium F a b r i c i o r u m. Ved F. B. Fabricius og L. P. Fabricius. II. Hæfte. Kbh. 1926. 8°. Side 9—16 samt Billedbilag IX—XVI.

Stamtavle over Familien F a h n ø e. Udarbejdet af H. C. Valdemar Fahnøe. Kbh. (1926.) 8°. 51 + VIII Sider.

Grosserer Sophus Julius G r a n d j e a n s forfædre og efterkommere ved Louis E. Grandjean. (Trykt som manuskript i 100 eksemplarer. Kbh. 1926.) 8°. 44 Sider.

Slægt-Tavle over Generalløjtnant, Kammerherre H. C. G. F. von H e d e m a n n og Hustrus Efterkommere. Udarbejdet af Holger Hedemann. Juni 1926. (Kbh.) 8°. 11 Sider.

Hannes H v e d s t r u p: Streflys over Slægt og Samtid. 1. Del. Privattryk. (Holstebro) 1926. 8°. Side 40—50: Lidt Personalhistorie. Den fædrene Slægt. Side 50—63: Den mødrene Slægt. Utilgængelig for Offentligheden i 25 Aar.

Legatstamtavle over Familien H v i d t. Udarbejdet af Poul Bredo Grandjean. Kbh. 1926. 8°. 24 Sider.

Adslev-Slægten. Slægtsbog for Efterkommere af Gaardejer Peder J e n s e n og Hustru Margrethe Rasmusdatter af Adslev. Udarbejdet af Thøger Jensen og N. P. Østergaard. (Trykt som Manuskript.) Aarhus 1926. 8°. 344 Sider. Til dette Værk udsendtes en Subskriptionsindbydelse, Skanderborg 1925, Fol. 4 Sider; heri Side 3—4: Oversigt over de tre første Slægtled.

Legatfamilien L a n g e, knyttet til den Langeske Stiftelse i Roeskilde. Studier og Undersøgelser samlet og bearbejdet af T. A. Colding, Ingenieur, cand. polyt. Udgivet af »Den Langeske Stiftelse i Roeskilde«. Kbh. 1926. 8°. 128 Sider.

Blade af en Bondeslægts Historie. (Efterkommere af Peder L a s s e n, Gaardejer i Tørskind, født 1724, død 1800.) Samlede af et af Slægtens Medlemmer. (Vejle) [1926]. 8°. 12 Sider.

Den dansk-norske Slægt M e y e r — Mejer — Krog-Meyer. Udarbejdet af forhenv. Telegrafdirektør N. Meyer. Kbh. 1926. Fol. II + 108 maskinskrrevne Sider.

H. C. Terslin: Guvernør over Dansk Vestindien Gabriel M i l a n og hans Efterkommere i Danmark. Slægtebog udarbejdet med særligt Hensyn til Familien i Gilleleje. Helsingør 1926. 8°. 143 + X Sider.

En Skuespillers Liv. Minder om et Samliv med Emil Poulsen af Anna Poulsen. (2. Udgave.) Kbh. 1926. 4°. Side 9—24: Min Slægt (Familierne N æ s e r og Schönberg). 1. Udgave 1925.

Adolf P e t e r s e n. En Beretning om en af dem, der gik foran. Af Lars Bækhoj. Odense 1926. 8°. Side 78: Slægtstavle I, Adolf Petersens Forældre og deres Søkende. Side 78—82: Slægtstavle II, Adolf Petersen og hans Søkende.

Slægten R a m b u s c h. Af Paul Hennings. Biografiske Tilføjelser samt Familien Olufsen ved J. Rambusch. Trykt som Manuskript. Kbh. 1926. 8°. 106 Sider.

Slægtbog over Afkommet af Carsten R e h d e r s og Hustru Marie Neumann paa Vildmosegaard. Samlet og udgivet af O. Møller paa Hvilshøjgaard 1890. Nørresundby [1926]. 8°. 16 Sider.

Præsten Carl S c h j ø r r i n g. Et Mindeskift samlet af Sigurd Schjørring. Tranebjerg, Samsø 1926. 8°. Side 80—82: Faders Stamtavle.

Lauritz S c h m i d t s Slægtbog. Udarbejdet af Chr. Krarup 1926. Slagelse. 4°. 48 Sider.

Hermann S t i l l i n g. En Livsskildring af E. Bjørnbak. Randers 1926. 8°. Side 7 ff.: Slægt og Barndom.

Vilhelm Marstrand: Slægtshistoriske Bidrag. IV. Ætten T e r s m e d e n s Oprindelse, Slægten tor Smede fra Stade og Flensborg. Særtryk af Personhistorisk tidskrift XXVII. årg. 1926. Stockholm 6. Nov. 1926. 8°. 81 Sider.

Optegnelser om Gylling, af Otto Møller. Ridderen Laurids T r u g o t s e n af Gylling og hans Slægt, af H. L. Møller. Særtryk af »Samlinger til Jydsk Historie og Topografi« 4. Række. V. Bind. Odense 1926. 8°. S. 197—262.

Stamtavle over Efterkommere af Erbgerichtsverwalter Christian W a h l, f. i Krummenhennersdorf ca. 21. Dec. 1607, d. sst. 1. Juni 1669. 2. udvidede og gennemsete Udgave af den Wahlske Slægt, Descententer (!) af Tømremester og Brandmajor i København Johan Christopher Wahl (1759—1838), (Aarhus 1908). Ved A. Wahl. Kbh. 1926. 8°. 87 Sider.

Stamtavle over Lauritz W a l s ø e s Slægt. Samlet og udarbejdet af Knud Schwensen, Ingenieur. Kbh. 1926. 8°. 31 Sider.

Stamtavle over den V i n d i n g s k e Slægt MDIX—MCMXXV. Kbh. 1926. 4°. 35 Sider.

Medlemsfortegnelse over »Slægten W o l f«. (Sluttet den 1. April 1926). Hurup [1926]. 8°. 8 Sider.

Supplement til Stamtavle-Fortegnelsen for 1924.

Se 8. Række, 4. Bind (46. Aargang) 1925, Side 335—336.

Tre Slægtled i Gaarden »Hovmølle« i Rakkeby Sogn paa Mors. Ved Johan P. H o v m ø l l e r. Nykøbing Mors 1924. 8°. 15 Sider.

Stamtavle for Familien S c h l o s s e r. (Udarbejdet af Købmand Gustav Schlosser, Sønderborg.) Sønderborg 1924. 8°. 24 Sider.

Supplement til Stamtavle-Fortegnelsen for 1923.

Se 8. Række, 4. Bind (46. Aargang) 1925, Side 333—335.

G l a h n-Samfundet. Tillæg Dec. 1923. Side 13—22: Apoteker Hans Egede Glahns Linie. Side 23—26: Generalkommissær Tønne Bloch Glahns Linie. [Kbh. 1923.] 4°.

[Ahnetafle for Ragna M a i g a a r d, født 1907, konfirmeret 1923. Udarbejdet af Siegfried Otto Brenner.] [Uden Sted 1923.] 4°. 1 Blad.

Minder og Oplevelser. Opskrevne af Evald T a n g K r i s t e n s e n. I. Bind. Viborg 1923. 8°. Side 4—46: I. Min Fædrene-Slægt. Side 47—78: II. Min Mødrene-Slægt.

Supplement til Stamtavle-Fortegnelsen for 1916.

Se 7. Række, 2. Bind (38. Aargang) 1917, Side 357—359.

[Haldor T o p s ø e:] Den Topsøeske Slægt. [Kbh. 1916.] 4°. 3 Blade.

Supplement til Stamtavle-Fortegnelsen for 1913.

Se 6. Række, 5. Bind (35. Aargang) 1914, Side 282—283.

Baruch I s r a e l s Efterkommere. Ved Josef Fischer. Trykt som Manuskript. Kbh. 1913. 4°. 1 sammenfoldelig Tavle.

Supplement til Stamtavle-Fortegnelsen for 1911.

Se 6. Række, 3. Bind (33. Aargang) 1912. Side 283—284.

D e d e n r o t h-Dalwigk-Eulner-Scheffer-Vultejus. Briefe vom Schlusse des 18. Jahrhunderts. Mit Auskünfte und Anmerkungen von August Denroth Berg. Als Manuskript gedruckt. Kph. 1911. 8°. 98 Sider. Med en genealogisk Indledning og et Anhang med Stamtavler.

Smaa Meddelelser.

Harsdorffs literære Planer.

Nedenstaaende Ansøgning fra Harsdorff, der i egenhändig Nedskrift er stilet til en unævnt, fandtes blandt den nylig til Rigsarkivet afgivne Samling af Grev J. G. Moltkes Embedspapirer.

Underdanigst Pro Memoria.

At de i Danmark forfærdigede og opførte gode Konst-Arbejder, der alltiid kand settes i Liighed med dem, der paa fremmede Stæder findes og forfattes, ey paa andre Stæder i Europa udfalder saameget til vores Nations Ære, er uimodsigelig derfor, at samme icke af os til Trycken befodres og følgelig blive ubekjendte for den øvrige Deel af Europa; vist er det at forinden Konst-Academiets Etablissement her i Landet, har vi icke ret vel kundet fyldestgiøre de fremmedes Curiosité, da de Danskes Arbejder for den Tiid ey bleve behandlede udj den gode Smag. Efter den Tiid og hidintil har Aarsagen af denne retardement bestaaet derudj, at vi icke her i Landet haver haft Kaaberstickere, der kunde paa tage sig saadanne Arbejder, især hvad Architecturen anbetroffer. Men da ieg allerede for nogle Aar siden paa egen Bekostning og med megen Umage har øvet een 3 Stycker af Academiets Elever i denne slags Gravure, samme og efter medfølgende Prøver er i stand til at gravere Architecturen saa got som i Allmindelighed de Franskes og Engelskes Arbejder, der os i dets slags ere bekjendte, saa ønsker disse Folck nu intet heller end at blive brugte naar man ickun kunde fornere dem med Arbejde. Efter hosføyede løse Udkast til eet Verck af mine Arbejder og hvoraf den første Deel egentlig er den ieg som en Prøve havde stoer Lyst til at lade komme for Lyset, deels for med een Begyndelse at giøre Danske Konst-Arbejder udenlands bekjendte, deels for at encouragere andre, men allermeest for at see om man icke ved den Leylighed kunde aabne een nye Nærings-Vey der baade var nyttig og til Ære for Landet; jeg vilde derfor siden Kaaberne nesten udgiør heele Vercket, lade trycke texten deraf udj de meest brugelige levende Sprog, for derved at faae Vercket til at gaae af udenlands og siden peu a peu at hielpe den øvrige Deel af mine Vercker til trycken.

Naadige Herre! Forhinderingerne ieg ved dette Foretagende seer mig lagt i Veyen, bestaaer fornemmelig derudj icke at kunde debitere Exemplarier af eet saadant Verck, thi saasom det meest bestaae af Kaabere, og her i Landet ickun forefindes faae Liebhave endnu, maatte ieg aldees frafalde mit Forsæt om ieg ingen debit kunde vente fra Frankrig, Holland, Engeland, Tydskland etc. etc.; da nu Sagen ickun kommer an paa eet Forsøg, og mine Kræfter ey tillader mig alleene at entrere udj Bekostninger, allerhelst da een Begyndelse alltiid koster meere end naar Tingen eengang er kommen i Drift, øndskede ieg alleene, at Ds. høygrevl. Excellence, som med den største Omhue har søgt at forskaffe Landet de behøvende Konstnere af dets egne Børn, og hvis Bestræbelser ieg med øvrige Danske Konstnere ere Vores Existance skyldige, ved Hs. kgl. Høyhed Arfve Printz Frederic vilde henleede det dertil, at ieg til en Understøttning for dette Verck maatte som Præmie paa efterfølgende Poster nyde, nemlig: paa de Decorationer til Festen i Fredrichsbergs Hauge, der vilde bestaae af 20 Kaabere a 25 rd., 500 rd. Capellet i Roeskilde vilde bestaae af 15 Kaabere a 30 rd., 450 rd. Det Kongel. Danske theatre af 15 Kaabere a 30 rd. 450 rd. Caroussel Fester af 6 Kaaber a 20 rd. 120 rd. Høysal. Dronning Sophie Magdalene Castrum doloris af 6 do. a 20 rd.. 120 rd.

— Indholdet af Verckets 1ste Deel. Hvilke Summer mig alleeneste maatte udbetales, naar ieg foreviiste Kaaberne Postviis ferdige. Denne Hielp alleene var i stand til for mig at vaave det øvrige af mit eget paa dette Forsøg, da ieg gandske vist icke tvivler paa, at denne Hielp vilde sette mig i stand til at faae mit heele Verck i Gang, og at ieg kunde holde Priiÿ med fremmede, samt opmuntre andre.

Kiøbenhavn d. 16. Febr. 1774.

Harsdorff.

Meddelelse fra Hærens [Krigsministeriets] Arkiv (København).

I Tilknytning til den lille Artikel i »Fortid og Nutid« 1919: »Oversigt over de vigtigste Afdelinger af Krigsministeriets Arkiv og Vejledning med Hensyn til Benyttelsen« samt til Kaptajn H. E. E. Kochs supplerende Meddelelse i nærværende Tidsskrift 1926 S. 162 skal man yderligere meddele om — delvis senere tilkommet — Materiale af mere almindelig Interesse for Personalhistorikere og andre.

Kjøbenhavns Garnisons-Journal 1663—69 og 1671 med Angivelse af Personer, der i dette Tidsrum er passeret ind i eller ud fra Staden.

Navneregister til Grenaderkorpsets Justitsprotokoller 1712—63 og til sammes »Listebog« 1748—52. Lignende til Livgardens (til Fods) Justitsprotokoller 1680—96, over Drabantkorpset c. 1739—63 samt til General-Hverve-Kommissionens Protokoller 1764—1806.

Navneregister over de 1744 indsendte Lister over gifte Underofficerers og Meniges Drengbørn, der var indskrevne til fremtidig Militærtjeneste.

Navneregister over nogle i Afdelingernes Arkivsager spredte Skifter efter Militære.

Samlingen af Konduitelister for den Danske og den Norske Hær 1764.

Et Kartotek over Underofficerer, længst muligt tilbage i det 18de Aarhundrede, har i nogle Aar været under Udarbejdelse og fremmes efter Tid og Lejlighed.

Begæringerne om Sct. Helena Medaillen 1857—59 for visse af Deltagerne i Krigen ved vor Sydgrænse i Napoleonstiden (Se nærmere en Artikel i Tidsskriftet »Slægten« Januar 1927).

Den store Samling af udfyldte Spørgeskemaer fra Veteraner fra Krigene 1848—50 og 1864.

Kartotek m. m. over Eleverne i Kommandoskoler 1848—49 og Reserveofficersaspirantskoler 1861—68.

Mette Gøyes Afstamning¹).

Direktør Hauch-Fausbøll vil hævde Rigtigheden af Mette Gøyes Slægtbogsmeddelelser om hendes egen, d. v. s. Brahernes og andre Slægters

¹) Det bemærkes, at Ingeniør Uldalls Indlæg er forfattet, førend Dr. Zahrtmanns og Direktør Hauch-Fausbølls Bemærkning i sidste Aargang (S. 261 ff.) forelaa for Offentligheden. Red.

Nedstamning fra Valdemar Atterdag og Tove, hvis første Led hun opgiver saaledes:

	Mette Sivertsdatter Gøye.		
g. 1 ^o »rige Hr. Niels Grim«.			g. 2 ^o Erik Valdemarsøn.
»unge Hr. Niels Grim«.	2 Sønner.	Anne. I Kloster.	Bodil, g. Lauritz Jensen Blaa.
			Sidsel, g. 1 ^o Hr. Abraham Brodersen. G. 2 ^o Hr. Bonde Jensen Thott.

H.-F. maa derfor til det yderste forsvare sin Identifikation af den historiske Hr. Erik Sjællandsfar med Erik Valdemarsøn mod Dr. Zahrtmanns Angreb, thi det er bevislig, at den som sidstnævntes Datter opførte Bodil, gift med Lauritz Jensen Blaa, i Virkeligheden er Hr. Eriks.

Til sin Kritik benytter Dr. Z. den 1326 levende Hr. Erik Sjællandsfar, hvis Fødsel han sætter til 1300—10, men H.-F. til c. 1275. Men hvorfor gaa til Yderligheder, — med 30—35 Aar kan Hr. Erik meget vel være en højt betroet Mand i 1326 og derpaa 38 Aar senere udfylde sin Plads som Høvedsmand paa Søborg, hvor han endnu er 1365, da han besegler Kolding Freden. Af hans Breve kendes to: et fra 1363 paa Gods i Stevns Hrd. og et udateret paa Gods i Voldborg Hrd. [S. R. D. IV. 382; Æ. A. IV. 41].

Fru Margrethe Jakobsdatters Fødsel sætter H.-F. til c. 1340; det passer til hans Theori, men stemmer ikke med Virkeligheden. I 1350 pantsætter hun en Skov til et Odensekloster som Sikkerhed for, hvad hendes Moder havde givet det. Moderen er altsaa død, og Faderen maa ogsaa være det, da det ellers havde været ham, der maatte opfylde og svare til Hustruens Løfter; han kan altsaa ikke være den Jakob Nielsen, der 1369—71 har Søborg og bliver Ridder i Vinteren 1369—70, og som, selvom han fører Ørnen, ikke behøver at være af samme Slægt.

Desværre kjendes omtalte Pantebrev kun af en ganske kort Notits (Repert. 2290 s.), der ingen Oplysning giver, om Margrethe Jakobsdatter da var gift eller ej, hvad hun dog sikkert var. Thi hun er højest rimelig den Fru Margrethe, der c. 1372 skjøder Pantegods, arvet efter Sønnen, Hr. Christoffer Eriksen, († 1369), til Præsten ved det af ham stiftede, af Bispen 1372 stadfæstede Vikarie i Roskilde [Reg. 2989, Udat. 371].

Jeg vil ikke gaa yderligere ind herpaa, — min Kritik vil følge en anden Vej —, men disse Breves Existens er ikke heldig for H.-F.'s Theori.

Selv et minimalt Kjendskab til de optrædende Personer udover det af Mette Gøye meddelte vil vise, at hun ikke kan bruges som Vidne for den hævdede Identifikation af Fru Sidsels Fader med den senest 1370 døde Hr. Erik Sjællandsfar. For Fru Sidsel at fødes senest 1368, tidligst 1406 ægte Hr. Abraham. være mindst 44 Aar gammel ved sit Giftermaal 1412 med Bonde Jakobsen, med denne faa mindst tre Børn, og dø 1468—70, i en Alder af mindst 100 Aar — det er saa lidet troligt, at man rolig sletter Bodil som Fru Sidsels Søster — de to Eriker kan ikke være identiske, og Blaaerne derfor ikke længer paaberaabe sig Mette Gøyes Autoritet for Afstamning fra Kong Valdemar.

De foran Bodil nævnte Børn, der med en vis Sandsynlighed kan anses for hendes Sødskende, udgaar sammen med hende af Mette Gøyes Slægt-tavle, ihvertfald paa dette Sted.

Det kan nu vises, at Jfru. Mettes Vidnesbyrd angaaende de første Led af hendes egen Afstamning overhovedet heller intet er værd i den Skikkelse, hun giver det.

De første Led ser nu saaledes ud:

Mette Sivertsdatter Gøye.	
G. 1 ^o »rige Hr. Niels Grim«.	G. 2 ^o Erik Valdemarsøn.
»unge Hr. Niels Grim«.	Sidsel,
	g. 1 ^o Hr. Abraham Brodersen,
	g. 2 ^o Hr. Bonde Jacobsen Thott.

Anvendes nu herpaa den fulde Viden, som bevarede Breve giver, bliver Resultatet ødelæggende for Jfru. Mettes Renommé som historisk Kilde.

Hr. Abraham Brodersen (Baad) og efter ham Bonde Jakobsen (Thott) var nemlig ikke gift med en Sidsel (Cecilie) Eriksdatter, men med Cecilie Nielsdatter af Slægten Jernskæg, Datter af Hr. Niels Aagesen til Herlev og Dronningholm og Søster til Hr. Anders Nielsen, der var født c. 1394.

Erik Valdemarsøn forsvinder altsaa, og dermed ogsaa den Frontfigur, der pydede Mette Gøyes Ahnetavle.

Hvorledes Mette Gøyes eller rettere Brahe-Slægten Tradition om Nedstamning fra Erik Valdemarsøn kan være opstaaet, vil mulig kunne forklare paa tilfredsstillende Maade; der er nemlig her et ejendommeligt Forhold mellem Jfru. Mettes Romantik og Virkeligheden.

Traditionen lader Hr. Niels Grims Enke gifte sig igjen og i dette sidste Ægteskab faa Datteren Sidsel, der har »unge Hr. Niels Grim« til Halvbroder.

I Virkeligheden var Jfru. Cecilies Moder, Merete, først gift med Hr. Anders Jakobsen af Slægten Grim, og derpaa med Hr. Niels Aagesen (Jernskæg); Halvbroderen mangler ikke, — det var Hr. Jens Grim. Det er altsaa Hr. Niels Aagesen, der i Mette Gøyes Fremstilling erstattes af Erik Valdemarsøn.

Dette Forhold kan fremstilles paa følgende Maade, hvor Jfru. Mettes Navne staar i firkantet Parenthes:

	Merete,	
	[Mette Sivertsdatter Gøye],	
g 1 ^o Hr. Anders Jacobsen, (Grim), [»rige Hr. Niels Grim«], nævnt 1357, er R. 1363, lever 1381.		g 2 ^o Hr. Niels Aagesen (Jernskæg), [Erik Valdemarsøn], nævnt 1386, er R. 1391. lever 1401.
 Hr. Jens Grim, [»unge Hr. Niels Grim«]. er R. 1400, lever 1449.		Cecilie, † 1468/70, Hr. Anders Nielsen, g. 1 ^o Hr. Abraham Brodersen, f. c. 1394, er R. 1413, (Baad), † 28/8 1410, † c. 1448. (g. 1 ^o Margrethe Pedersdatter, † 1406). g. 2 ^o 1412 Bonde Jacobsen (Thott).

Slægtstraditionen har været stærk hos Braherne. Jfru. Mette, hvis Moder var af denne Slægt, anfører de syv Led fra Moderen til Fru Cecilie fuldkommen rigtig¹⁾; i ottende Led angiver hun rigtig Forbindelsen med Slægten Grim, men kjender altsaa ikke sin Afstamning fra Hr. Niels Aagesen, i hvis Sted hun anbringer Erik Valdemarsøn, hvorimod Hustruens Kaldenavn kun er let forvansket — Mette for Merete.

Med al denne nøjagtige Viden er Erik Valdemarsøns Indsættelse i Stamtavlen paafaldende — og maa have en Grund.

¹⁾ Kun hedder Otto Thygesen (Brahe)s Hustru ikke Birgitte, men Beate Bille.

Ovenfor er Bodil, Lauritz Jensen Blaa's Hustru, fjernet fra den Plads blandt Stamtavlen's første Led, som Mette Gøye eller Tradition gav hende, fordi hendes Fader, Hr. Erik Sjællandsfar, tilhørte en ældre Generation end »Erik Valdemarsøn«, d. v. s. Hr. Niels Aagesen (Jernskæg).

Det er nu et Træk, der gaar igjen, at Personerne i Slægtbøgernes første Led enten er rent apokryfe eller anbragt højere eller lavere paa Slægtstavlen, end de efter historiske Oplysninger skal være.

Da Jfru. Mette, som paaapeget, ellers har vist sig overraskende paalidelig netop i disse ældre Led, er Sandsynligheden stor for, at Erik Sjællandsfar virkelig har sin Plads paa Brahernes Ættavle, kun ikke der, hvor hun har anbragt ham, men et Led højere oppe, d. v. s. som Fru Meretes Fader, saaledes at denne og Fru Bodil har været Søstre; dette vil passe godt til deres respektive Afkoms Levetid.

Naar ellers en Forklaring næppe kan gives af Leddenes Forskydning, ligger den i dette Tilfælde ret nær. Fru Cecilies Afstamning kjendtes sikkert fra en Gravsten, men — enten det nu skyldtes Stenhuggeren eller den, der gjorde Optegnelsen — med forbyttede Vaaben, d. v. s. Sjællandsfar som hendes fædrene, Jernskæg som mødrene; for en Fejl af Optegneren kan tale, at sidstnævnte Vaaben vel har været saa slidt, at kun en Antydning af Ibskallen saaes, men nok til at Iagttageren ud fra denne Rest har ment at kunne slutte til Gøyevaabnet — de tre Ibskaller. Herved forklares tillige Slægtbogens Angivelse af Fru Sidsels Moder som hørende til denne Slægt.

I det udviklede mener jeg at være nærmere Sandheden end Dir. Hauch-Fausbøll, for hvem vilkaarlige Antagelser spiller en stor Rolle — Antagelser, hvis Resultat, som vist, ikke lader sig forene med det historisk givne. Med Hr. Erik Sjællandsfar paa den formentlig rigtige Plads i Ahnerækken kunde H.-F. maaske have haft bedre Held med Identifikationen med Mette Gøyes Erik Valdemarsøn, hvis ikke hans vigtigste Argumenter mod Dr. Zahrtmanns Kritik havde vist sig at være saa svage; et af dem er endnu ikke nævnt — Vaabnet.

H.-F. mener, at naar Hr. Erik Sjællandsfar fører det Vaaben, Mette Gøye giver Erik Valdemarsøn, er det mest sandsynlig, at ogsaa hans Afstamning er, som hun meddeler.

Jfru. Mette eller hendes Kilde har sikkert haft ringe Kjendskab til Heraldik — hun har, som H.-F., ment, at en Løve var en Løve, enten den gik, som i det danske Vaaben, eller stod oprejst, som hos Hr. Erik; hun har sikkert kun ud fra Hr. Eriks Vaaben forbundet ham med Kong Valdemar, — Vaabnet har givet Anledning til Afstammings Mythen.

Skulde endelig Hr. Eriks Vaaben have nogen Forbindelse med en fyrstelig Æt, maatte det være med Folkungerne i Sverige, der netop førte den oprejste Løve — »Gøtalejonet« — som Slægtsvaaben. Men saa er der andre danske Slægter, det samme kunde menes om, f. Eks. Most i Skaane.

Det turde nu være vist, at »Erik Valdemarsøn« vel er identisk med Hr. Erik Sjællandsfar, men Hr. Erik afgjort ikke med Erik, Valdemar Atterdags Søn.

Ernst Uldall.

Erik Sjællandsfar.

Ingeniør Ernst Uldall maa have mig undskyldt. Jeg har aldrig »hævdet Rigtigheden af Mette Gøyes Slægtbogsmeddelelser om hendes egen, d. v. s. Brahernes og andre Slægters Nedstamning fra Valdemar Atterdag og Tove.«

Hvad jeg har hævdet og stadig hævder er, at Erik Sjællandsfar var Valdemar Atterdags og Toves Søn, og at Bodil Eriksdatter, fra hvem Arild Huitfeldt og Slægten de Thurah stammer, var Erik Sjællandsfars Datter.

Naturligvis tror jeg ikke paa alt, hvad der staar i Slægtebøgerne, der er Fejl i dem som i Nutidens Genealogier. Ingeniør Uldall viser selv Vejen til at forklare Mette Gøyes Fejltagelse. Hun har kendt Fru Cecilies Gravsten med Ahnevaabnene og da hun tillige har kendt Erik Sjællandsfars Vaaben og at han var Valdemar Atterdags Søn, har hun kombineret disse Ting og har gjort Erik Sjællandsfar til Aneherre. Dette svækker jo slet ikke Beretningen om Erik Sjællandsfars Fødsel. Ligesaa lidt svækkes den af det lidet, vi ved om Margrethe Jacobsdatters Brev af 1350.

I Brevet af 1376, hvis Ordlyd kendes¹⁾, benævnes hun »Margretha Jacobsdatter relicta Erci Sedlansfaræ in Høøth Lalandiæ residens» men i Arkivfortegnelsen staar blot:

»Et lidet Latinsk Skrift, som snart er ulæselig, angaaende Margrethe Jacobs Datters Gave-Brev af hendes halve Part i Uff-Skov og hver 3die Træ af det øvrige, in Originali paa Pergament, 1376«²⁾.

Paa ganske samme Maade staar hun i Brevet af 1350 omtalt i Arkivfortegnelsen³⁾: »Margrethe Jacobsdatters Original paa Pergament, Latine Skreven, Brev paa sin halve Part i Uff-Skov. Dat. 1350.«

Naar saaledes Erik Sjællandsfar omtales i Brevet af 1376, men ikke i Registraturen, kan Margrethe Jacobsdatters Fader Jacob Nielsen ogsaa have været nævnt som hendes Værge i Brevet af 1350 uden at der staar noget derom i Registraturen og da det er hendes Arvegods efter Moderen det drejer sig om, er det jo rimeligt, at hun og ikke Faderen optræder.

Om Margrethe Jacobsdatter har jeg ikke skrevet, at hun var født c. 1340, med at hun v e l er født omkring 1340, det var en temmelig ubestemt Alder, udregnet efter nogle af hendes Efterkommeres Data, og jeg skal gerne flytte hende nogle Aar tilbage, saa hun bliver omtrent jevnaldrende med Erik Sjællandsfar.

Om den sidste har jeg forøvrigt endnu en Oplysning. Han nævnes ikke alene i Stralsund Dokumentet 1364, men besejler ogsaa Fredstraktaten mellem Greverne Henrik og Nikolaus af Holsten, der er dateret Kolding 7. Juli 1365, og benævnes her paa en særlig mærkbar Maade. Medens alle Underskriverne nævnes ved deres Kendingsnavne eller Patronymikon kaldes han kun Ridderen Erik van Seborgh⁴⁾. Havde han været en allerede i 1326 under Navnet Sjællandsfar kendt Mand var han næppe bleven betegnet som Erik van Seborgh i Fredstraktaten.

Valdemar Atterdags og Dronning Helvigs Giftermaal var et Fornuftparti, et Resultat af Overenskomsten i Spandau⁵⁾. Det fandt Sted i 1340, Erik Sjællandsfar mener jeg er født i 1332. Da Valdemar Atterdag, som det synes, ved Midten af 1350erne, forskød Dronning Helvig, var hans Børn med Tovelille saa store, at de kunde optræde som omtalt i Folkeviserne.

Th. Hauch-Faustboll.

1) Kr. Erslev: Repertor. diplom. regni danici mediævalis, Nr. 3129.

2) Hofmans Fundatser, V, S. 175.

3) Hofmans Fundatser, V, S. 184.

4) Schleswig-Holsteinische Regesten u. Urkunden, IV, S. 714.

5) Ellen Jørgensen: Valdemar Atterdag, S. 19.

En Del af afdøde Overretssagfører Paul Hennings' Venner og Medarbejdere fra hans mange forskellige Arbejdsfelter er for en Tid siden traadt sammen for at søge tilvejebragt Midler til Rejsning af et synligt Mindesmærke paa hans Grav. Vort Samfunds Formand, kgl. Ordenshistoriograf, Dr. phil. Louis Bobé, og dets Sekretær, Arkivar og Bibliotekar i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet H. Hjorth-Nielsen, er Medlemmer af Indsamlingskomiteen, hvis Kasserer er Overretssagfører L. Egholm, Ved Stranden 6, København. For alle de mange, der skylder Paul Hennings Tak for Venlighed og hjælpsom Imødekommen er her en Anledning til at give Takken Udtryk.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

1.

Simon Crüger.

Den bekendte generaldirektør for kirurgien Simon Crüger døde 26. april 1760 i sin alders 73 aar, men det vides ikke, hvor han er født. Det siges, at hans forældre var tyske, og at han er født enten i København eller i Holsten. Muligvis kan hans farfar være den kirurg Johan Krüger, der 1632 levede i Malmø. For oplysninger om hans herkomst vil jeg være meget taknemmelig.

Gordon Norrie.

St. Kongensgade 92. København K.

2.

Fich.

Frederik Mathiesen Fich, Bartskaar i Skive, død 1686 12. Maj 44 Aar gl... — Af hans Børn blev Matthias og Morten dbt. 1680 17. Okt., Christian 1683 14. Marts, Blandina 1685 15. Febr. og Henrik 1686 4. Apr.. Oplysninger herudover modtages med Tak.

Anton Kjølby.

Kommunelærer, Viborg.

3.

Ridiger.

Min Oldefader Thilemann Ridiger, Værkmester paa Kronborg Geværfabrik (1748—1815) havde i 2. Ægteskab med Inger Margrethe Kjeldberg en Søn Johan Thilemann Ridiger, f. 1812. Denne havde 5 Børn: Peter Christian Ferdinand, f. 1837, Emma Sophie, f. 1840, Marie Caroline, f. 1843, Otto Frederik, f. 1846, og Anton Victor Rist Ridiger, f. 1849. Om disse Børn ved jeg intet og ønsker meget gerne Oplysninger.

Fornævnte Oldefader Thilemann Ridiger blev i 1772 gift med Christine Sophie Letans, Datter af Parykmager Frantz Letans i Skive. Hvor og naar er denne født og død?

Ridiger.

Fhv. Kontorchef i Marineministeriet.

Melchior's Plads 5, 4. København Ø.

4.

Jens Povlsen (Paulsen?) var 1782 Capellan pro persona i Eyte. Han var søn af Paul Nissen og Karen Anckersdatter i Ødis-Bramdrup og nævnes ved hendes død 1782. Hvor ligger Eyte, og kan oplysninger om ham skaffes? Saadanne modtages med tak.

p. b. v.

W. Skau-Nielsen.

Centralbiblioteket for Viborg Amt.

Svar.

1.

(8. VI. 88).

Byfoged Andreas Bræmer i Lemvig (død 1790) var f. 1728 i Matstrup Mølle ved Horsens.

Hauch-Fausbøll.

Dansk Genealogisk Institut.

2.

(8. V. 239).

Om Familien Klinge se mine Slesvigske Kirkebogsuddrag, navnlig S. 154, og de der citerede Kilder.

Hauch-Fausbøll.

Dansk Genealogisk Institut.

3.

(8. V. 165).

Etatsraad Andreas Høyer var gift med Elsa be Margrethe Ambders, Enke efter Andreas Nissen og Datter af Præst i Burkal Christian Ambders † 1725 og Præsten i Karlum Andreas Hoiers Datter Brigitta Margrethe. Hendes Søskende var: Andreas Ambders (f. 23. 4. 1690 † 24. 10. 1771 i Slesvig, stud. theol. 1747), Andreas Christian Ambders (f. 22. 3. 1692 † 7. eller 8. 11. 1749, Præst i Burkal fra 1726; g. 13. 9. 1731 m. Margrethe Christina, f. 15. 7. 1715, Præsten i Burkal Joh. Holgersens Datter), Johan Ambders (f. 23. 2. 1698, Justitsraad og Renteskriver i Kjøbenhavn; g. 14. 10. 1739 m. Anna Cathrine Hassel), Catharina (g. m. Provst i Garding Peter Petræus), Christian Ambders (dbt. 18. 9. 1707 † 8. 8. 1759, Præst i Viborg; g. 1747 m. Cæcilia, Pastor Christian Høyers Datter i Ladelund), Johan Christian Ambders (f. 14. 3. 1710, Kammerraad, Amts- og Toldforvalter i Norborg) og Bernhard Ambders (f. 26. 6. 1703, Justitsraad). Derimod kendes ingen Søster, der var gift Benicken.

Hauch-Fausbøll.

Dansk Genealogisk Institut.

Rettelser,

8. V. 280. L. 21 f. o.: hvid Ridder, læs: Hederider.

8. VI. 137. L. 26. f. o.: Rønne, læs Hønne.

Regnskab for Aaret 1925.

	Kr. Ø.			Kr. Ø.
Overskud fra 1924	2,454. 86	Tidsskriftets 1. Hæfte: Honorarer	315. 00	
Bidrag fra den danske Stat for Finansaaret 1925—26	1,000. 00	Papir og Trykning	1,174. 37	
Bidrag fra Julius Skrikes Stiftelse	200. 00		1,489. 37	
Bidrag fra Medlemmer	4,205. 33	Tidsskriftets 2. Hæfte: Honorarer	362. 00	
Salg af Samfundets Skrifter	248. 25	Papir og Trykning	1,082. 62	
Indvundne Renter	157. 81		1,444. 62	
		Tidsskriftets 3. Hæfte: Honorarer	265. 00	
		Papir og Trykning	994. 98	
			1,259. 98	
		Tidsskriftets 4. Hæfte: Honorarer	573. 00	
		Papir og Trykning	1,633. 60	
			2,206. 60	
		Møder i Samfundets danske Afdeling	200. 42	
		Dansk historisk Fællesforening	10. 00	
		Diverse Tryksager, Porto m. v.	271. 00	
		Overskud	1,384. 26	
	8,266. 25		8,266. 25	

80

Samfundet ejer „En Unævnts Legat“, hvis Formue den 31. December 1925 bestod i Kr. 2,700 $4\frac{1}{2}$ % Østift. Kreditf. Oblig. 7. S. samt paa Bankbog Kr. 702.59. Endvidere ejer Samfundet „Colletts Legat“, stort n. Kr. 1,000.00, der indestaar paa Kontrabog med Christiania Bank og Kreditkasse.

(sign.) **Paul Hennings.**

Nærværende Regnskab har vi undertegnede Revisorer gennemgaaet og fundet rigtigt.

(sign.) **L. Bie.**

(sign.) **O. H. Clementsen.**

UNDERSØGELSER I ARKIVERNE I OSLO

foretages af

L. SOMMERFELT,
Industrigaten 30, Oslo.

Medlemmer af Samfundet kan ved direkte Henvendelse til *Kraks Legats Kontor*, Nytorv 17, Kjøbenhavn K. erholde *Kraks Blaa Bog* for 11 Kr. (halv Bogladepris).

Archivar, Dr. phil. FRIEDRICH WECKEN

Oetzsch bei Leipzig, Hauptstrasse 76. . . Postscheckkonto: Leipzig 56 034
(1913—1923 videnskabelig Leder af Zentralstelle für Deutsche Personen- und Familiengeschichte)

udfører sagkyndige genealogiske Forskninger i alle Tysklands Egne; besvarer slægtshistoriske Spørgsmaal og prøver Arbejder af denne Art. Ved første Henvendelse bedes 6 Internationale Portomærker vedlagte. Iøvrigt Honorar efter Overenskomst.

Udkommet er:

FREM RAGENDE DANSKE MÆND OG KVINDER

FØDT I TIDSRUMMET 1750—1850

SAMLET AF ANNA HARTVIGSEN
GENNEMSET AF P. A. ROSENBERG

*Indeholder korte biografiske Skildringer samt Portrætter af
c: 400 kendte danske Mænd og Kvinder.*

Pris: 8 Kr. — Indbundet m. Guldsnit Kr. 18,50.

Formularer til Udarbejdelse af

AHNETAVLER

FOR 16, 32 OG 64 AHNER

føres altid paa Lager.

☉ ☉ *J. H. Schultz' Forlagsboghandel* ☉ ☉

AAGE FRIIS:
BERNSTORFFERNE OG DANMARK

BIDRAG TIL DEN DANSKE STATS POLITISKE
OG KULTURELLE UDVIKLINGS HISTORIE 1750—1835

I. Bind: Slægtens Traditioner og Forudsætninger. 1903. (450 Sider)
(Bogladepris Kr. 7.50) forefindes endnu et mindre Restoplag.
Sammen med II. Bind: Johan Hartvig Ernst Bernstorff i Frederik
V's Konseil (440 Sider) 1919 (Bogladepris Kr. 18.00) kan nogle
enkelte Eksemplarer faas portofrit tilsendt fra Forfatteren, Sol-
sortvej 62, København F., ved Indsendelse af ialt 15 Kroner.

Ligeledes kan nogle enkelte Eksemplarer af:

BERNSTORFFSKE PAPIRER

Udvalgte Breve og Optegnelser vedrørende Familien Bernstorff
i Tiden fra 1732—35

I.—III. Bind. Bogladepris ialt 36 Kr.

faas portofrit tilsendt sammesteds ved Indsendelse af ialt 20 Kr.

Medlemmer af Samsundet kan erhverve:

DR. K. CARØE:

DEN DANSKE LÆGESTAND I—V.

I. Doktorer og Licentiat 1479—1788.

II. Kirurger. 1738—1785.

III. Den danske Lægestand 1786—1838.

IV. Den danske Lægestand.

Supplementsbind til 7. Udg. (Læger, der har taget
Eksamen efter 30. Januar 1838 og er døde inden
1. Januar 1901.)

V. Supplementsbind til I—IV.

for 8 Kr. Bind I—IV enkeltvis à 1 Kr. 50 Øre. Bind V 2 Kr.

Prisen for Ikke-Medlemmer er 12 Kr. Enkelte Bind 3 Kr.

HENRY BRUUN:

DANMARKS AMTSFORVALTERE 1660—1848

---

for 3 Kr. Prisen for Ikke-Medlemmer er 5 Kr.

samt

FRITZ JÜRGENSEN WEST:

DE KONGELIGE AMTMÆND I HERTUGDØMMET

SLESVIG 1660—1864

---

for 1 Kr. 50 Øre. Prisen for Ikke-Medlemmer er 3 Kr.

Bestillinger bedes indsendt til Sekretæren: H. Hjorth-Nielsen,
Malmøgade 5, København Ø.